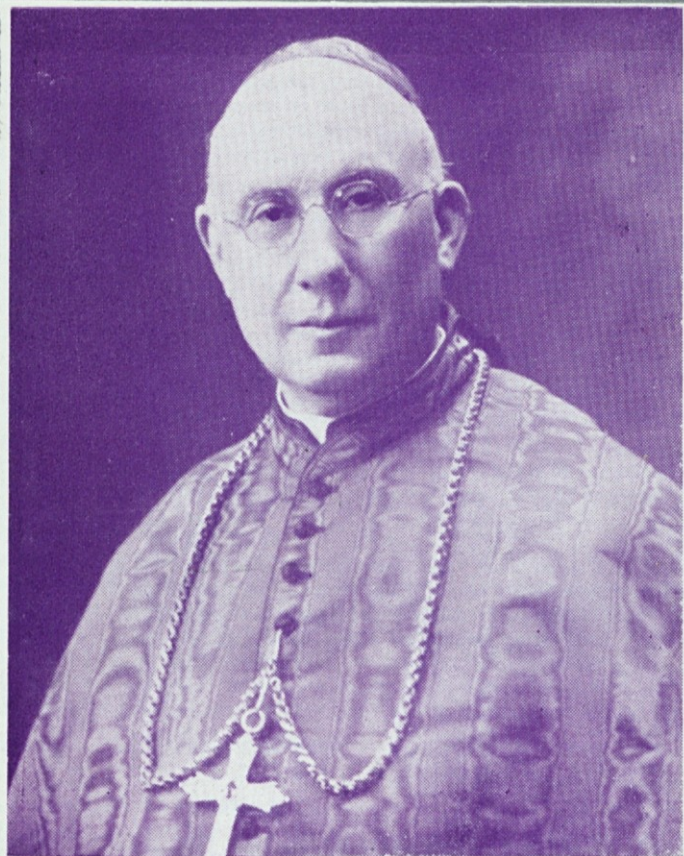

1923 * TRIDESETI LET * 1953

Slovensko okno v svet

KATOLISKI MISIJONI

JUNIO

XXVII
Las Misiones Catolicas

JULIO

S. CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

Ex Civitate Vaticana, 18 aprilis 1953

PROT. N. 1425/53

(Mentionem facias, quaeso, huius numeri in tua responsione).

Reverendissime Domine,

Nuntium de trigesimo anniversario ephemeridis periodicae, vulgo "Katoliski misijoni" denominatae, gaudio nos replevit. Anno enim 1923 Conventus catholicus nationalis Slovenus, inter alias deliberationes introductas, etiam propositum de magis promovenda notione missionum inter populum Sloveniae ratum habuit, et, ad finem illum aptius consequendum, memoratae ephemeridis missionalis edendae necessitati satisfecit.

Eiusdem fundator ceterique cooperatores satagebant, ut nota facerent problemata missionalia iuxta formam mentis lectorum, ut in ipsis amorem erga missiones excitarent ad materialiter quoque missiones adjuvandas utque pro missionibus orandi debitum promoverent. Ultimum bellum externum ephemeridis periodicae decorem quidem imminuit illamque una cum multis filiis Sloveniae exsilium capere et ad tempus in Argentinae statu hospitalitatem quaerere coegit.

Sacra igitur haec Congregatio, quae omnia et singula negotia ad Fidem in universo mundo propagandam pertinentia cognoscit, fovet et commendat, hac recurrente occasione, res, quas per sex lustra ephemeris de re missionaria optime edidit, laudibus effert atque Tibi hodie redactori de diligentia et dexteritate, in ephemeride ad meliorem ordinem in dies redigenda adhibitis, impense gratulatur. Idem Sacrum Dicasterium auspicatur, ut eadem ephemeris mox ad cunabula redire ibique maiore quidem studio spiritum missionalem diffundere possit. Lectoribus et cooperatoribus vero ominamur, ut, in his peculiaribus iubilaei adiunctis, religionis nostrae praestantiam penitus cognoscere valeant, ardentes praecones actionis missionalis evadant, dent nobis spem quocitius inter populum Sloveniae amor erga missiones in dies augeatur atque ipsa gens omnes apostolatus missionalis formas ita amplectatur, ut nobis ob exoptatum illum progressum vehementis gaudii causa exstet.

Quae dum Tibi significare satago, summa cum reverentia subscribo.

signor

Rev.mo D.no Ladislav LENCEK
Calle Cochabamba 1467
BUENOS AIRES
Argentina

Dominationi Tuae Reverendissimae
addictissimus in Domino

P. Card. Tisseranti - Biondi - Prodf

+ M. Hippas Bernardini
u. sc.

Pismo Svete kongregacije za širjenje vere „Katoliškim misijonom“ za tridesetletnico.
Tu kopija izvirnika v latinščini, desno slovenski prevod.

SV. KONGREGACIJA ZA ŠIRJENJE VERE

Prot. šte. 1425/53

Iz Vatikanskega mesta
18. aprila 1953.

Velečastiti gospod!

Sporočilo, da obhaja misijonska revija „Katoliški misijoni“ svojo tridesetletnico, nas je napolnilo z veseljem. Katoliški shod leta 1923 je namreč med drugim odobril tudi sklep, naj se med slovenskim narodom bolj razširja misijonska misel. V čim bolj uspešno dosego tega cilja je poskrbel, da je začela izhajati imenovana revija.

Ustanovitelj in sodelavci revije so se trudili, bralce primerno seznanjati z misijonskimi problemi, vzbujati v njih ljubezen do misijonov, da bi jih tudi gmotno podpirali, in oznanjati dolžnost molitve za misijone. Zadnja vojna pa je najprej prisilila revijo, da je bila na zunaj bolj skromna, nato pa, da se je morala skupaj z mnogimi sinovi Slovenije podati v begunstvo in iskati začasno prebivališče v Argentini.

Ta sv. kongregacija, ki vse, kar je v zvezi s širjenjem vere po svetu, pozna in priporoča, daje ob tej priliki reviji priznanje za vse, kar je v teh 30 letih o misijonstvu tako dobro priobčila. Tebi pa, današnjemu uredniku, iskreno častita za vso marljivost in spretnost, ki z njima revijo iz dneva v dan dvigaš in zboljšuješ. Ista sv. kongregacija želi, da bi se revija mogla kmalu vrniti v svoj rojstni kraj in tam še z večjim prizadevanjem širiti misijonskega duha. Bralcem in sodelavcem pa želimo, da ob tem jubileju še bolje spoznajo vrednost naše vere in postanejo goreči apostoli misijonske akcije ter nam tako dajo upanje, da se bo ljubezen do misijonov med slovenskim narodom bolj in bolj večala in da se bo slovensko ljudstvo še bolj zavzelo za vse oblike misijonskega apostolata, v naše veliko veselje.

želeč Ti to sporočiti,

beležim z velikim spoštovanjem

Tvoji velečastitosti v Gospodu vdani

P. Kardinal Fumasoni-Biondi, prefekt

†Philippus Bernardini,
tajnik

Veleč. gospodu Ladislavu Lenček
Calle Cochabamba 1467
Buenos Aires
Argentina

NUESTRO TRIO CHINO

El celo apostólico en pro de la propagación del Reino de Cristo, no se extinguió con la desaparición de los dos grandes misioneros eslovenos: Federico Báraga e Ignacio Knoblehar. El abnegado ejemplo de estos dos pioneros del Evangelio entre los indígenas indios y africanos levantó más bien un número brillante de jóvenes quienes decidieron sin vacilación alguna seguir las sendas de sus precursores, ofrecer todo, también sus vidas si fuera necesario para que la buena nueva de paz y de amor que ya durante dos mil años enseña la Iglesia, llegue hasta los últimos y más apartados rincones de la tierra.

Es por eso que los eslovenos, apenas transcuridos tres decenios desde que Báraga y Knoblehar recibieron el premio más grande de su infatigable labor de las manos del Misionero Supremo en el cielo, podemos contar en el lejano Oriente, en la misteriosa tierra del Dragón dorado, en China, con otros tres misioneros, que de un modo especial sobresalen en el horizonte de nuestra acción misionera. Es el famoso trio chino que lo forman los misioneros franciscanos: P. PEDRO BAUTISTA TURK, P. VESELKO KOVAČ y P. ENGELHARD AVBELJ. Nuestro trio chino, orgullo y ejemplo. Los tres continúan en la misma fila de los grandes misioneros eslovenos, donde los abanderados son Báraga y Knoblehar. Igual que el Apóstol de los pieles rojas y Abuna Soliman, el Padre de los negros sudaneses, el trio chino con su labor sobrehumana en pro de la victoria del Reino de Cristo entre los chinos, hizo lucir ante la Iglesia y ante el universo el nombre de un pueblo pequeño que justo por la ciclópea obra de sus misioneros logra su verdadera grandeza moral y espiritual en el concierto de las naciones grandes. Los tres grandes misioneros, componentes del trio chino, son las primeras flores de una rica y abundante primavera misional, allá en los principios del presente siglo. Eran

ellos que hicieron volver los ojos de los eslovenos hacia las tierras del lejano Oriente; eran ellos que al pueblo esloveno le ayudaron para revivir dentro de su ambiente, tan profundamente católico, el verdadero sentido del deber y actuar misional, que justo hoy en China, en tan auspiciosa "Misión de Baraga", organizada y conducida por los lazaristas eslovenos tantos frutos prometía. Hoy apenas, ya transcurrido casi medio siglo nos es posible apreciar en su verdadera grandeza y esplendor la gigantesca labor de esos tres pioneros eslovenos en las misiones chinas.

El paraíso de arroz, China amarilla, después de la famosa revolución de los boxers, allá por el año 1900, surgía a la vista del catolicismo universal como tierra de promisión para la labor misionera. No es de extrañarse, si el joven franciscano, P. BAUTISTA TURK al oír las palabras de un obispo misionero, visitante en su época de Eslovenia, pronto decidió partir rumbo a China. A pesar de su salud precaria y quebrantada, trabajaba, sin conocer descanso alguno durante 44 años en la Prefectura de Hankow. Sus superiores, concededores de su celo apostólico y de su elevado espíritu organizador, mandábanlo siempre a los puestos de vanguardia. Son muy pocos misioneros quienes pueden mostrar tantos y tan excelentes éxitos como justo le ocurre al p. Turk, quien en un sólo lugar bautizó más de diez mil personas. En esto, la semejanza con el gran Báraga es extraordinaria. Su obispo en Hankow, p. Eugenio Massi OFM ha exaltado los éxitos de nuestro misionero con la siguiente frase: "Si tuviera diez padres Bautistas, bastarían para mi vicariato." En el suburbio de Hankow edificó p. Turk la hermosa iglesia de Cristo Rey con los aportes eslovenos. Murió durante la última guerra, en 1944, bajo la triste ocupación japonesa. En los anales del vicariato quedó inscrito como "vir zelo apostólico et paupertate franciscana praeclarus — varón del celo apostólico y preclaro en su pobreza franciscana." —nj—

SPOMINI NA KATOLIŠKE MISIJE

Prav gotovo bi jaz brez slovenskih „Katoliških misijonov“ ne bil danes tu v misijonski deželi. Kako to?

„KATOLIŠKI MISIJONI“ V TRSTU

„Katoliške misijone“ poznam že od vsega začetka, že kot misijonsko prilogo „Bogoljuba“, ob koncu prve svetovne vojne. Pri nas doma smo potom poverjeništvu tržaške Marijine družbe v ulici Risorta prejemale poleg Bogoljuba tudi Glasnik presv. Srca Jezusovega, in ko so „Katoliški misijoni“ izšli kot samostojen mesečnik, tudi te. Tista leta je bil slovenski tisk na Primorskem že preganjan in tudi verske tiskovine niso bile izvzete. To je bil tudi razlog, da jih nismo prejemale naravnost na domači naslov, ker smo tako upali, da tvegamo manj števil, ki bi nas sicer zgrešile. Tako sva največkrat stopila z bratom Marcelom po nedeljskem popoldanskem opravilu pri sv. Jakobu še v ulico Risorta po tiskovine. Zgodilo se je seveda, da sva odhajala praznih rok, bodisi radi zamude na pošti ali ker so se paketi „izgubili“. Prihajali so pač iz inozemstva... Izguba vsake številke je povzročila nenadomestljivo praznino: prikrajšan sem bil najbolj zaželenega branja in ob letu je ostala vrzel v zbirki celotnega letnika.

Kar me je najbolj privlačilo v „Katoliških misijonih“, so bila pisma misijonarjev, in od teh omenjam na prvem mestu ona častite m. Ksaverije Pirc. Če bi mogel, bi jih rad še enkrat bral. Takrat je tudi g. Kerec, poznejši monsignor, mnogo dopisoval, in naši frančiškanski kitajski misijonarji. Sploh sem v tisti dobi poznal samo Kitajsko kot misijonsko deželo. „Katoliški misijoni“ so takrat seznanjali bralce tudi z „našo diasporo“, katoličani, živečimi med pravoslavnimi na balkanskem jugu. Bil je takrat to pravi misijonski problem, ki je bil v teku let dokaj ugodno rešen, pa so se pozneje „Katoliški misijoni“ posvetili izključno „zunanjim“ misijonom.

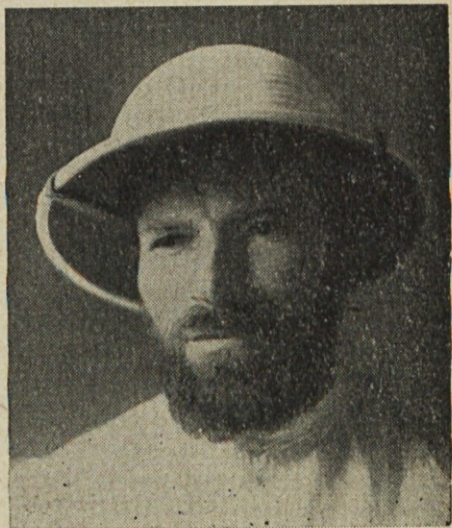
DALI SO MI MISIJONSKI POKLIC

Ob „Katoliških misijonih“ se je tudi v meni začel buditi misijonski poklic. V začetku si nisem upal misliti na nekaj tako vzvišenega. Bral sem, kako se iz Ljubljane odpravlja na Kitajsko lazarist g. Alojzij Mlakar in z njim tudi misijonski brat Martin. Ko sem še prebral brošurico „Redovniški poklici“, sem tudi že vedel, da morem prositi za vstop v Misijonsko družbo (lazaristi) kot misijonski brat. „Katoliški misijoni“ so me tako privedli v redovni poklic.

V MISIJONSKI TISKARNI

Jeseni leta 1929 je v Misijonišču v Grobljah začela obratovati Misijonska tiskarna in moji spomini na „Katoliške misijone“, ki so se do tedaj tiskali v Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani, se tu tesno spajajo s spomini na njo. Kot brat-novinec sem bil menda prvi določen za tiskarno, ko sem že par mesecev preje pomagal monterju snažiti in znašati skupaj razstavljene dele prvih

Pisec tega članka br. Karel Kerševan CM

tiskarskih strojev, iz katerih je tistega novembra izšla kot prva 2. številka „Katoliških misijonov“ letnika 1929/30. Takrat sa je namreč letnik začel z oktobrom ali Misijonsko nedeljo. Okolje, v katero sem prišel, je bilo zame novi svet. Od doma sem poznal le delo v prosti naravi z motiko, ali, kakor pri nas pravimo „šapo“ v roki in v poletju s težkima zalivačama. Tudi v Grobljah so me predstojniki najprej zaposlili na samostanskem vrtu, s katerega sem uhajal v nedovršene prostore tiskarne ter ogledoval težke razmetane dele strojev in si nisem mogel razložiti, kako more priti iz njih tiskan papir.

Proti koncu tistega oktobra je prispel težek zaboj, iz katerega smo izluščili prvi stavni stroj, ki je že par dni nato začel delovati. Seveda je bilo začetnih težav čez mero, ker smo bili vsi, razen g. ravnatelja in delovodje, popolni nevedneži v tej stroki. Velike neprilike nam je povzročala elektrika domače proizvodnje in deloma iz bližnje žage.

TISKANJE „KAT. MISIJONOV“

Jaz sem se kot bodoči strojnik vabil na „srednjem“ stroju najprej s tiskanjem štirih strani ovitka „Katoliških misijonov“. Seveda v začetku je šlo precej papirja v izgubo, zlasti ker smo tiskali dvobarvno in je morala vsaka pola štirikrat v stroj. In naklada takrat ni bila malenkostna: če se ne motim, 22.000 izvodov. Prav dobro vem, da smo n. pr. „Misijonskega koledarja“ tiskali naslednje leto 25.000. — Ko je bil prvi ovitek dotiskan, je prišla na vrsto notranja pola, 16 strani naenkrat na „velikem“ stroju. Pola papirja je bila sedaj še enkrat večja, torej nova vaja, da si pridobim potrebno spretnost pri vlaganju. Prava katastrofa je prevečkrat nastala, ko mi je stroj ušel na „prazno“ ali mi raztrgal ali zmečkal polo; hujše je celo bilo, ko mi je pola ušla med valje. K sreči je šla ta pola le dvakrat v stroj, kar je vendar dalo 44 tisoč vložkov ob dani nakladi.

Dotiskana pola je šla v druge roke v zgibanje, šivanje in obrezavo. Tako so

nastajali pred mojimi očmi prvi „Katoliški misijoni“, pripravljani, da se razkropijo v svet in oznanjajo veliko misijonsko misel vsem, ki so sprejemljivega srca. Imel sem veselo zavest, da že precej neposredno sodelujem z resničnimi misijonarji. In ko sem pozneje prišel iz strojnice, kjer so me počasi nadomestili drugi, v stavnico, in so mi tam prišla v roke resnična, iz rok naših slovenskih misijonarjev izšla pisma, sem se jih dotikal z nekimi svetim spoštovanjem.

Petnajst let in pol sem tako najtesneje sodeloval z vsemi uredniki, ki so si sledili do usodnega aprila 1941 pri „Katoliških misijonih“ in „Misijonskem koledarju“. Bil sem edini, ki sem ostal v Misijonski tiskarni ves čas njenega obstoja. Bila je to doba največjega misijonskega razmaha na Slovenskem in vedno me je bolelo pri tem, da je bilo naše Primorje skoro odrezano od tega misijonskega podviga. Bil je čas, ko je četrtnina naklade „Katoliških misijonov“ odhajala na Primorsko, kjer je pa pozneje po sili razmer število naročnikov od leta do leta stalno padalo. In to se je v tiskarni močno poznalo. Ves čas je tržaška Marijina družba v ulici Risorta zvesto držala in ostala vedno najmočnejša poverjenica.

„MED DVEMA OGNJEMA“

Z leti se je oprema Misijonske tiskarne stalno spopolnjevala in modernizirala in delo se je vzporedno kopičilo. Avtomatični ali napol avtomatični stroji so seveda zmogli mnogo več tiska kot pa ročno vlaganje. Pozneje so zato šli „Katoliški misijoni“ mnogo hitreje skozi. Le v stavnici smo takrat postali prepočasni. Po čegavi krivdi? Meni je bilo rezervirano ustranjevanje ali „lomljenje“ stavljene tvarine, in ko so bili na vrsti „Katoliški misijoni“ in sem se sklanjal nad svojim „čolnom“, sem imel ob strani gospoda urednika i izdajatelja, ki se nista ravno lepo gledala. Zakaj? Male težavice, kot pri vsakem delu. Gg. uredniki so navadno precej zahtevni, sicer ne zase; gospodje izdajatelji pa zastopajo

gospodarske interese podjetja. Jaz sem pa moral ustrezati obema, ne da bi bili s tem „Katoliški misijoni“ kakorkoli oškodovani, na kar sem ljubosumno pazil in nisem štedil pri tem „svojege“ časa. Stavka je bilo vedno več kot ga je bilo mogoče stisniti v določeno število strani, kar seveda ni hodilo vsem v račun. Mislim, da sem tako z božjo pomočjo spravil preko svojega „čolna“ z večjimi ali manjšimi težavami osem letnikov „Katoliških misijonov“. Danes bi te letnike prav rad še enkrat prelistal, pri čemer bi najbrže mnogo lažje pisal te spomine.

Z ODHAJAJOČIMI MISIJONARJI

V tistih letih med 1930 in 1940 sem videl mnogo slovenskih misijonarjev odhajati v misijone. Naravno, da so, če le mogoče, prišli po slovo tudi h „Katoliškim misijonom“. Kaj pravim, slovo, prišli so, da se še tesneje povežejo z njimi, da se pogovorijo z urednikom o tem in onem v zadevi vzajemnega sodelovanja iz daljave v bližnji bodočnosti. Prvi je odšel iz Grobelj na Madagaskar naš prezgodaj umrl brat Obreza, nato, da omenjam le lazariste, brat Marcel v Kongo in leta 1934 misijonarja gg. Jereb in Rupar na Kitajsko, katerima so sledili pozneje še drugi. Gg. jezuitski misijonarji, ki so odhajali v Indijo, so tudi prišli pred odhodom k nam, kakor o. Poderžaj, br. Udovč in pozneje še drugi ter nazadnje o. Ehrlich. Prav dobro se tudi spominjam č. sestere M. Zalaznikove, ko je v spremstvu svoje že priletne matere šla skozi tiskarno. Jaz bi bil takrat seveda najrajši vse popustil in odšel z njimi, tako se mi je milo storilo. Pokorščina me je priklepala na mesto k strojem, katere me je ravnatelj noviciata g. Čontala kot novince učil ljubiti kot orodje, s katerim morem delati tudi doma za razširjanje božjega kraljestva na zemlji.

Kot zadnji urednik, ob katerem sem pomagal še graditi „Katoliške misijone“, je bil sedanji urednik, preč. g. Lenček Ladislav. Spoznal sem ga kot bogoslovca ljubljanskega semenišča, ko je včasih v zadevi „Katoliških misijonov“ pogledal

v Groblje. Pozneje naju je skupno delo tesneje povežalo ob „Katoliških misijonih“ in drugih misijonskih tiskovinah. ki so se postopoma množile, kot so se množili razni novi misijonski podvigi.

SAM V MISIJONE

Ker v novih razmerah nisem bil več potreben v našem misijonskem zaledju, me je g. Lenček, ki je med tem postal moj neposredni predstojnik, leta 1946 iz Rima ekspediral sem v Kongo, kamor sem menda najbolj spadal, čeprav sem svoj čas zidal gradove na Kitajskem. Zabičal pa mi je tudi, da moram iz Konga „pisati“ za „Katoliške misijone“ Ne vem več, če sem kaj obljubil, malo morda že. Ker pa imam sedaj že nekoliko izkušnje za seboj, bom rekel, da je bilo lažje „Katoliške misijone“ tiskati.

Zamorski katoliški veljak iz Centralne Afrike v družbi z misijonarjem

KAJ SO „KATOLIŠKI MISIJONI“ NAM, MISIJONARJEM, IN VSEM ROJAKOM

Brez „Katoliških misijonov“ bi se jaz počutil tu gotovo mnogo bolj osamljenega, zlasti ker nisem med svojimi. Tako pa imam po njih zvezo, v kolikor naše slovenske razmere dopuščajo, za misijoniskim zaledjem in vsemi ostalimi misijonarji. Če bi bil v kaki tistiki, bi mogel preko „Katoliških misijonov“ prositi pomoči in vsa slovenska misijonska javnost bi bila alarmirana. Že tako, ne da bi prosil, sem deležen Vaše pomoči. Izrabim priliko, da se dragim slovenskim misijoniskim sodelavcem in dobrotnikom iskreno zahvaljujem za Vaše molitve zame, za misijonarje sploh. Ni dvoma, da v posebni meri misijonar potrebuje nadnaravne pomoči pri svojem delu, zlasti misijonar duhovnik. In jaz je tudi potrebujem. Bog povrni torej za molitev, tudi za ono, ki jo boste še opravili. Zahvaljujem se tudi za delež, ki sem ga prejel od 2.000 dolarske akcije. V potrebi bi se vas skoro ne upal nadlegovati, ko sami živite v gospodarsko skromnih razmerah. Vendar, misijonar je moralno dolžan prositi pomoči, ker ne prosí zase, kajti vse, kar počenja, je usmerjeno v en edini cilj: graditi Cerkve, reševati duše. S prošnjo misijonar daje svojemu bližnjemu tudi priliko za dobra dela, in eno odličnih dobrih del je ravno miloščina.

V tem so torej „Katoliški misijoni“ koristni misijonarjem, ko posredujejo zvezo med misijonsko fronto in misijoniskim zaledjem. Oboji moremo tako več storiti v čast božjo in zveličanje duš in lastno posvečenje, mi tukaj pri neposrednem delu med pogani in vi vsi v zaledju, z vašo vsestransko podporo, s čemer si zbirate zasluženje pred Bogom. — „Katoliški misijoni“ s svojo vsebino budijo pri čitateljih smisel in ljubezen za misijonsko delo ter s tem posredujejo misijonske poklice. — „Katoliški misijoni“ so za nas, skupaj z vsemi „Misijonskimi koledarji“, ki so v preteklosti izšli, tudi nekak misijonski arhiv.

Upam, da vihre zadnjih let le niso vsega uničile v domovini in da se le še kje nahaja popolna zbirka vseh letnikov „Katoliških misijonov“, iz katere naj bi poznejši misijonski zgodovinar črpal podatke za svoje delo.

„KATOLIŠKI MISIJONI“ IN BARAGA

Trenutno imajo „Katoliški misijoni“ veliko in edinstveno nalogo, da s polno paro delajo do srečnega zaključka za beatifikacijo misijonarja in škofa Baraga. Nič ni mogoče prerokovati, koliko časa se bo še vlekla vsa zadeva; v največji meri pa je to odvisno od mere in kakovosti molitev, ki se bodo opravljale, zlasti kot prošnje za čudežna poseganja božje roke v naša dogajanja, po posredovanju svetniškega škofa Baraga. „Katoliški misijoni“ nas bodo vedno in vedno spominjali, da imamo mogočnega priprošnjika v nebesih, in to velja si zapomniti in se dosledno ravnati po tem vodilu zlasti nam misijonarjem, ki nimamo najmanj potreb. Kdo bo bolje razumel in rajše pomagal misijonarju kot tisti, ki je sam bil najboljši in najvnetejši misijonar! Zato bomo ob branju „Katoliških misijonov“ tudi mi misijonarji krepili svoje zaupanje v moč Baragove priprošnje in primerno pomnožili svoje prošnje k njemu ob kritičnih primerih, ne zato, da bi Boga skušali, marveč zato, da se dokaže Baragovo povečanje, o katerem verujemo.

MOJA VOŠČILA...

Ob tridesetletnici „Katoliških misijonov“ Boga zahvaljujem, da je tudi meni dovolil prispevati kamenček k vsemu, kar je ta list dogradil na misijonski zgradbi svete Cerkve v preteklosti, in srčno želim, če je tako v božjih načrtih, da bi se skoro vrnil v domačo zemljo med osvobojene in združene brate in tam vzbudil, vzgojil in napolnil čim več sinov in sestra kot božje poslance in apostole v širni poganski svet, da bo bliže in bliže čas, ko bo en hlev in en Pastir.

ČETOVA BESEDA

MISIJSKA OKROŽNICA PIJA XII. „EVANGELII PRAECONES“
Prevažja in razlaga Karel Wolbang CM. — Nadaljevanje

7. PROBLEMATIKA SOCIALNEGA VPRAŠANJA

(Razlaga papeževga besedila v zadnji številki, str. 297—298)

VLOGA CERKVE V SOCIALNEM VPRAŠANJU

Odkar sta Adam in Eva izgubila pravico do bivanja v rajju, je postalo njuno življenje na svetu težko. V potu svojega obraza sta si morala služiti vsakdanji kruh, zemlja je rodila trnje in osat in v bolečinah je od tedaj žena rodila svoje otroke. Čimbolj se je človeštvo množilo in zemljo napolnjevalo, tembolj aktualno je postajalo urejevanje medsebojnih človeških odnosov. Vsak človek, ki je po naravi družabno bitje, je naletel po izvirnem grehu v sožitju s sočlovekom na raznovrstne težave. Odstranjevati te težave in nesoglasja, prečevati družabne krivice, najprimerneje urediti vsa pereča vprašanja medsebojnega sožitja je bila naloga svetne oblasti, katere nositelj je država.

Z ustanovitvijo svete Cerkve je leta s svojim edino zveličavnim naukom storila vse, da bi odpravljala sproti nastajajoče socialne zmote. Ob razpadanju zmaterializiranega rimskega cesarstva je prepričevala človeštvo o dostojanstvu človeške osebe in neoddatnih pravicah, ki jih ima, da je ublažila in počasi odpravila suženjstvo. V srednjem veku je preprečila, da bi svet utonil znova v barbarizmu. Ko so začele mase hlepiti po uživanju bogastva, je z beraškimi redovi dala vsem zgled, kako je možno tudi v najbolj skromnih življenjskih prilikah srečno živeti. Enega pa ne smemo pozabiti. Cerkev božja je ustanovljena za reševanje neumrjočih duš za večno življenje. Kot najvišja predstavnica Kristusova na zemlji neprestano poudarja, da je reševanje socialnega problema v prvi vrsti zadeva svetne oblasti, katere nositelj je država. Za pravilno sožitje med Cerkvijo in državo podaja prva zdrava

načela. Zavisi pa od modrosti oblastnikov in dobre volje podložnikov, da jih realizirajo, prenesejo v življenje.

TISOČLETNI SADOVI PRIZADEVANJA CERKVE

Kjer duh Cerkve prode v globino človeških duš, je socialno vprašanje, ki stremi za odpravljanjem družabnega zla in najidealnejšo ureditvijo človeške družbe, mnogo lažje rešljivo. Vzor imamo v prvi Cerkvi, kjer so njeni člani prodali, kar so imeli, in pomagali drug drugemu v sleherni potrebi. Cerkev upošteva vse rase, narodne običaje, način mišljenja in skuša z moralnim vplivom pomagati vsem do miru, procvita in časnih sreč. Tako je z njenim naukom prežetih 11 preprostih ribičev šlo v širni svet in trimufiralo nad rimskim cesarstvom. V teku dveh tisočletij je pokristjanila številne narode z nepremagljivo silo notranje svoje moči. Vodena po Svetem Duhu bdi nad šibkostjo, ki je lastna padli človeški naravi, in navdihuje vse, ki so dobre volje, z duhom živega krščanstva. Bogata na tisočletnih izkušnjah pa tudi venomer svari pred „utopijami“ enkrat za vselej izgubljenega rajja na zemlji, ki ga dandanes mnogi zapeljani in pijani od kričeče propagande iščejo, dokler razočarani, onemogli in strti ne obstanejo na življenjskem potu praznih rok. Neizpodbitno drži, da je blagodejni moralni kvas katoliškega nauka priklical v življenje in ovekovečil bogate sadove krščanske kulture. Dovolj je živeti kako leto v misijskih deželah, da katoličan kar otiplje razliko med katoliško deželo in poganskim svetom, čeprav je v katoliških deželah mnogo odpadlih, ki pa vendar podzavestno še živijo pod vplivom katoliške tradicije v deželi.

TOLAŽILNI NAUK O OČETOVSTVU IN OTROŠTVU BOŽJEM

Otroci božji smo in nebeški Oče bdi nad našimi življenji. Ker Očeta ljubimo, se z veseljem pokoravamo njegovim zapovedim. On je pot, po kateri veliko-dušno hodimo. In čeprav razvijamo v družbi vsak svojo osebnost, se le trudimo, da nismo kot po puščavi raztresene karavane, marveč v Očetovi hiši bivajoči njegovi otroci. Zaupanje v nebeškega Očeta razpršuje naše dvome in neutemeljeni strah pred bodočnostjo. Mar bo pozabil na nas, če skrbi tako zvesto celo za lilije na polju in živali v gozdu? Skratka, vera v očetovstvo božje napravlja družbo vernih krepostno, veselo in nekako brezskrbno.

„KOT JAZ VAS LJUBIM SE LJUBITE...“

Zapoved krščanske ljubezni, ki je prva in največja, je najprivlačnejša značilnost katoliške Cerkve. Ta krepost povzroča v dušah, da ljubimo Boga nad vse stvari, svojega bližnjega pa zaradi Boga kot sami sebe. Značilno za katoliško karitas je, da je stopila vselej v akcijo posebno, kjer se je pokazala trenutno največja potreba. Zgodovina piše, da v poganskem Rimu ni bilo nobene prave bolnišnice, ne zavetišča za stare ali sirotišnice za otroke. Ljubezen prodirajočega krščanstva je posejala krščanski svet z imenovanimi ustanovami, v katerih ljubezen božja pridiguje iz Boga predanih duš. Kdo je mislil na gobavce, dokler se jih Cerkev ni usmilila? Reveži so bili pred Kristusom prezirani. Danes mrgoli dobrodelnih ustanov, ki olajšujejo njihovo bedo.

Trdijo, da je tretjina francoskih mest dolžna hvalo za svoj obstoj redovnikom, ki so se naseljevali po mnogih gozdnatih krajih, krčili gozdove, razvijali poljedelstvo, zbirali okrog sebe razpršene rodove in jih urili v raznih obrtih. Pred leti je bilo nekaj sličnega izvedeno po redovnikih na delu Filipinskega otočja.

Na Kitajskem je med poplavi in državljansko vojno bilo dnevno ogromno

tisočev ljudi odvisnih zgolj od karitativnih prizadevanj duhovnikov in sestric. Čiang Kai Šek je ob nekem nagovoru mladim oficirjem-kandidatom takole dejal: „Danes vam nameravam govoriti o vzoru vaših življenj kot častnikov kitajske republike. Ta vzor je katoliški misijonar, kot ga najdemo na Kitajskem. Ti duhovniki so pošteni, vztrajni, odločni, neustruženi kljub vsakovrstnim oviram, neutrudni pri svojem delu.“

Lepo je zapisal Pij XI. v okrožnici *Mystici corporis*: „Duh Odrešenikov, ki bo do konca časov prodiral v sleherni del Cerkve in aktivno v njej deluje, dviga krščansko družbo visoko nad celotni naravni red.“

ZABIČUJE VAŽNOST PRAVIČNOSTI, AVTORITETE, PRAVA

V sebe zaverovani individualizem in svobodna tekma liberalnega gospodarstva sta močno prizadejala delavstvo. Cerkev zlasti po Leonu XIII. in Piju XI. v delavskih okrožnicah ponavlja zahtevo po socialni pravičnosti, ki naj postane temelj urejenega sožitja med delom in kapitalom. Dokler to ne bo doseženo, ni upati na zadovoljivo rešitev socialnega vprašanja, pa tudi ne na konec svet pretresujočih revolucij. Organizem družbe bo mogel uspevati le, ko se bo delodajalec zavedal, da je za delo dolžan delavcu odmerjati pravično plačo. Pravičnost je vsekakor pred usmiljenjem in miloščino in mora urejati vse odnose med delom in kapitalom.

Cerkev uči, da je vsaka oblast od Boga. Če se tega zavedajo oblastniki in podložniki, bo delovanje oblasti vselej v skladu s postavo božjo in pokorščina podrejenih oblasti vesela. Čim oblast prezira Boga in njegovo postavo, postane vir trpljenja za podrejene in vsled pomanjkanja božjega blagoslova ne rodi trajnih uspehov pri vladanju.

V sedanjem času obstoji nevarnost, da celi narodi zapadejo spet v barbarizem. Samodržci strahujejo ljudstva, osnovne človeške pravice so teptane, porogabe neupoštevane in prelamljane, med rasami obstajajo nepravilne napetosti

Salezijanski misijoni izvršujejo s svojimi obrtnimi, industrijskimi in drugimi gospodarskimi ustanovami silno socialno akcijo med azijskimi ljudstvi. Tu vidimo slovenskega salezijanskega brata Ludovika Zabreta, ki z modernim traktorjem prevažata dragocene žitne snope, ki bodo dali kruha številnim sirotam

in razlike, revolucije pretresajo zemeljsko površino. Kot izpričuje zgodovina Evrope od renesanse dalje, je svetni humanizem rodil le nečloveško samodržstvo.

VAŽNOST DELAVSKIH UNIJ

Papeška okrožnica „Quadragesimo anno“ jasno brani svobodno organiziranje delavskih unij. Ne za posepevanje razredne borbe, ki jo želi komunizem, marveč kot naravno delavčevo pravico, da preko svojih organizacij pridobiva ekonomske, umske, moralne in verske dobrine sebi, članom svojih družin in s tem tudi vsej človeški družbi.

Ogromno je storila Cerkev tudi za razvoj zadrugarstva. V naših deželah smo to okušali na lastni koži v vsem gospodarstvu malega človeka. A bržkone

mnogi ne vedo, da je bilo okrog leta 1947 samo na Kitajskem okrog 167.000 zadrug s 13.800.000 člani. 50% le teh je bilo kreditnih zadrug; 41.750 živilskih, 5.500 industrijskih, 27.839 poljedelskih in nad 8.000 raznovrstnih drugih zadrug. Pomen zadrug ni le gospodarski. Tudi kulturno in duhovno korist črpa ljudstvo iz njih. V njih je zdravilo proti izkoriščanju delovnega ljudstva. Garantirajo tudi bolj pravično razdelitev zemeljskih dobrin.

OBRAMBA ČLOVEŠKE OSEBNOSTI

V poganskem svetu je zavisela vrednost poedinca od njegovega družabnega položaja, od njegovega premoženja ali osebnih talentov. Krščanstvo pa proglašata slehernega človeka za otroka božjega,

ustvarjenega po božji podobi in določene-
nega za večno življenje. Tako je vsak
Bogu drag! Saj je za slehernika pretil
na križu svojo božjo kri v njegovo odre-
šenje. Tako daleč gre Bog, da proglasi
za sebi storjeno, kar koli kdo napravi
najmanjšemu izmed njegovih bratov.

To krščansko gledanje na človeka je
družbi v stoletjih spremenilo lice. V
rimskem cesarstvu je Ulpian nekje o
sužnju uradno zapisal: „en suženj ali
druga žival“ ter prvega vzporejal na-
vadni živali. Po tedanjem pravu so bili
obsojeni na smrt vsi sužnji hiše, kjer
je bil umorjen gospodar. Ob neki priliki
jih je tako padlo naenkrat 400. Ob gla-
diatorskih prireditvah je bilo nekega ve-
čera 18.000 gladijatorjev prisiljenih po-
moriti v igrah drug drugega v zabavo
gledalcev.

Previdno, a vztrajno je Cerkev su-
ženjstvo na svetu odpravila, kamor je
segel njen vpliv. Sužnji so bili posveče-
ni v duhovnike, njih zakoni blagoslov-
ljeni, celo do papeškega prestola se je
povzpел sin sužnja. Ob odkritju novega
sveta, Amerike, naletimo sv. Petra Klav-
verja, ki lajša bedo sužnjem v Kartagini,
ko jih odvažajo iz Afrike v Ameriko.
Krščuje jih in jim oznanja enakost,
bratstvo, svobodo. Kardinala Lavigerieja
srečamo, kako budi katoličanom vest v
vprašanju suženjstva. Ustanovljene so
bile celo redovne družbe z namenom od-
kupovati in reševati sužnje ter jim po-
magati do svobode, ki naj jim v mnogo-
čem olajša zveličanje duše.

ENAKOPRAVNOST ŽENE

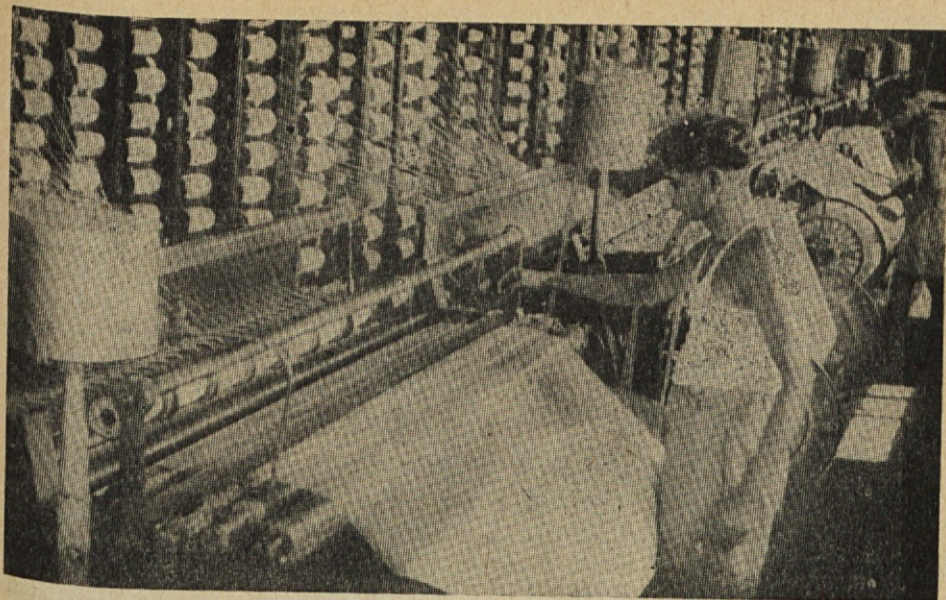
Molk, ki ga zasledimo v zgodovini
predkrščanske dobe o ženi na sploh, je
značilen za pogansko pojmovanje o ženi.
Ona je brez civilnih pravic, manjvredno
bitje, katerega delovanje je omejeno na
vzrejo otrok, oskrbovanje družinskega
ognjišča in popolno podrejenost možu.
V Indiji je celo danes, kjer še vlada ta-
koimenovani „purdah“, usoda žene prav
taka. Mlada Indijka ne sme, čim postane
godna za možitev, nobenemu moške-
mu, razen v lastni družini, pokazati več

svojega obraza. Omejena je v svobodi in
premikanju. Samo dva odstotka indijskih
žen zna čitati in pisati, kar je nujna po-
sledica tega sistema.

Zdravniška oskrba žena je zato silno
težka. Mohamedanska žena bo dovolila
moškemu zdravniku izmeriti njen pulz
ali pogledati njen jezik. To je pa tudi
vse. Hinduistične žene ne morejo ničesar
podedovati in v slučaju moževe smrti
jim ni dovoljena ponovna poroka. Skozi
vse življenje so podrejene možu, brez
časti, svobode in veselja njihovih kr-
ščanskih sosestra.

Krščanstvo je to gledanje povsem
spremenilo. Staro nečloveško gledanje
na ženo je odpravljeno in postala je možu
enakopravna. Marija je postala vzor
krščanskega dekleta in matere. Človeštvo
ob Mariji sodeluje v najvišji meri
z božjimi načrti. Prav s pomočjo žene
Kristus izpopolnjuje delo svete Cerkve
med človeškim rodom. Po njej Bog dviga
človeštvo k nadnaravnemu življenju.
Kot Marija mora biti tudi ona Kristo-
nosilka po svoji skromnosti, velikoduš-
nosti, samopremagovanju, očiščujoča in
posvečujoča svoje okolje ravno v nalo-
gah, ki so lastne njenemu spolu.

S prakso devištva je Cerkev nedopo-
vedljivo dvignila položaj žene. Krščan-
sko dekle se svobodno odpove veselju
družinskega življenja, ne iz sebičnih na-
menov, marveč da more služiti v celoti
višjim nalogam celotne krščanske dru-
žine na svetu. Lepo piše o tem vpraša-
nju p. Manna: „Misijonska sestra povsem
podre poganske ideje. Predstavi se
jim kot svobodna osebnost v deželi, kjer
pravo, običaji in predsodki zagovarjajo
kot edini razlog za žensko existenco
zadovoljevanje moških kapric. Opazuje-
jo jo neodvisno od vsakovrstnih oblik su-
ženjstva, obdano z dostojanstvom, zaščite-
no po človeškem in božjem pravu. Obla-
godarjeno s tako visokim, plemenitim in
univerzalnim poslanstvom, da jo vse to
napravljaja kot izvoljeno bitje s pravico
druge nadkriljevati in s prestižem, ki
vzbujaja občudovanje. Vsak pogan, pa naj
bi mu bili moralni pojmi še tako nepo-

V Indiji je industrializacija na pohodu, z njo pa tudi nevarnost novega proletariata, razredne borbe. Misijoni prinašajo v te nevarnosti luč in varnost soc. nauk a Cerkve

znani, mora biti vplivan od veličine katoliške vere in njene moči, ki zamore tako spremeniti in povzdigniti položaj žene.“

Z vodstvom bolnišnic, zavetišč, sirotišnic, šol so sestre čudovito pripomogle k razširjenju vpliva svete Cerkve v področjih ženskega sveta, ki odhaja od njih, če ne spreobrnjen, vsaj Cerkvi bolj naklonjen. Nemogoče je oceniti pravilno vso vrednost sodelovanja redovnih sestrskih družb in laičnih delavk pri širjenju pravilnega pojmovanja o ženi v poganskem svetu. Gotovo, da njih zgledno življenje in poseganje v področja, ki so njim lastna ter možu nedostopna, svet prepričujejo o neprecenljivi vrednosti njihove žrtve v točkah, kjer je žena nenadomestljiva z ozirom na od Boga prejete lastnosti v ženski naravi.

DRUŽINA TEMELJ ZDRAVJA ČLOVESKE DRUŽBE

Prav tako kot položaj žene pa je Cerkve reformirala tudi stanje družine. V nerazvezljivem zakonu je dala dru-

žini stalnost, ki je garancija za dobro vzgojo otrok. Dvignila je zakonsko zvezo v zakrament, v nadnaravo in v luči svete vere olajšala obema zakoncema prenašanje težav, ki so z zakonskim življenjem v zvezi. Globoka duhovna ljubezen, rahla obzirnost, potrpežljivost z napakami druga, nerazrušljiva medsebojna zvestoba do groba, naj dvigajo njuno sožitje v nadnaravni svet in varujejo pred uničenjem zakonske sreče oba zakonca zlasti v trenutkih viharnega ozračja trenutnih strasti. Ko sta bila pred oltarjem drug drugemu obljubila neminljivo zvestobo, je njuno vez potrdilo nebo in duhovnik izrekel v imenu božjem, naj „človek ne loči, kar je združil Bog“. Cerkev jima je ostala tudi poslej izvir vseh potrebnih božjih milosti, da bosta mogla ob pomoči zakramentalne milosti z nadnaravno pomočjo izvrševati svoje pravice in izpolnjevati medsebojne dolžnosti zvesto, sveto, stanovitno do smrti.

Ozrmo se okrog, kaj se godi, kjer so zavrgli katolicizem? Dejali bi lahko s

pesnikom Goethejem, da je „človek uporabil razum, da je postal bolj živalski od živali samih.“ Poniževana je žena, med družinami vlada sovraštvo, otrok se varujejo, počutnost med zakoncema prevladuje, duhovnost se na splošno zanemarja. Le krščanski zakon to stanje lahko prepreči.

Duhovno vzdušje krščanske družine je topel dom nebojnim otročičem, za katerih vzgojo čutita oba zakonca pred Bogom silno odgovornost. Njuno prizadevanje kleše otrokov značaj in preprečuje nered v bodočnosti človeške družbe, ko bodo ti otroci napolnjevali svet. Samo krščanska družina zamore zagotoviti zdravje človeške družbe, s krščansko zakonodajo, običaji in srečo njenih udov.

Cerkev ne priznava rasnih razlik, ne razredov in kast, niti zakonskih zaprek socialnega značaja. Z zakonskim zadržkom sorodstva varuje zdravje družin.

ŠTUDIRAJMO VZTRAJNO SOCIALNO VPRAŠANJE

Vse papeške okrožnice zadnjih desetletij poudarjajo važnost in problematiko socialnega vprašanja med človeštvom. Res je, da naši materialni viri nikakor niso tako pomembni, da bi mogli nasititi lačne množice. Z uporabo svojih umskih sil v službi socialnega nauka Cerkve pa bomo mogli biti v vseh delih sveta, kot je zapisal kardinal Constantini, „vzgojitelji, trenerji in apostoli krščanske socialne akcije“. Zato študirajmo socialno vprašanje in se pripravljajmo, da ponesejo vsak po svojih močeh v svoje okolje veselo oznanilo katoliškega socialnega nauka, ki je bogato nadrobljen v celotnem evangeliju; nauka, ki preobraža posameznike, njih mišljenje, želje; opominja na dan, ko bo prišel Gospod po račun od oskrbovanja danih nam talentov, in tako žene v dejavnost vse naše duhovne in fizične sile, krepki našega duha in zavesti koristnosti našega poslanstva; evangeljskega nauka, ki preganja zapuščenost v poganskih

dušah in ki je krepka podlaga krščanskega veselja.

Sveta Cerkev v teh urah zlasti z upanjem zre v doraščajoči rod katoliških laikov, ki naj doprinesejo pri vzpostavljanju novega mednarodnega življenja oni delež, ki ga kler ne more. O tem je tudi razmišljal rimski svetovni kongres laičnega apostolata. Pa se bomo ob tem vprašanju ustavili malo bolj v zvezi z razmišljanjem o UNO in njenih organizacijah. Vredno je živeti in biti žrtvovan za neumrljive ideale katolicizma in prav bi bilo, da bi Bog našel med nami vedno več pripravljenih žrtvovati ozke interese lastne osebe, da ponesejo čim večim dušam v širni svet neprecenljive sadove katoliške vere, ki edina zagotavlja vsakemu zemljanu — večno življenje.

Literatura: Papeške okrožnice: *Rerum novarum*, *Quadragesimo anno*, *Mystici Corporis*, *Rerum Ecclesiae*, *Immortale Dei*, *Firmissimam constantiam*, *Summi Pontificatus*, *In plurimis*, *Casti connubii*, *Divini Redemptoris*, *Graves de communi*, *Divini Magistri*, *Lux veritatis*, *Maximum illud*, *Mit brennender Sorge*, *Caritate Christi compulsi*.

Rev. James A. Kiehl: *The Church and Social Order*, New York 1944.

Charles Bruehl: *The Pope's plan*.

Igino Giordani: *The Social Message of Jesus*.

Rev. A. Tanqueray, S. S.: *The Spiritual Life*.

Paul Furfey: *Three theories of Society*.

A. I. Smith: *The Catholic Church and Social Order*.

Rev. John T. S. Mao: *China's Reconstruction is Cooperation* v reviji „*Land and home*“ 1944.

Medical Mission Sisters, Philadelphia, *Behind the Veil*.

M. Anna Dengel M. D.: *Social customs of India* v reviji „*Shield*“ 1943.

P. Manna: *The conversion of the pagan world*.

Revije: *America*, *The Medical Missionary*, *The Catholic Mind*, *The Far East*, *Catholic Missions*, *Jesuit Missions*.

V OGNJU MAU-MAU

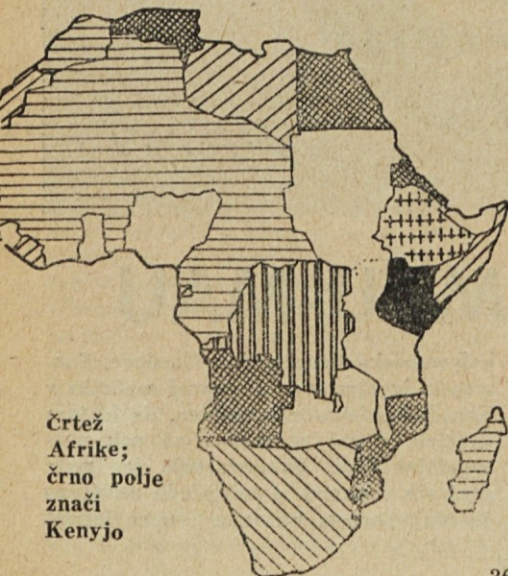
Lani avgusta je bila dobrohotna nedeljska publika velikih kino-gledališč našega in evropskega sveta trdo vznemirjena zaradi potovanja dveh zvezdnikov: neodjenljivega, četudi že močno osivelega, večnega ljubimca z Divjega Zapada, Clark Gablaja in trikrat ločene

hollywoodske Venere, Ave Gardner. Znamenita igralka sta jo namreč mahnila v Vzhodno Afriko z namenom, da bi tam zavrtela nekaj posnetkov za nek novi eksotični film. Vznemirjenje je imelo svoj vir v vesteh o požigih in moritvah dotodaj povsem neznane črnske ločine,

ki si je vzdela ime MAU-MAU in si za torišče svojega „človekoljubnega“ početja izbrala angleško provinco Kenyjo v Vzh. Afriki. In se je svet filmskih občudovalcev in oboževalk zdrzil že ob sami misli, kaj bo, če bo belo meso obeh igralcev postalo plen skrivnostnih sektašev. Svetovne poročevalske agencije so ko lačni psi prežale na trenutek, ko bodo pozornemu svetu lahko oznanile, kako so črnici razčetrverili Clarka in razmesarilo Avo. Kakšen vzdih olajšanja pa se je izvil iz zaskrbljenih prsi, ko so časopisi že po nekaj dneh objavili, da se je gospa Gardner lotila samo drobcena slabost, ker je munda popila kozarec pokvarjene vode...

KAJ PA SO ZAPRAV TI MAU-MAU?

Tudi nad njimi se izpolnjujejo evangeljske besede: „Po njih delih jih boste spoznali...“. Mau-mau mori, požiga in mrčvari, potem pa izgine čisto brez sledi. Danes je kak poglavar nasprotnik, ki so ga z njegovo ženo vred na piko vzeli, jutri sto in stoglava čreda govodi belega naseljenca; nocoj bodo s kolom po glavi belega misijonarja, proti jutru črnega bogoslovca, prihodnji teden spet kenj-

skega kmeta, ki so mu kot mačke tiho prišli za hrbet, ko je z nabito puško v roki za trenutek zadremal; v nedeljo bo brez sledov izginila bela angleška gospodičnica, ki se je po krepki golf partiji le malo predaleč drznila od svojih družic in sedla v senco visoke palme...

Tisti maloštevilni, ki jim je bilo da no, da so odnesli zdravo kožo, potem ko so jih kot množice drugih črnih sorojakov dosegli Mau-Mau s svojo propagando in so morali prisostvovati skrivnostnemu obredu prisega te sfantizirane ločine, pripovedujejo, kako so novi kandidati Mau-Mau zrl rdečo prst, pili nekšno mešanico kozje krvi iz posušene bananine lupine, kako so metali v zrak lesene nože in rezali z njimi nočne sence v pomenljivih simbolih, kako so prižvižgavali pravličnim strupenim kačam, ki so preteče dvigale svoje pošastne glave. Prisegli so! Če so bili kristjani, so svoje krščanstvo pod pritiskom in pretinjami starih čarovnikov zavrgli in obljubili nič manjše strupeno sovraštvo do svojih večerajšnjih „belih očetov“ kot miroljubnih turistov ali do protestantskega zdravnika, ki jim je še sinoči obvezoval rane in izpiral uljesa. Še pred nekaj urami povsem miroljubni in delavni črnici se zdaj vsi opiti črna magije vračajo na svoje domove kot zagrizeni fanatiki: njih duševnost se je oddvojila zdravi treznosti poštenega človeka — napol poblaznela od strahotnih čarovniških urokov se je brez misli vrgla v naročje peklenki zaroti temnih sil!

TRD OREH ZA ANGLEŽE

Angleži, kot se zdi, imajo v teh po-vojnih letih zares smolo po vsem svojem nekdanjem imperiju. Človeku je kar hudo pri srcu, ko gleda njih kaj trdo zadrego ob početju teh afriških prekučuhov, ki krađeju miroljubnim london-skim lordom krepko zasluženi spanec in zraven vsega takole kar precej iz- zivalno spreminjajo staro, slovesno oko- relo imperijsko geografijo. No, pa Al- bionci navkljub vsemu le še niso čisto pri koncu: urejajo in uravnavaajo tele

črnjaške zmešnjave in prekucištva kot pač najbolje vedo in znajo; če ne gre drugače, vtaknejo vse, ki tako ali drugače sumljivo gledajo, za bodočo žico... Res, tudi demokratski Angleži si znajo pomagati s koncentracijskimi taborišči, kadar jim gre za nohte...

KDO TIČI ZA „MAU-MAU“

Če bi vse tole onegavljene danes po Kenji bilo le golo policijsko opravilo, no, zmajali bi pač z glavo in mislili na drugo. Ampak za temlem črnjaškim partizanstvom prav prikrito žehti črna magija, ki pa je verjetno zaprav samo sredstvo v rokah še mogočnejšega gospoda — rdečega zmaja s komunistično zvezdo; saj vsebina nazadnje ni nova, le meč je drugačen. V Španiji so se leta 1936 skrili za krinko „osamosvojitve proletariata“; pri nas doma med vojno za „narodnoosvobodilno borbo“; na Kitajskem po vojni za „iztrebljenje imperIALIZMA“; nu, pri zamorcih, ki so bili do včeraj še fetišisti in vsi zagledani v svoje polbožje čarovnike, pa jim kar odlično služi črna magija. Tako pač smemo sklepati po vsem, kar se je do zdaj zgodilo — godi se še vedno in iz dneva v dan strahotnejša so poročila! — da so tele zamorske krvave orgije samo prva stopnja, ki naj pripravi drugo: komunistični prevrat v Kenji, kjer so tla za kremeljske krilatice menda rodovitna kot nikjer na svetu. In še nekaj je, kar nam daje sumiti, da je Mau-Mau samo spretno prikriti začetek komunistične revolucije v Vzhodni Afriki: pobijanje črncev samih, smrtna obsodba nad lastnimi rojaki, ki jih predhodno prav po „ljudsko“ razglase za izdajalce... Dogodki in bližnja bodočnost bodo pokazali, v koliko so bile naše sumnje pravilne.

SOCIALNO OZADJE

Tole vprašanje Mau-Mau, ki je bilo spočetka izrazito lokalno kolonijsko vprašanje, se je čez noč spreverglo v vprašanje svetovnega zanimanja. Ker pa je svetovno, je pač dolžnost slehernega katoličana, ki zares katoliško, se pravi ve-

čarovnik-doktor, ki je v okraju Kikuyu, vršil obrede „očiščevanja“ pristašev Mau-Mau-a. Bela pega nad nosom pomeni znamenje očiščenja

soljno misli, da se vsaj za trenutek pomudi ob njem, pa da ne išče v njem samo poceni romantike v tarzanskih oblačilih!

Vsega skupaj meri provinca Kenja 280.000 kvadratnih kilometrov. Od teh jih je kakih 150.000, ki so še prav posebe navdušili angleške merilce tam okrog: so to pokrajine, raztresene po vzvišenih mizastih vzpetinah, kjer je zemlja dvakrat žlahtna in rodovitna in skoraj docela neobdelana; tako tedaj naravnost idealna za kako belo kolonizacijo. Prejšnja laboristična angleška politika je usmerila svoj pogled prav semkaj, v prepričanju, da bo ta neobdelana, od plodnosti naravnost kipeča, deviška zemlja lahko žitnica za še enkrat toliko duš, kot jih šteje današnji svet. Angleški koloni so londonske sanje začeli spreminjati v resnico. Kenjske vzpetine so preorali počez in povprek: sinočnja divjina se je spremenila v ob-

VELIKA PROŠNJA^v

VSEM NAROČNIKOM „KATOLIŠKIH MISIJONOV“

Slovenska misijonska akcija v zamejstvu se prav lepo razvija. Predpogoj njenega nadaljnega procvita so vedno popolnejši „Katoliški misijoni“. Ti pa v to potrebujejo pred vsem finančne trdnosti, h kateri ji lahko pripomorete vsi tisti naročniki, ki ste malo boljše gmotno stoječi, in sicer z enkratnim vplačilom do smrtnine naročnine (v Argentini 300 pesov, v Čileju 1.500 čilenov, v Italiji 15.000 lir, v Avstriji 600 šilingov, v Angliji in Avstraliji 10 funtov, v USA, Kanadi in ostalih deželah pa 30 dolarjev), za katero Vas iskreno prosimo in jo bomo sprejeli kot Vaše

NAJLEPŠE DARILO^v

„KATOLIŠKIM MISIJONOM“ ZA TRIDESETLETNICO

Vsak do smrtni naročnik ima pravico prejemati do svoje smrti ne le „Katoliške misijone“, ampak tudi vsakoletni misijonski zbornik „Misijonska nedelja“, obenem pa je vpisan v Misijonsko mašno družbo in s tem za življenja in še po smrti deležen sadov večnih svetih maš, ne da bi mu bilo treba za vse to še kdaj v življenju kaj prispevati.

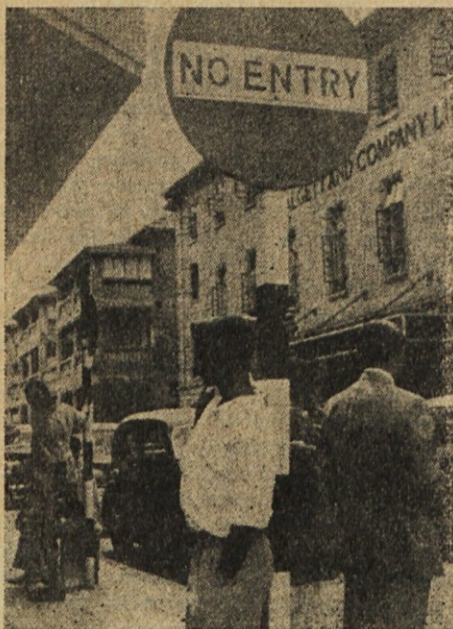
Prosimo Vas, naj ne gre mimo Vas ta res

VABLJIVA PONUDBA

delana polja, ki so rodila do dvajsetkrat več, kot katera koli druga. Seveda so za takšno delo po stari, že drugje po svetu preizkušeni evropski tradiciji brž najeli trojčar črnih domačinov, ki so morali z odprtimi usti in zavzetimi očmi gledati, kako se je njih včerajšnja divja posest po njih trudu in znoju zdaj za bele naseljenke spreminjala v pravi žitni paradiz. Koloni so pri obdelavanju uporabljali povsem nove načine poljedelske tehnike: naravnost pravljici uspehi so začeli zapirati sapo vesoljnemu svetu. Črnemu peonu, njenemu včerajšnjemu lastniku, pa je bila seveda ta zemlja zdaj preklata, saj mu je bila vir vse stiske, siromaštva in skoraj suženjstva.

Od črnega prepričanja, da se v umetnem gnojilu in v miroljubnem poljskem traktorju skriva čarovnija pošastne lakote, siromaštva, golote, boleznin in vsega zla, ki črnice že od nekdaj, precej po krivdi njih lenobnega, fatalizmu vdane ga značaja pesté, je bil samo še korak

Ulica v Nairobi v Kenji

do vstajenja stare, skrivnostne črne magije; odtod pa le pol koraka, da se je spremenila v fanatično orožje, ki danes opijanja zaprisežene pristaše Mau-Mau. Tedaj je vstal „nekdó“, ki je zavohal kaj premeteno, da bo boj proti temu nameravanemu belemu zemskemu paradizu mogoč in uspešen edinole, če se bo zanj prav črnec lastnega orožja poslužil: treba ja ustvariti tajno ločino — ta bo črnice vlekla; treba bo napadati iz zasede, kot iz zasede naskočiš tigra... In poskrbeti je treba za poživitev zamorskih izročil, povratek v poganstvo — saj krščanstvo in nasilja pač nista združljiva — in zraven obdolžiti izdajstva slehernika, ki bi še naprej, navkljub vsemu peklenskemu pritisku, vztrajal v veri v enega Boga in živel življenje, ki se ne sklada z izročili čarovnikov.

„OGNJENO KOPJE“

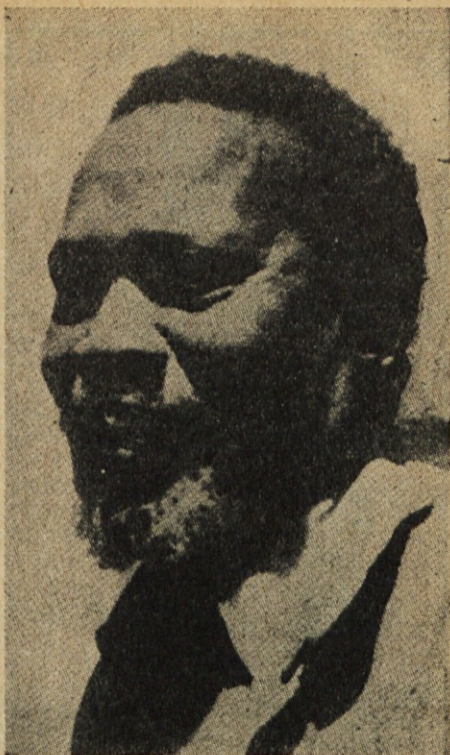
Tisti „nekdó“ je bil „Ognjeno Kopje“, Jommo Kenyatt, črnec po očetu in materi, v človekoljubju po londonski univerzi izobražen, ki je vsa leta svoje mladosti preživel v Evropi nič manj razkošno kot kak afriški princ (kot tak je prav gotovo do dna okušal sirotno revščino in brezpravnost svojih črnih bratov na afriškem vzhodu!); ločil se je od svoje angleške soproge, pa se med svoje krvne brate zatekel kot predsednik Afriške zveze v Kanyji. „Ognjeno Kopje“ se je še pred leti poslužil neke sovjetske študentske podpore, odšel v Moskvo in tam precej dolgo študiral, četudi danes na moč zanika svojo komunistično pripadnost, kot hkrati zanika tudi svoje vrhovno svečeništvo v ločini Mau-Mau. Živi sredi svojih zamorcev v razkošni, evropsko urejeni vili, prav tam, kjer je stala slamnata koliba njegovih staršev; zna si zavezati ovratnico krog ovratnika svilene srajce; a mnogo rajši si goli hrbet prekrije s tigrovo kožo, da se lažje smuka med svojimi „verniki“ kot njih „prerok“... Poročilo, ki smo ga brali, da se je po nekem črnem meetingu, kjer je sorojake pozival spet k poganstvu, zavlekel v svoj двореc, sedel v kanape, si

dal postreči s čajem in se ravnodušno lotil branja nekega revolverskega romana, nam zadosti jasno razkrije značaj tega „junaka“, pa hkrati tudi krepko razjasni vse tisto, kar danes Mau-Mau po Kenyji počenjajo. „Ognjeno Kopje“ se trudi, da bi se katoličani in katehumeni katoliških misijonov spet povrnili v svoje prejšnje barbarstvo, kajti pogansko obredje in skrivnosti, čutni plesi premetenih čarovnikov so kaj krepka vaba, kadar si hočeš naloviti bedneže, ki ti bodo jutri služili kot uspešna hrana za topove! Ne zaveda pa se menda ta afriški „mesija“, da z napadi na katoliško misijonstvo podira edino rešilno in zares vredno pot, po kateri se lahko danes črнец resnično osamosvoji, da postane enakovreden član družine narodov.

MAU-MAU PREGANJA MISIJE

Prav ta poteza tega krvavega vzhodnoafriškega domačinskega gibanja, namreč njeno preganjanje vsega, kar je misijonskega, njeno strupeno sovraštvo do vsega, kar izpoveduje križ, nedvomno še v dvakratni meri razkriva pravi in resnični obraz črnih sektašev.

V Kenyji je skoraj tretjina milijona katoličanov in 50.000 katehumenov. V apostolskem vikariatu Nyeri bo katoličanov kmalu več od deset odstotkov celotnega prebivalstva. Tam bomo našli 32 malih in 3 velika semenišča; 93 ljudskih in 7 srednjih šol; 15 bolniških dispensarijev in 2 bolnišnici. Vse to vodijo in oskrbujejo izključno katoliški misijonarji krščanskega sveta! Veliko je domačin duhovnikov, številno redovnic, katehistov in črnih učiteljev pa naravnost zavidljivo raste iz dneva v dan. Če si pred to očitno resnico, da je namreč vse to veliko delo rodila edinole nesebična ljubezen do bližnjega, pa da danes črнец lahko zamenja svoje štaro oblačilo z dostojanstveno sutano katoliškega škofa, ne da bi zato prenehal biti črнец, „nekdo“ oči zakriva, potem upravičeno sklepamo, da vodi tistega „nekoga“ divjaška pamet, ki se je prav krepko spečala z materialističnim naukom.

Jommo Kenyatt, organizator Mau-Mau

Mau-Mau v poslednji stopnji svojega pridobivanja pristašev zahteva od svojih črnih bratov odpad od krščanstva. Nekaj kot pridih groze je sedlo zamorcu v lice: molčec je in nezaupen. Ve, da ne dela prav, ko se odpoveduje križu; a strah pred krvavimi, pretečimi noži sektašev, ki zdaj slede sleherni njegov korak, je močnejši kot vse drugo. Prav redki so, ki vztrajajo in rajši pretrpe mučeništvo, kot pa sprejmejo odpad!

PASTIRSKO PISMO

Mons. Mac Carthy, apostolski prefekt iz Zanzibarja, je v svojem pastirskem pismu zadosti resno oznanil vsem črnim vernikom, da odpadniki, ki so prisegli Mau-Mau, zapadejo izobčenju. Opominja

Marija z Jezusom
(črna umetnost)

jih, da so po zakramentalni milosti svete birme postali vojaki Kristusovi. Cerkev je prišla v Kenjo iz taistega razloga kot na Trg svetega Petra v Rimu! Črni katoličani v Nyeri imajo pravico do istih odpustkov kot beli v New Yorku, saj so sinovi iste svete vere in sedajo kot vsi drugi narodi, ki sprejmejo Kristusa, za isto mizo usmiljenja. Ni važno, kaj v tem lažejo različni „ljudski voditelji“: po svetem krstu so črnci postali svobodni in docela enaki ameriškim Indijancem, kitajskim kulijem in belim evropskim gospodom, pa naj potem brezverni poslanca v zbornici govore kar koli!

KRISTUSA AFRIKI, AFRIKO KRISTUSU!

Prav koristno bi bilo, če bi se angleške oblasti, ki s policijskimi jeepi dirjajo po deželi in za bodečo žico stikajo sumljive zamorce, zavedele, da proti črni magiji ni močnejšega in koristnejšega sredstva, kot sta krst in krščanska resnica! Črnemu fanatiku samo s tem, da si ga vtaknil pod ključ, še dolgo nisi izvil iz rok divjaškega kopja njegovega deda. A ena sama pobožno prižgana sveča pred podobo Križanega utegne zastaviti tek smrtonosni puščici; in tisti, ki z duhovnikom daruje samega sebe Bogu pri sveti maši, pač ne razmišlja več o grozotah čarovnikove jame. Žalostno je, da danes prav katoliški misijoni plačujejo kot povsem nedolžna žrtev grehe evropske masonske politike nad črnci, medtem ko Moskva šola na svojih marksističnih vseučiliščih črne štipendiste! Ampak Resnica ostane, Resnica ne mine: danes gre Cerkev v katakombe, naj že v Rusiji, na Kitajskem, v Jugoslaviji, ali v Kenji; nič zato. Jutri bo zmagoslavno iz njih izšla. In bo pozabljen komunizem, kot bo pozabljena Mau- Mau. In pozabljenje te zadnje, kot prejšnjega, ne bo v strahu pred atomsko bombo, marveč v iskreni zavzetosti belega, rumenega in črnega človeka, ki bodo vsi slovesno izpovedali: „Verujem v Boga Očeta... in v Jezusa Kristusa, Sina njegovega, edinega Gospoda našega...“

ALADIN

SREDI RDEČE POPLAVE

IZ POROČIL EDINEGA PREOSTALEGA BELEGA MISIJONARJA V VELIKI KITAJSKI PROVINCI KIANGSI, NAŠEGA ROJAKA GOSP. FRANCETA JEREBA CM IZ „BARAGOVEGA MISIJONA“, KI JIH JE PISAL V ČASU OD 17. AVGUSTA 1952 DO 20. MARCA 1953.

Objavljamo to vrsto pisem iz kitajske province Kiangsi, v kateri so bili komunisti že pred 20 leti najmočnejši in najkrutejši in v kateri je tudi danes pritisk „rdečih“ proti katoliški Cerkvi morda najnevarnejši. Pisma podajamo skoraj neokrnjena. Bralci bodo kakor iz misijonarjevega dnevnika sledili pestrim, pa žalostnim poglavjem divje borbe rdečih oblasti proti domači katoliški duhovščini, ki jo hočejo ločiti od Cerkve in papeža. Doživljali pa bodo bralci tudi borbo našega misijonarja in belih misijonarjev sploh za njih čim daljši obstanek v deželi, da morejo stati ob strani preizkušani kitajski Cerkvi. Mimogrede pa bomo v misijonarjevih pismih našli še vse polno podrobnosti o sedanjem položaju v rdeči Kitajski.

Veseli smo, da moremo nuditi našim bralcem ta izvirna, najbolj verodostojna in zanimiva poročila, katera bi z navdušenjem objavljali dnevniki z milijonskimi nakladami, če bi jih imeli na razpolago. Zanja se pogumnemu našemu rojaku g. Jerebu iskreno zahvaljujemo!

Uredništvo

17. avgusta 1952:

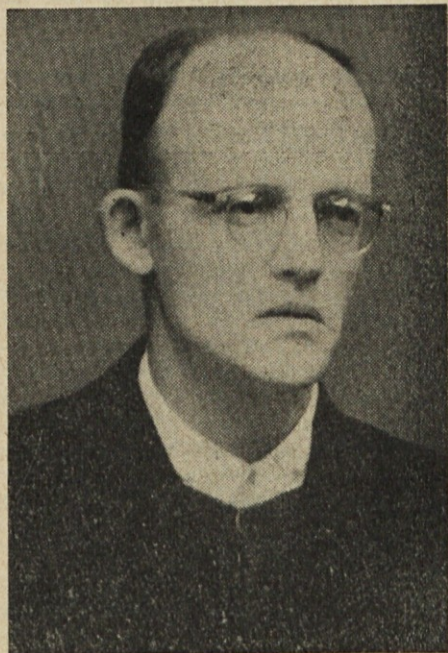
Fotografija g. Jereba Franceta CM iz letošnjega leta

S SKUŠNJAVA SO PRIŠLI NADME

Mene še kar pri miru puste. A pred tremi tedni sem imel zanimiv obisk, ki mi je poživil zaspano kri. Proti večeru se pojavi pri meni naš policijski načelnik v družbi dveh neznancev. Eden teh dveh se je oblastno zleknil v naslanjač in takoj začel:

„Vemo, da ste vi kakor Kitajec, da nas razumete, da čutite z nami, da ste nam vedno pripravljeni pomagati...“

Sam pri sebi sem začel ugibati, kam meri. Glasno pa sem se seveda skromno branil kot kak star kitajski odličnik: pu kan tang, preveč ste vljudni... Nena doma pa je začel treskati in grmeti; udaril je po protidržavnih ljudeh in ustanovah v naših vrstah (kat. Cerkev!). Prav posebno si je privoščil Marijino Legijo, ki je, „kot na primer v Kančovu, zbirala orožje za prevrat...“ Mirno sem mu povedal, da v Legiji ne vidim prav nič slabega. To je, sem mu dejal, čisto normalno delo za razširjanje vere. Razlika med prej in zdaj je edinole v tem, da smo prej najemali za denar pomoč-

nike pri našem delu, Marijini legionarji pa nam kar zastonj darujejo svoj prosti čas za pomoč. Kar pa orožje in kakšne prekucijske namene zadene, je gola domišljija!

Priliznjeno je zdaj začel:

„Vi veliko znate; govorite tuje jezike, glejte, učili bi nas angleščine, rusčino, ... mi pa vam bomo zato nudili vse ugodnosti!“ Itd.

Ko se je njegovo onegavljenje končalo z narekovajem in dvopičjem, kar je pomenilo, naj jaz govorim, sem mu takole povedal:

„Dragi tovariš (imena in položaja ni hotel izdati!), če vaš poziv pomenja, naj bi jaz premenil svoj poklic in k vam v službo vstopil, vam povem, da je škoda sleherne besede. Kolikor pa mi od poklicnega dela prostega časa ostaja, vedno rad pomagam vsakomur. Tako vsaj smo misijonarji vselej ravnali.“

Nekaj nerazločnega je zamomljal. Kot bi jih nekaj pičilo, so vsi trije izginili v noč. Čez nekaj dni pa sem na svoje veliko začudenje zvedel, da je bil moj obiskovalec nihče drugi kot sam novi policijski načelnik. Prejšnji je teden dni po tem večernem razgovoru odšel...

Vlada hoče kitajsko Cerkev na vse mogoče načine odtrgati od svetega očeta. V škofijah, kjer je razmeroma veliko domačih duhovnikov, jih silijo, naj odpadejo javno ali vsaj prikrito. V zadnjih časih so kitajski duhovniki zares začeli žalostno popuščati. Kjer pa domačih duhovnikov ni, se ves pritisk znese nad verniki, da bi leti obdolžili svoje misijonarje - inozemce najhujših zločinov proti državi; na podlagi teh bi jih „ljudska oblast“ potem lahko sodila in obsodila na izgon, včasih tudi na ječo. Misijonske postaje pregnanih misijonarjev pa bi vlada izročila v skrb izdajalcem!

IZREDEN NAVAL NA ŠOLE

Prav izreden je letošnji naval na šole! Nanovo so v našem mestecu letos odprli učiteljišče in objavili, da bodo za prvi letnik nižje stopnje sprejeli 150

gojencev, se pravi, vse tiste, ki se bodo pri avgustovskem sprejemnem izpitu najbolje odrezali. Pa sem že pred nekaj dnevi ujel, da je število prijavljenih doseglo nekaj stotin! Zdaj so seveda tudi brihtni dijaki na trnih, saj ne vedo, če bodo prišli med tistih 150 izbrancev. Vzroka takšnega navala pa seveda nihče več ne prikriva: na učiteljišču imajo namreč študentje zastonj hrano in streho. Vse pa kaže, da jih bodo slednjič še nekaj več sprejeli, kot so prvotno objavili; saj zdaj s polno paro zidajo nove šole. A nič manjši je naval letos tudi na srednje šole, četudi te ne nudijo nikakšnih gmotnih ugodnosti. Okrajna srednja šola pri nas je oznanila, da jih bodo letos sprejeli 150 v prvi letnik. Sprejemni izpit je bil že v juliju in 330 učencev ga je z uspehom opravilo. Zdaj jih bodo tudi tam sprejeli več, kot je bilo prvotno določeno. Razlastili so več sosedov, njih hiše pa podirajo in k šoli prizidavajo. Te reči so zdaj pri nas kar precej enostavne. Ljudje pa seveda glasno niti potožiti več ne upajo, kje šele da bi se zares pritoževali!

Razlika v plačah je pri nas strašanska! To navkljub temu, da tile rdeči ptiči trdijo, kako so edini na svetu, ki pridigujejo enakopravnost in ščitijo uboge. Delavci in učitelji osnovnih šol prejmejo mesečno od 122 do 200 wanov, kar pomenja, da za družino skoraj ničesar ne ostane. Srednješolski učitelji, bančni, poštni, pa uradniki v državnih zadrugah dobe pa od 30 do 60 „ta velikih“. Ti so seveda na konju...

12. decembra 1952:

„KRŠČANSKI SHOD“ V NANČANGU

Na tisti usodni shod v Nančang so šli od naših trije gospodje: Liu, Sie starejši in Florijan, prednik g. Časla v Ningtu, sedaj v Taholi. Shod je trajal od 9. do 20. novembra. G. Liu je po nekaj dneh pisal generalnemu vikarju, da je katoliškim delegatom koj spočetka govoril sam tovariš deželni glavar. Bres olepšavanja da jim je povedal, kako

vlada od nas misijonarjev pričakuje, da bomo storili prav isto, kar je njega dni uganjal Martin Luter! Nič več in nič manj! Takšne vere, kot jo zdaj oznamamo, da za nobeno ceno nočejo. Na to pisanje so naši duhovniki, ki so doma ostali, odgovorili: „Če je tako, gremo pa rajši krošnjarij, kakor pa da bi odpadli!“

Ko pa se je gospod Liu vrnil, je ves navdušen povedal, da so pravzaprav zmagali! On da je na zborovanju sestavil posebno spomenico, v kateri je najprej na splošno udaril po imperialistih — ad captandam benevolentiam — potem pa je razložil: da mi katoličani nikakor ne moremo svojega nauka spremeniti ali pa se ločiti od svetega očeta. Dokončni vladni predlogi bodo pa izdelani šče čez nekaj tednov; o njih se bo treba posvetovati na krajevnih zborovanjih...

„NAPREDNI“ VERNIKI IN DUHOVNIKI

Skupina „naprednih vernikov“, uslužbencev v bolnišnici je poslala na shod v Nančang lastne zastopnike. Med njimi so bile tudi ženske. Ena od njih je ob tej priložnosti tudi po meni udarjala. Zahtevala je od vlade, „naj čimprej izžene to dolgočasno nesnago iz svetega Juikina...“ Prav čudil sem se, odkod neki me ženska pozna. Pa mi je sobrat v pismu povedal, da se imenuje Kuo-Hwa; vzgojile so jo sestre in sestra prednica jo je z lastnim denarjem izšolala. Ker je živelja z dvakrat ločenim poganom, so njeno razmerje nazadnje poravnali s pavlinskim privilegijem...

Sestre avguštinke v bolnišnici so povedale, da je bil shod za katoličane-uslužbence kar tam. Upravnik, da jim je povedal isto, kar že prej deželni glavar: proč od popeža; ustanovite samostojno kitajsko cerkev pod državnim vodstvom! Ker so „napredni“ tam v večini, je bil predlog sprejet. Na škofiji, kjer so bolj počasni, so menili, bodo počasi tudi za nami prišli... V nekaterih pogledih je še hujše kot v Nančangu,

kjer je novi generalni vikar kar koj pokazal pravo lice in se ga zdaj dobri verniki ogibljejo kot garjeve ovce!

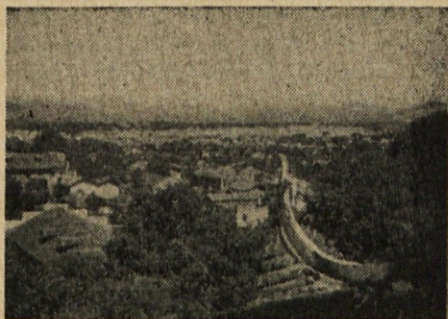
Eden od treh kitajskih duhovnikov v škofiji Čanting, Fukien, je tudi kar odločno začel z reformo. Da razkol napreduje, se kaže tudi iz časopisa, ki ga izdajajo hunanski odpadniki. List financirajo z zaplenjenim imetjem izgnanih italijanskih frančiškanov v Čang Ša. Vlada jim je to imetje odstopila — za razkolniško propagando.

Takoj po shodu v Nančangu je skupina „naprednih“ silovito začela napadati irskega misijonskega škofa Cleary iz škofije Nančeng; zahtevali so njegov izgon. To se bo v kratkem tudi zgodilo, kot pripovedujejo juikinski protestantje. Tudi pri nas so protestanti, kolikor jih je res dobrih kristjanov, zelo potrti nad izidom nančanskega shoda. Pred menoj imajo velik „respekt“, ker sem udeležbo na shodu odklonil; zato zdaj vedno hodijo k meni po nasvet in tolažbo...

V novembru je rdečo Kitajsko zapustilo le 29 misijonarjev in misijonskih sestra. Je to najnižja številka enega meseca v zadnjih dveh letih. Med izgnanimi sta tudi dva škofa.

Prejšnji rektor katoliške univerze Fu Jen v Pekingu p. Rigney kot kaznjeneec pometa ceste po prestolici... Strašno so poldrugo leto mučili Belgijca p. Schynsa, ki so ga zdaj tudi izgnali.

Pogled na pokrajino in mesto Kančow, središče škofije g. Jereba

Lahko si mislimo, da z našim ubogim p. Tichitom, bivšim provincialom lazaristov, ne postopajo boljše...

4. januarja 1953:

ŠTEVILNI IZGONI

Še vedno oteparam juikinski riž! Po človeško rečeno, predlanskim nikakor nisem pričakoval, da bo Gospod toliko potrpel z menoj. Letošnje leto bo prav gotovo usodno še za tiste ostanke, ki smo ga učakali na Kitajskem, saj je z novim letom število vseh inozemskih misijonarjev v tej deželi padlo pod 700. Decembrski mraz jih je pognal kar 55; največ so k temu številu doprinesli anhuiski jezuiti (iz province Anhui), ki pogrešajo nad 20 sobratov. Naša provinca Kiang Si pa je žrtvovala poslednjega škofa Clearyja, ki je bil izgnan tik pred božičnimi prazniki. Dva njegova zadnja sobrata pa pričakujeta izgon iz dneva v dan, saj sta že brzujavila po denar. Prav čudim se, da je naš ameriški sobrat Joe še učakal prihod novega leta v Kančovu. Če pa je danes še tam, ne morem priseči...

Tik pred božičem je vse kazalo, da bodo naši duhovniki vendarle še ostali zvesti Rimu. Joe* jih je nad mesec dni vztrajno rotil, naj ne store usodnega koraka. Tudi meni je pridno pisaril po navsote. Malo pred božičem je latinsko pisal tudi škof: kratko, a prepričevalno. Za njim pa še Jules z dolgo razpravo. Prepise obeh pisem sem tudi jaz prejel in ju naprej sosedom odposlal. Škofu Lesinskemu se je zdela škofova okrožnica tako izvrstna, da jo je prepisal za vse tri svoje kitajske duhovnike. Naši gospodje so vsa opozorila krepko kritizirali, češ saj ne razumejo položaja; a nekaj vtisa se tista pisanja le pustila. Še večji vtis pa je napravil

* „Joe“ je poslednji od številnih amerikskeh lazaristov v škofiji, ki so bili s škofom vred drug za drugim izgnani; le ta Joe je še ostal, a bil, kot bomo razvideli iz naslednjega, kmalu potem tudi izgnan.

Joe, ko je vztrajno bojkotiral njih službo božjo, odkar so vladi izjavili, da so pripravljene podpisati njene zahteve. Jezilo jih je, ker je Joejev zgled vernikom začel odpirati oči. Drug za drugim, začeniši pri najboljših, so prihajali h gospodom in jim zatrjevali, da jim bodo obrnili hrbet, če se bodo „prenovili“.

BOŽIČNA PRIDIGA GENERALNEGA VIKARJA

Na Sveti dan je pridigal generalni vikar Tsou. Vernikov se je v cerkvi kar trlo, ker so prišle skupine iz Pinglu in Nankanga. Govornik je povdarjal, da se nikakor ne booo ločili od svetega očeta; naročal je, da je dolžnost vernikov, veliko moliti za svojega škofa. Pobožne duše je takšno govorjenje, čisto razumljivo, precej potolažilo, saj si ne žele drugega kot imeti pravoverne duhovnike. Joe je pripomnil, da mu je pridiga zelo ugajala, da je bila zelo pogumna, a dvomov glede kitajske duhovščine mu ni razpršila. Pa sta ga prišla kitajska gospoda Lojze Chen in Liu, naj prizna, da je pridiga dovolj trden dokaz za njih pravovernost; naj torej preneha z opozicijo... Radi te opozicije, da jim verniki obračajo hrbet; to, da jih boli... No, naš Joe je rad priznal spet, da je bila pridiga pogumna, da je njihov položaj na sploh zelo težak, da kitajski duhovniki spretno in vztrajno iščejo primernege izhoda iz stiske, a priznanju, da je sedaj vse v redu, se je spretno izognil.

Tri dni pozneje pa se je izkazalo, da je imel prav: tista pridiga generalnega vikarja je bila samo poskus, kako prevariti vernike! Na god nedolžnih otrok so vsi kitajski duhovniki, razen g. Jovana, ki se je izgovoril s svojo starostjo 78 let, podpisali vladine predloge. Gospodje o vseh stvareh seveda Joeju nič ne povedo; po slehernem sestanku v državnem uradu so se ga kar mirno odkrižali, češ da je vse gladko šlo... Veliko pa sta mu povedala služabnika na škofiji, še več pa sestre avguštinke, kajti v bolnišnici je še vedno veliko zvestih katoličanov, ki sestre kaj točno

o vseh stvarih obveščajo. Tako je tudi Joe izvedel, da je bil tisti zadnji shod usoden: besedo je imel gospod Tsen, ki je krepko udrihal po tujih misijonarjih: „Ven z vsemi! Mi Kitajci bomo misijonsko delo brez njih bolje opravili!“ je dobesedno izjavil. Udarjal je tudi po nadškofu Čowu.

Spet mi je Joe pisal po nujni naveset: ali naj avguštinke službo božjo bojkotirajo in naj ne prejemajo zakramentov iz rok odpadlih kitajskih duhovnikov... Same, da tako žele, a on se dobro zaveda, kako bo njih korak še usodnejšega pomena, kot je bil njegov; saj sestre domačinke gledajo na svoje inozemske sosesre kot na merilo v vsem. Odgovoril sem mu, da je tokrat svetovati zelo lahko: škof je v pismu, ki sem ga zgoraj omenil, sleherni podpis glede „reformacije“, „treh svoboščin“ in „yung-hu“ (sodelovanje s komunistično stranko) odločno in zadosti utemeljeno odbil. Sama ustna zagotovila, da smemo še naprej ostati z Rimom v zvezi, so nezadostna; obseg „treh svoboščin“ in „yung-hu“ s komunistično stranko pa ne zadosti opredeljena; če bi duhovniki podpisali tudi takšno, navidez še tako nedolžno izjavo, naj sestre in verniki opuste njih službo božjo! A Joe je še pred prejemom mojega odgovora naročil sestram, naj bojkotirajo kitajske „podpisnike“...

RAZKOLNIKI?

A zakaj je že sam tako hitro odločil? Predzadnji dan v letu mu je prišel v roke tiskani dokument tega, kar so naši trije gospodje — Liu, Šiao in Florijan — že v Nančangu podpisali! Tisti rdeči papir leži zdaj v moji miznici: v njem je vse tisto, kar sem zgoraj omenil in kar je škof zavrzel; zraven pa še to, da potrjujejo ti duhovni gospodje „zločine“ škofa Clearyja in da se z njegovim izgonom strinjajo. Poleg naših treh, je dokument podpisalo še šest Kitajcev iz nadškofije in eden iz kianske škofije; slovesno izjavljajo, da zastopajo vseh pet škofij v deželi!... Iz tega do-

Stara poganska božanstva so brez vsake moči napram brezbožnemu komunizmu

kumenta mi je dovolj jasna prežalostna resnica, da so namreč naši gospodje že s tistega novembrskega zborovanja prišli — z vezanimi rokami! Na njih dokončno odločitev pa je najbrž tudi močno vplivala obsodba duhovnikov in vernikov, ki so delovali pri Marijini legiji; vlada je to obsodbo spretno razglasila dva dni pred podpisom duhovnikov: g. Chen, kurat v bolnišnici, je prejel 15 let zapora; njegov rojak g. Wang pa 9 let; oba sta iz province Hopei na severu. Takoj sta bila tudi proti severu poslana. Zdravnik dr. Wang, ki je načeloval četi Marijine legije v bolnišnici, je prejel tudi 15 let, učitelj Jože 5 let.

OBTOŽENA UMORA

Joe mi je tudi pisal, da je zdravnici sestri Franciški o božiču med operacijo umrl otrok. Velikanski trušč in hrušč so zagnali; predlanskim je že bila zaradi podobnega primera obsojena na dve leti prisilnega dela v isti bolnišnici. Letos

poleti bo rok potekel in bodo vse odšle. Ta novi smrtni primer so zdravniki vseh mestnih bolnišnic preiskovali nad štiri ure in so sestro slednjič sleherne krivde oprostili. Očividno jo še nujno potrebujejo...

ZADRŽANJE PROTESTANTOV, PA MOJ OBSTANEK

Po tistem zloglasnem zborovanju v Nančangu tudi naši pravoverni protestantje kaj milo zdihujejo. Od dveh delegatov, ki so jih tja poslali, se je eden vrnil rdeč kot puran; pravzaprav je pura, ker je ženska. Zdaj tu reformira in priganja na zborovanja kot kak politični komisar... Pred božičem je ta ženska na cesti srečala našo Hojevo teto, staro špelo. Začela jo je nagovarjati, naj tudi naši verniki sami vzamejo vajeti svoje fare v roke, mene pa pošljejo na dopust; v tem, da jim bo vlada radevolje pomagala. No, pa naša špela ni od muh in se je vsiljivke kaj hitro otresla, potem pa hitela meni praviti, kaj je čula. Vse vernike, ki bi za kaj takšnega v poštev prišli, sem že zdavnaj in spet ponovno poučil, kako naj se izmikajo. Doslej mi od strani kristjanov še ne preti nič slabega.

Tudi uradna oblast me še kar pri miru pusti; odkar smo spremenili policijskega načelnika, je tudi uradnih obiskov kaj malo. Nekako enkrat mesečno me uradnik omenjene stroke pogledat pride, a ker je vedno isti, sva že kar dobra znanca; že vem, kako ga je treba uspavati. Tudi božič smo nemoteno praznovali. Udeležba vernikov je bila kar spodobna. Nad polovico vseh krščenih je bilo vsaj pri eni maši, večina pa pri dveh. In popoldne smo navdušeno prepevali litanije Matere božje. Kako dolgo pa bo takšno premirje še držalo, s tem si pa nič ne belim glave!

CILJI IN METODE PREGANJALCEV

Položaj svete Cerkve se je v zadnjih mesecih zelo poslabšal. Zdi se, da se je rdeča vlada prav posebe za nas začela zanimati; namen tega zanimanja pe je iz

dneva v dan očitnejši: odtrgati Cerkev v tej deželi od katoliške skupnosti, od svetega očeta. Tako je razumevati dogodke, ki sem jih opisoval v zadnjih dveh pismih, kar našo škofijo zadene. Odtrgati misijone od papeža pa pomeni istočasno tudi popolno podreditev režimu, saj rdeči zmaj ne prenese niti senče še tako majhne neodvisnosti; vsi samodržci v zgodovini je hkrati vse-mogočeni in do smešnosti strahopeten.

Na splošno se zdaj režim poslužuje dveh načinov, kako podjarmiti Cerkev, kakor sem že v zadnjem pismu omenil. Eden velja za kraje, kjer je razmeroma veliko domačih duhovnikov, postavim — pri nas. Tu ves pritisk pade na domačo duhovščino; prav na vse strune znajo brenkati ti rdeči gospodje: očitajo jim, da delajo s sovražniki domovine in jim groze zato; po eni strani blatijo svetega očeta, po drugi pa jim zagotavljajo spet, da smejo z njim obdržati zvezo — v duhovnih stvareh; slednjič pa jim zagotavljajo največji napredek, če bi podpisali izjavo o „reformaciji“. Vernike po takšnih škofijah razmeroma v miru pustje; poslužijo se pri svojem spletkarjenju in pritisku samo takšnih, ki so se jim sami ponudili v to umazano delo.

Čisto naravno gredo za istim smotrom tudi v takšnih pokrajinah, kjer so sami ali skoraj sami inozemski duhovniki; seveda uberejo spet drugo pot. Prav dobro vedo, da bi tuje misijonarje zastonj skušali pridobiti za razkol. Tudi ječa in mučenje se nista obnesla. Zato, n. pr. pri sosednjih dominikancih pade ves pritisk na vernike: tuje misijonarje je treba odstraniti... dokler ti vodijo misijon, je delo kaj malo uspešno... ven z njimi! A „za prazen nič“ zdaj že dlje časa ne izženejo nikogar. Po takšnih izgovorih so namreč ljudje pridno jezike vrteli, pa ne vladi v prid! Tovariši so seveda zato precej živčni postali... Zato zdaj pritiskajo na vernike, po metodah, ki so njim prav lastne; vernike priganjajo, naj sami poiščejo na misijonarjih „zločine“, ki so jih zagrešili. Tudi med do-brimi verniki boste nazadnje le našli

peščico izdajalcev in strahopetcev, ki izpovedó, kar jim na jezik položé. Temu seveda takoj sledita „ljudska sodba“ in izgon. Tako so se iznebili škofa Cleryja; prav isto z dneva v dan preti tudi sosedom dominikancem v Fukien. Zanimivo pa je, da se izdajalci vedno najdejo med izobraženci, nikoli med kmeti ali delavci. Pa je razumljivo: izobraženci so od vladne milosti, ko jim gre za vsakdanji riž, mnogo odvisnejši od drugih dveh. Kmetje in delavci, ki so po drugi strani trdega življenja že od mladih nog vajeni, navadno veri zvesti ostanejo.

Iz različnih, dasi redkih novic, povzemannam, da sta ti dve metodi v rabi po vsej državi...

OGROMNA JAVNA DELA

Zidajo v zadnjih mesecih ogromno, ne le v našem mestu, ampak povsod okoli. Isto mi poročajo tudi sosedje iz Fukien. Našemu okraju so pred meseci nakazali dve in pol milijardi kredita za javne zgradbe. Iz neke neznatne zasebne šole je zraslo mogočno učiteljišče. Obsežno prizidavajo tudi pri bolnišnici in na našem vrtu. Zadnje dni sem izvedel, da bodo zgradili tudi široko avtomobilsko cesto. A na račun sosedov: štiri hiše, vštevši našo, kjer stanuje moja služabnica, bodo kar mimogrede pometli. Moji hiši bodo menda prizanesli, a večji del že tako tesnega dvorišča bodo porabili za javne potrebe... Premišljam, kako bom prenesel to „operacijo“!

Povsod delajo po rdečih udarniških metodah: najete prostovoljce, n. pr. šolarje in kaznjence zbirajo v delavne brigade. Seveda pri tem tudi nesreč ne manjka. Pri nas je zadnji dan v letu zid stare pagode, ki so jo udarniki podirali z večjim navdušenjem kot razodnostjo, zasul lepo število srednješolcev. Štiri so potegnili že mrtve izpod ruševin in so jih včeraj ob velikanskih slovesnostih kot junake dela na javne stroške pokopali v parku pred vhodom v šolo. Dva pa se bijeta za življenje v

bolnišnici. Ker sem prej že omenil kaznjence, pristavim, da so jih pred mesecem dni precejšnjo skupino poslali v Mandžurijo. Streljajo ljudi skoraj ne več, zapirajo pa še vedno kar na debelo... Tako seveda država zelo poceni pride do delavcev!

O večjih gradbenih delih po državi nas morda še najbolj pouče pošne znamke. Izdali so jih posebno serijo „Naša velika očetnjava“ (wei-ta-ti tsu-kuo), kjer poveljujejo nekdanja in sedanja „imenitna dela“. Lang-hai železnica je izpeljana že do Lančova. Od križišča Šen Si in Kan Su province pa grade novo proti nekdanjemu glavnemu mestu province Seč Wan, Čeng Tu. Na znamkah so ovekovečili tudi moderni jez na reki Hwai, v Anhuj, petrolejske naprave v Kan Suju in še marsikaj.

NOVOLETNO OBDAROVANJE

Za novo leto so imenitno obdarovali vzorne delavce vsch poklicev. Mnogi kmetje so prejeli vola v dar. Revežem pa so samo v našem mestu ob isti priložnosti razdelili 65 milijonov v denarju. Mesto ima dobrih 3000 družin; obda-

Rdeči
demon-
stranti

royali so jih nad 600. Tudi naš strežnik Chen je dobil 120.000. Zadnjič sem že omenil, da učiteljsčnike država sama vzdržuje. Dnevno potroši za vsakega 9.000, kar je plača poklicnih, izvežbanih delavcev. Za ta denar dobiš 12 funtov belega riža. Večji del srednješolcev pa dobiva podporo v denarju, od 30 do 60 tisoč mesečno. Nisem finančnik in se zato res čudim, odkod ta denar. Eno je resnično: korupcija prejšnje vlade je minila; drugo pa, da dežela prav zares — ni revna!

2. februarja 1953:

ŠE ZADNJI SOBRAT IZGNAN

22. januarja sem prejel iz Kancho-wa pismo, o katerem sem dvomil, če ga je pisal naš ameriški sobrat Joe. Res ga ni on, marveč prednica avguštink. Takole mi sporoča:

„Danes zjutraj Vaš sobrat ni maševal. Poiskala sem uslužbenca, ki mi je povedal, da so ga prejšnji večer — 19. januarja — odvedli policisti. Nihče ni smel niti ziniti. Prtljago so odpe-ljali z njim vred. Iz bolnišnice sem brž poslala nekoga na poizvedovanje; tako vem, da je danes zjutraj sedel na avto. Popoldne je prišel generalni vikar Tsov, ki mi je prinesel nekaj pisem naslovljenih na Joea, češ, Vi lažje pre-sodite, komu so namenjena. Pa je bilo eno med njimi prav za generalnega vika-rija: pisal mu je škof; drugo zame, dvojce pa za Joea. Ti zadnji dve Vam pošiljam. Ob tej priložnosti mi je ge-neralni vikar omenil, da Vašega so-brata niso poslali na jug, marveč na sever... Kaj naj to pomeni, si ne mo-rem razložiti!

ŠKOFOVA OBSODBA RAZKOLNIKOV

V pismu, ki mu ga je pisal škof — prepozno! — je omenjena tudi vsebi-na pisem na generalnega vikarja ter na avguštinke: tisti trije gospodje — Liu, Siao in Florijan — ki so podpi-sali nančanski dokument, so izobčeni!

Verniki in sestre naj več ne prejema-jo zakramentov iz njih rok, niti naj ne prisostvujejo njih mašam. Isto velja za gospode, ki bi tisti „ko-sin“ (refor-mo) pozneje podpisali ali jo kako dru-gače odobrili. Sodbi se osebno nisem za-čudil, ker je prav enako nad dokumen-tom izrekel čantunski, ki sem mu pre-pis poslal. Omenim tudi, da je bil do-kument v celoti objavljen tudi v odpad-niškem listu „Sin-sheng“ (Novi glas), ki izhaja v hunanski nadškofiji. Še vedno meni in sosedom pošiljajo to umazanijo, četudi se za naročnino sploh ne zmenimo. Iz pričujoče številke 15. decembra sem razbral, da izdajajo od-padniki že 4 liste te vrste. Prvi izhaja v Nebeškem brodu (Tientsinu), moji nekdanji škofiji pod imenom Kwang-yang, drugi v Šanghaju z naslovom „No-vi golobček“, in sedaj še v Hankowu s privlačnim imenom Siao-ming: recimo: Zarja...

RAZKOLNIŠKO ČASOPISJE

Sleherno številko te umazane pro-pagande skrijem pred kristjani. A zad-njič sem pisal naslov sobratu v Hong-kong, da bi mu odposlal, kot to vedno storim, pa me je obiskal Hojev Peter in seveda takoj hlastnil po listu. Nekaj časa sem ga pustil, da je bral, pa mi je bilo koj žal: fant je bil ves navdušen nad lepo tekočim slogom, neumnosti in žalitev proti svetemu očetu pa sploh ni videl. To šibko znanje krščanskega nauka sem ugotavljal že tedaj, ko sem prepisoval oni nančanski rdeči papir; ne on, ne njegov oče, ne naš čen niso mogli dognati, kje bi bilo kaj napač-nega zoper vero! Prav namenoma sem jih vpraševal po teh stvareh... in to so vam stebri naše fare! Spet mi je prišel na misel Gospodov stavek: „Uda-ril bom pastirja in razkropile se bodo ovce...“ Sicer pa ravno misijonarji vemo, kako so Kitajci mnogo bolj do-stopni za tisto, kako je povedano, ne pa za tisto, kaj je kdo povedal: kdor je lepo povedal, je po njihovo tudi prav povedal!

Prizori iz vsakdanjega življenja v rdečem kitajskem „raju“

PISMO IZGNANCA

Usmiljeni Bog je mojo srčno stisko kaj kmalu spremenil v veselje. 26. januarja sem proti večeru prejel brzojav, ki je v 8 urah prišel iz Hongkonga. Takole se glasi: „Dospel — 25 — Hill.“ No, glavno, da je prišel, pa najsi so ga tistih šest dni že vlačili koder koli, sem miril svojo radovednost nad njegovo potjo. Isti dan pa je prišlo še Joevo pisanje iz Nančanga. Pisal mi je s poti 22. januarja. Tedaj je le res, da so ga tja gor vlekli. Opisuje trpljenje s tiste poti in končuje s pripombo: Bog daj, da Vas ne bi poslali ven pozimi in po takšnih ovinkih! Naravnost ganilo pa me je, ko mi zatrjuje, da je vse križe tistega potovanja daroval Bogu za sestre avguštinke in zame. Poslednje pismo, ki ga je še prejel na starem mestu, mu je povedalo, da mu je mati že čisto pri kraju.

ŽALOSTEN POLOŽAJ

Iz zadnjih pisem, ki mi jih je še poslal iz škofijskega mesta, razvidim, da so naši gospodje že čisto odločeni iti v reformo. Nič se ne da pomagati, pravijo: dva meseca smo se borili zoper to zlo, a se ne da nič storiti. Seveda, njih modrost je v tem: najprej rešiti kožo, potem pa dušo! Če le mogoče, oboje, a koža je prva... Prav žalostno pa je, da tako govore tudi stari gospodje, ki so evangelij oznanjali že čez 40 let in imajo pred seboj itak samo še pol ducata bornega življenja.

Sosedni dominikanci s škofom vred znova zatrjujejo, da bomo morali v bodoče temeljito spremeniti naše misijonske metode. Vse kaže, da je odpad skoraj splošen, dasi se dobe sijajne izjeme, ki jih bomo verjetno nekoč še na oltarjih častili... Na nove temelje bo treba najprej postaviti vzgojo domače

duhovščine; potem izbor sestrskih poklicev; znova bo treba presoditi vrednost dobrotelčnih ustanov, predvsem sirotišnic.

SPET IZGONI

Izgoni so v zadnjih tednih zelo porasli: v decembru so izgnali 60 misijonarjev; od teh nad 40 anhujskih jezuitov, ki so jih zdaj po petih tednih izgnali v celoti. Poročila iz Pristana (Hongkonga op. ur.) pravijo, da bo v januarju ta številka še porasla. Zadnji meni poznani škof, ki so ga izgnali, je swatovski nadpastir mons. Vogel. Ob devetih so mu sporočili, naj pobere svoje zasebne reči, in ob 2 je bil že na ladjici, ki je peljala zelenjavo v Pristan. Z njim vred so izgnali še 5 metodistov iz istega kraja. Dospeli so čez mejo še isti večer. Steylovci (SVD) imajo še 65 inozemskih članov v deželi, a jih je do 35 pod ključem! V zaporu so tudi vsi 4 škofje, ki so še tu. V nekaterih provincah pa je še precej inozemskih misijonarjev, v Fukientu okoli 40; polovica tega tudi v Kiangtingu, v številni sestre. Kiangsi je gotovo med najbolj zapuščenimi: nas je samo še 6 avguštnik in — jaz. Zadnja dva iz Nančanga sta v Pristan prišla sredi januarja. V Čekiangu ni mnogo boljše: en škof in trije duhovniki, to je vse, kar še premore ta provinca. Trenutno je še okoli 600 „dolgih nosov“ (misijonarji inozemci — op. ur.) v deželi. V Pristanu prerokujejo, da bomo pred koncem leta že vsi zunaj, razen morda tistih, ki jih drže pod ključem!

JAVNA DELA USTAVLJENA

V januarju so javne zgradbe kljub dežju rastle ko gobe. Pa je zadnjega v mesecu prišlo povelje z višjega mesta: vse ustavite, kar ni že čisto pri kraju! Pri nas je to povelje zadelo Tempelj Junakov na našem vrtu in srednjo šolo. Odpustili so vse delavce. Za novi semester študentov v srednjo šolo ne bodo sprejemali. To je seveda dalo povod za šušljanja in ugibanja. Tudi pri meni ne manjka obiskovalcev, ki bi radi vedeli, kaj se je v širnem svetu zlomilo!

Mirne vesti lahko zatrdim, da ničesar ne vem. Zanimivo je morda tole: že nekaj mesecev sem niso nikogar počili, zdaj pa jih kakor za stavo pošiljajo na drugi svet... Dvignili so spet velikansko propagando za ljudsko vojsko in rekrutiranje. K milici morajo vsi, ki so zmožni bežati in še ne 40 let stari, moški in ženske. Tretji pojav teh dni pa je v tem, da cene strahotno rastejo. Pravo vojaštvo je odšlo še pred tremi tedni; menda proti Koreji. Tudi našo škofijsko hišo so izpraznili.

ŽENITVE PO SILI

Zadnje tedne so na vseh zborovanjih razpravljali o ženitni zakonodaji. Napovedujejo velike olajšave za primer ločitve, če bi le eden od zakoncev to želel. Vsi ženitve zmožni samci in samice naj se prijavljajo pri oblasteh in povedo, zakaj še niso oženjeni ali omožene. Kdor bo dejal, da ga nobena noče in narobe, mu bo oblast poiskala družico ali druga. Stare ženice pa niso kar nič pripravljene odpovedati se stari pravici, da bi namreč kot vedno prej tudi zdaj same izbrale ženine svojim dekletom. Če dekle ni voljna v zakon s človekom, ki ji ga je izbrala mati, ji ta spet in spet grozi: Če ga ne boš vzela, se bom obesila... Včasih se dekleta zaradi takih groženj le vdajo; a če se ne, se potem le makokatera mati res obesi.

14. februarja 1953:

VESELA ZNAMENJA ZVESTOBE CERKVI

Joeju ni bilo dano, da bi v Kančovu dočakal tolažljive dogodke. Veselje poročati o teh, je Gospod pridržal sestram avguštnkam in deloma meni. V pismu z dne 31. januarja je prednica m. Beata povedala, da zopet pripravljajo veliko zborovanje, na katerem naj bi verniki in kitajski duhovniki dokončno sprejeli 3 samostojnosti, kot na kratko označujejo razkolniško gibanje „s s“ — samovzdrževanje, samo-vladanje, samo-učenstvo, vse seveda v reformirani cerkvi! A vernikom se oči spet odpirajo!

Otročiči nastopajo na „rdeči“ prireditvi

Mnogi izjavljajo, da se ne bodo dali speljati na led; vladni priganjači veliko upajo na razkropljene sestre sv. Ane, a te vse po vrsti odklanjajo takšno umazano početje. Prav resno pa se bojimo, da bodo po rdečih vižah zaplesale mnoge dorasle in doraščajoče sirote, ki so že dve leti v rdeči vzgoji. Ponašanje duhovščine, ki je seveda najbolj odločilno, pa je seveda nekam zagonetno, zatrjuje m. Beata. Generalni vikar, da ji je pred nekaj dnevi dejal, da bodo delali po vesti... Obenem pa ji je naročal, da je treba zanje veliko moliti! Do tu smo torej živeli še med upom in strahom.

Po navodilu svetega očeta ste v krščanskem svetu v januarju pridno molili za vrnitev razkolnikov in protestantov v naročje svete Cerkve in za stanovitnost vernikov tostran „železne zavese“. Z veseljem in zadoščenjem vam lahko trdim, da vaše molitve niso

bile zastonj, vsaj kar našo škofijo zadevne. 6. februarja mi je m. Beata znova pisala: povedala mi je, da se je omenjeni shod sestal 4. februarja, pa tudi, kako je potekel. Naj prevedem tisti del njenega pisanja, ki o shodu govori:

ODLOČNI NASTOP KITAJSKIH DUHOVNIKOV NA NOVEM SHODU

„Kanchow, 6. februarja. — Zadnjo sredo, 4. februarja, so sklicali zborovanje zaradi 3 samostojnosti. Navzočih je bilo krog 40 ljudi, od teh čez 30 katoličanov. Shod je začel neki duhovnik (očitno odpadnik!), ki je povdarjal, da že nad mesec dni študirajo vprašanje 3 samostojnosti, a kitajska duhovščina še danes ne ve, ali po noče vedeti, da je bil mons. Janez O'Shea (naš izgnani škof) grd imperialist. Prav zato pa je vlada imenovala tri „profesorje“, ki hodijo predavat na misijon; ti naj bi tudi generalnega vikarja čimprej prepričali

o teh stvarih. Nato so prišle na vrsto obdolžitve: škof je moril otroke v sirotišču... Tu je vstal generalni vikar in odločno izjavil, da škof ni bil imperia- list; da je bil marveč zelo dobrega srca in res pravi oče sirotam! Da je pozidal sirotišče in vzdrževal otroke čisto na lastne stroške! — Za njim pa je govo- rila neka bolničarka, bivša sirota, ki je škofa dolžila, češ da jo je pretepal, ji pilil lase in ji dajal jesti samo uma- zane ostanke... Spet se je dvignil ge- neralni vikar in povedal, da mora takšno govorjenje vsakogar v srce bo- leti: dekletu, ki so ga lastni starši vrgli na smetišče, je škof rešil življenje, jo redil in jo dal celo študirati! Zdaj pa tako govori zoper lastnega očeta! Ta nastop generalnega vikarja pa je raz- kačil vladne može in odpadnike. Pred- lagali so koj, naj se skliče nov shod, kjer bo obtoženec — generalni vikar, ki se očitno upira vladnim željam in dela toliko škodo reformi. Spet vstane vikar in škofa še odločneje za- govarja. „Nikoli v življenju, pravi, ni- sem na našem škofu opazil najmanjše- ga, kar bi dišalo po tem, kar komuni- stične knjige imenujejo imperializem.“ Pa se brž oglasi neki odpadnik in trdi, da se pač ni treba ogledovati na tisto, kar stoji v knjigah, ampak na tisto, kar ljudje povedo... Generalni vikar pa zabrusi odločno: „Navedite dejstva, pa bomo videli!“

Zdaj so se lotili Marijine Legije. „Duhovščina se v nji ni udeleževala,“ je povedal generalni vikar, „razen tistih dveh, ki sta na prisilnem delu.“ Vstane klevetnik in kriči: „To je proti vladi in proti zakonom!“ Generalni vikar: „Vi ste bili član Legije. Povejte nam torej, kaj ste tedaj storili proti vladi?“ Klevetniku se kisló zategne obraz; a spet pride od sape: „V neki katoliški knjigi stoji, da so katoličani smrtni sovražniki komunistov!“ Generalni vikar odbija: „Mi res ne zagovarjamo ali propa- giramo komunizma; a slabega ne go- vorimo o nikomer! Naše in vaše miš- ljenje nista isti; tako pa tudi naše in

vaše gledanje...“ Klevetnika je nato njegova lastna žena ven vlekla; a za- rotil se je, da bo storil vse, kar bo mogel, da bo vrgel generalnega vikarja.

Ko tole prebirate, častiti oče, boste pač razumeli, da so duhovniki bili trd boj. Doslej so odklonili blatenje svojega škofa vsi, razen enega (kaplan Tseng). Bog jim daj moči in razsvetljenja, da bi junaško prenesli te peklenske napa- de in se odločno ustavljali še nadalj- njim... Kolikor morem presoditi, so gospodje zdaj mnogo odločnejši in od- porni, kot so bili prej!

Odslej so vsi napadi usmerjeni proti generalnemu vikarju. Nujno prosi za molitve. Da bi le še naprej tako odločno vztrajal! O drugih gospodih vikar ne govori, le enkrat je omenil, da so vsi kot on odločni ravhati po vesti. Vlada jim je zdaj dala še mesec dni časa, da zadevo 3 samostojnosti preštudirajo in se končno odločijo!“

Iz drugega v pismu razbiram, da se- stre resno računajo z možnostjo, kako bo generalni vikar skoraj — izginil...

RAZNE NOVICE

V svojem pisanju omenja m. Beata tudi meni kaj nedoumljivo stvar; da so namreč Joeja poslali čez Nančang ne iz zlobe, marveč da bi se ognil „nemi- rom na jugu“... Tako ravnajo z vsemi potniki, ki gredo proti Kwangtungu. Eden od treh obsojenih duhovnikov, ki so zdaj v Cju-kiang na prisilnem delu, je imel srečo in je pisal; pravi, da so vsi trije zdravi.

Ker so javna dela tako nenadoma ustavili, kot sem zadnjič pisal, sedaj ljudje ta odlok vse križem ugibajo. Vsi slutijo, da se nekaj kuha. Na ljudskih shodih je zdaj najbolj pereče vpraša- nje: zračna obramba.

V našem okraju so v zadnjih dveh tednih ustrelili čez sto ljudi, ki so že eno ali dve leti vzdihovali po ječah. Uči- telji imajo za novo lunino leto samo dva dni dopusta, uradniki pa sploh nič.

Prejšnjo soboto že pod noč je prišla k nam protestantska katehistinja in mi je povedala, da je pravkar čula nekaj, kar je zame kaj slabo! Dva uradnika da sta se v neki trgovini pomenkovala; njun razgovor je čula trgovka in ga brž zaupala svoji prijateljici, ki je k meni prihitela na vrat na nos... Eden obeh tovarišev je namreč zaupno omenil drugemu, kako je pri vladi že vse sklenjeno, da se bodo mene prav kmalu iznebili. A po višjem nalogu mi morajo tukajšnje oblasti najti kak „zločin“. Tu pri nas pa si seveda še niso povsem na jasnem, kako bi takšno povelje izvršili; a najbrž jim bodo prav prišli moji sprehodi. Stalno zahajam k tisti stari pagodi „črnega duha“ in tam uganjam protidržavne stvari...

Tri dni pozneje je neki drugi trgovec opozoril našega hišnika Čena, da visoke glave govore, kako bo mojega bivanja v Juikinu konec vsak trenutek! Vse torej kaže, da se nekaj pripravlja.

Kljub temu, da je bivanje tu pri nas vse prej kot prijetno — kaj bi to prikrival — bi zdaj vendar še rad dalje ostal! Bolj kot kdaj prej! Prvič zaradi vernikov, ki zahajajo zdaj v kapelo v kar lepem številu. In vtis imam, da bi me še radi imeli med seboj. Potem je prevzvišeni g. škof ob odhodu iz Pristana izrazil željo, da bi naj še zdržal na svojem mestu. Tako bi on vsaj mogel obdržati zvezi s svojimi kitajskimi duhovniki. Radevolje sem mu tistikrat obljubil, da bom vse storil, kar bom mogel, samo da ostanem. Pred nedavnim pa so tudi kančowske avguštinke zaželele in hkrati zatrdile svoje upanje. da bom jaz ostal tod dlje, kot one same; ker da se v sili zares nimajo nikamor drugam kot k meni po nasvet zateči.

PREVIDNOST POTREBNA

Kajpada, človek obrača, Bog pa obrne! Tudi star lisjak se prej ali slej ujame v past... Da pokažem odkrito voljo, kako rad bi še ostal, sem sam sebi naložil trdo pokoro: za dalj časa

nobenega sprehoda iz mesta, niti ne v predmestja onstran reke! Zame, ki ljubim naravo in sem tudi bolj šibkega zdravja, je to pač občutna pokora. Če je moje bivanje tu v večjo božjo čast, bom še ostal, se tolažim sam sebe. A pripravljen sem voljno sprejeti božji ukaz, tudi če bi bil ta proti mojemu upanju. V ta namen se priporočam Vašim molitvam!...

20. marca 1953:

ŠE VEDNO NA MESTU

Po zadnjem pisanju ste gotovo ugibali, če nisem morda že v Hongkongu. Tiste dni sem tudi jaz kaj takšnega pričakoval. A še vedno nobena uradna duša po meni ne vprašuje. Tudi govorice, da me bodo izrinili, so potihnile. Kajpak sem precej skrajšal svoje sprehode; tistega griča s pagodo na vrhu se pa ogibljem kot zlomek križa. Sreča v nesreči! Nekaj dni potem so se tam pojavili razbojniki in oplenili več kmetijskih hiš. Če bi jaz še zahajal tja, bi me prav gotovo spravili v zvezo z njimi!

LJUDJE ČUVAJO MISIJONARJE

Lotanskega gospoda, dominikanskega patra Bonaventuro, ki je že v Fukien, bi zadnje čase radi izrinili, češ da njegov potni list ni v redu... A mož uspešno dokazuje, da je dokument pravi in bo to težavo najbrže prestal. Pred kratkim mi je poročal, da je prej enkrat prišel v zadrego, ki je kaj podobna mojim sprehodom k omenjeni pagodi. Odločil se je za sprehod v gore blizu trga; precej visok hrib si je izbral. Proti poldnevu pa je opazil, kako hiti za njim neka poganka in mu daje znamenja; ko prisopiha do njega, ga brž potegne v nižjo lego in mu pove, da so ves hrib zasedli miličniki. Če ga bodo zasledili, da ga bodo koj kot vohuna aretirali. Ljudska vojska — milica, da je hrib zasedla dan prej, ker hoče od tam opazovati letala, zasledovati padalce in razbojnike. Tako da je sedaj v vsem Fukienju! Žensko poganko je nam-

reč poslal njen mož kristjan, naj misijonarja opozori na nevarnost... Misijonar pravi, da je to nov dokaz, kako ljudje zelo žele, da bi še ostal med njimi.

VEST IZ LOTANGA

Omenjeni pater je prišel v zvezo tudi z lotangskimi kristjani (južna pokrajina Baragovega misijona). Nekdo je šel v jeseni slučajno po opravkih v Ha-pa, kjer deluje ta pater, in se je seveda debelo začudil, ko je naletel še na misijonarja tu. Pozneje je prišel v stik še s tremi lotangskimi verniki. Povedali so mu, da lotangska kapela služi

za zborovalnico, v misijonski hiši pa stanujejo in delajo neki mizarji. Popolnoma pa je opustošen sosednji misijon na jugu, že v provinci Kuantung. V Čantingu, škofija Fukien, je oblast pred tremi tedni spet dovolila javno službo božjo. Poldrugo leto nazaj so jim zaprli stolnico; za vernike so maševali le skrivaj v sestrski hiši; tudi sicer je tam gonja proti misijonarjem precej pobjenjala.

REFORMA RDEČIM ŠE NI USPELA

Našim duhovnikom so ob novem luninem letu dali nekaj dni premirja. Potem so jih pa še hujše prijeli. A gospodje se še vedno dobro drže. Povedal sem že, kako odlično se je na nekem februarskem shodu postavil naš generalni vikar. Reforma tedaj rdečim ni uspela, a obupali še niso! Duhovnikom so poslali tri „profesorje“, ki naj v mesecu dni očistijo njih nazadnjaške možgane. Ta kuga zdaj stanuje na škofiji in po dva do trikrat dnevno skliče k „vežbanju“ vse prebivalce na misijonu: duhovnike in uslužbence. Seveda tale trojka ni sestavljena iz kakih profesorjev, marveč iz vladinih uradnikov.

V prvih dveh tednih so še vedno pri prvi točki sporeda. Ker je generalni vikar težko grešil s tem, da je javno zagovarjal škofa in njegove ustanove, drugi duhovniki pa so mu vsaj molče pritrjevali, morajo vsi skupaj najprej to krivdo oprati. Rdeča trojka jih hoče po vsej sili pritirati v to, da bi pošteno oblatili škofa in še enega švicarskega misijonarja kot največje zločince... Brez tega ne more biti „prenovljene, domovini vdane vere“! A gospodje so prav v tej točki nazmagljivi.

KRASNE BESEDE GENERALNEGA VIKARJA — KITAJCA

Ob tej priložnosti je gen. vikar spet enkrat krepko povedal svoje in drugih duhovnikov odločno stališče: „Mi ljubimo svojo domovino in smo pripravljeni žrtvovati vse zanj. Mi obsojamo imperializem prav tako kot vi, ne moremo

pa obsojati nedolžnih, ki so povrh še veliki dobrotniki našega naroda!“ Te besede so predsedujočega tovariša razkačile: „Torej se drznete celo slaviti jih!“ „Mi jih ne slavimo,“ je mirno odvrnil generalni vikar, „slavé jih njih dela!...“

„VEŽBE“

Istočasno kot na škofiji za duhovščino uganjajo obvezne „vežbe“ o papeževem, škofovem in cerkvenem imperializmu tudi za druge vernike. Sestanki zanje so v bolnišnici, ki je sploh gnezdo odpadnikov. Nekaj prav pogumnih sploh noče tja. Vežbe pripravljajo javno zborovanje, ki naj končno potrdi reformo. A tovariši se očitno boje blamaže od strani duhovščine, zato takšen pritisk nanjo. Zadovoljni bi menda bili, če bi vsaj enega zase pridobili.

Prav podobno je v sosednji severni škofiji Kian, le da tam med duhovščino niso poslali političnih uradnikov, marveč dva odpadla duhovnika iz nadškofije Nančang. Pa so jih kianski duhovniki in verniki menda dogovorno bojkotali: že po nekaj dneh sta morala stisniti rep med noge. Kianski generalni vikar je bil v novembru tudi v Nančangu in je podpisal tisto nesrečno izjavo. A zdi se, da so se tedaj zaleteli, ker se sedaj na pravi poti drže navkljub hujšemu pritisku kot prej.

ŠE O ŽENITNI ZAKONODAJI

Zanimiva je v zadnjem času v naši deželi nova ženitna zakonodaja. Povdarja popolno svobodo mladih, tistim pa, ki so že v „jarmu“, daje priložnost, da se ga rešijo. Ženske kar noré! Tiste, ki nerade delajo, ali pa so že prej imele kakšne sumljive zveze, vse trdijo, da so bile prisiljene, in zlahka dosežejo ločitve. Otroci seveda vedno ostanejo možu. M. Beata mi je pisala, kako je neki mož, ki ga je hotela žena zapustiti, pograbil nož in jo zaklal. Tam je šla norost tako daleč, da so se oblasti same ustrašile svoje propagande, in so novo

zakonodajo spet vtaknile v omaro. V našem glavarstvu je bilo doslej že 47 samomorov zaradi ločitve; seveda sami možki!

Po časopisjih in shodih silno propagirajo industrializacijo dežele; zlasti rudarstvo. Mladino zelo vabijo v obrtne šole in jo dobro plačujejo. A zdravniki so pri pregledu zelo strogi. V Juikinu je od 160 prijavljenih skozi sprejemni izpit in zdravniški pregled prišlo le 40 kandidatov.

ZAKLJUČEK

S tem je zaključena vrsta pisem g. Jereba, katerih pozorno prebiranje nam ostvari najbolj resnično sliko o borbi Cerkve na Kitajskem. Kakor hitro prejmemo od g. Jereba novih poročil o tem, jih bralcem objavim v našem listu.

Iz zadnjega pisma, ki ga je pisal koncem meseca aprila, izvemo samo, da je še vedno na mestu, trden in zdrav!

Molimo zanj!

Molimo s Kitajci za Kitajsko!

PO POTIH MISIJONARJA MESARJA

Iz Hanoi v Vietnamu (Indokina), dežele, kjer je v 18. stoletju sejal Kristusovo besedo slovenski misijonar p. Mesar, goreč duhovnik in mučenec slednjič, nam piše g. Andrej Majcen, salezijanski misijonar 5. januarja letos:

Že poldrugi mesec gulim vietnamsčino. Najprej sem hotel vedeti, kaj o sebi Vietnamci mislijo, se pravi, kakšnega izvora so: ali se imajo za Kitajce ali ne? Povprašal sem dobrodušnega domačega duhovnika o tem. Moje vprašanje mu je pognalo ves narodni ponos v žile. Da Kitajci še dolgo niso, je odgovoril, četudi so njih pradedje pred menda 2000 leti živeli na Kitajskem, ki se še danes imenuje Je nam. V starih časih so se namreč imenovali „jenamci“, potem pa so jih Kitajci klicali za „anamite“; zdaj pa, ko so svobodni, se kličejo „vietnam-

Dva od nad 300 stanovalcev „Mesta Kristusa Kralja“, kjer deluje g. Majcen

ci“. Prav žalostna pa je vietnamska zgodovina: krog tisoč let so bili pod Kitajsko nadoblastjo; a Kitajci so jim dali svojo civilizacijo, literaturo, pisavo in slednjič tudi svojo budistično vero. Južni del Vietnamu so za nekaj časa podjarmili Kmerci, ki so bili narod zelo visoke civilizacije, a so pozneje izginili skoraj povsem; danes jih je še okrog petnajst tisoč; le veličastne razvaline zgovorno pričajo o njih minuli slavi. Na jugu so jih podjarmili tudi Kambodžani, ki so jim dali svojo kulturo, pa so jih Vietnamci pozneje izrinili iz Končinčine, kjer Indokinci še sedaj žive. Kitajska moč je poznaj začela usihati. Vietnamci so se osvobodili in prišli tako daleč, da so imeli celo svoje lastne kralje. V tistih časih so prišli prvi portugalski in pozneje tudi španski misijonarji. Najbolj znamenit med njimi je nedvomno pater Aleksander Rhodes, ki je ustvaril nov vietnamski pravopis na podlagi latinice. Ta pravopis je še danes v veljavi. Pred več ko sto leti pa je Bog bolj in bolj naraščajočo Cerkev v Vietnamu težko preizkusil s krvavim preganjanjem, katerega žrtve štejejo čez 100.000 vernikov. Bilo je to preganjanje menda eno najbolj krvavih na Vzhodu. Razmere so izrabili Francozi in deželo zasedli pod pretvezo, da bodo preprečili nadaljnje prelivanje krvi. Ta francoska okupacija je trajala dobrih sto let. V svojih kulturnih prizadevanjih so novi oblastniki posebno pospeševali pravopis patra Rhodesa. Tako nova generacija ne pozna več kitajskih črk, ker so Francozi omenjeni pravopis uvedli v šole; vse knjige in časopisi se danes tiskajo v tem pravopisu, ki je v tristo letih doživel kaj malo sprememb. Nacionalni, pa tudi komunistični Vietnamci se danes zelo prizadevajo, da bi jezik obogatili z novimi modernimi, posebno tehničnimi izrazi. Ko sem tega duhovnega gospoda, ki mi je tako zaokroženo lepo pravil o domači

Salezijanski zavod v Hongkongu, kjer je g. Majcen deloval po izgonu iz Kitajske

zgodovini, povprašal, kam hodijo po nove izraze, mi je odgovoril, da — h Kitajcem...

Na zadnjem škofijskem zborovanju se je mnogo govorilo o ustanovitvi vietnamske katoliške univerze; doslej je namreč v Vietnamu samo francoska univerza s posebno stolico za vietnamščino. Če pa bi prišlo do ustanovitve domače katoliške univerze, bi tako prav gotovo mnogo lažje pospeševali tudi nego in rast domačega jezika. Vietnamci so zdaj mnogokrat v pravi zadregi za domači izraz kakega pojma, pa si ga izposodijo kar pri Francozih, če treba: srajca — šemi (francosko: le chemi); juha — sup (francosko: le soupe). Nova, mlajša generacija pa išče izrazov pri Kitajcih; slede pa pri tem seveda vietnamsko fonetiko: Kitajci, postavim, imenujejo sveto Terezo — Thanh Nu' Teresa, Vietnamci pa Sen Nu Telesa; razumen pravijo Kitajci con min, Vietnamci pa ton min, itd. Prav danes mi je moj učitelj hvalil, da imajo

Vietnamci, izvzemši tehnično izrazoslovje, najbogatejši besedni zaklad.

Kakor sem vam menda že zadnjič pisal, sem začel „peti“ ta novi jezik. Peti pravim zato, ker je jezik silno muzikalichen in si mora, kdor se ga hoče naučiti, najprej dodobra v glavo vbiti šestero tonov tega jezika. Prve dni so mi po eni strani pomagali meni že poznani štirje kitajski toni; pa so me po drugi tudi mešali, ker jih je treba v vietnamščini malo drugače zaviti kot v kitajščini, dejal bi — bolj nežno, nekako bolj žensko, rahlo niansiraso. Kot njega dni na Kitajskem, tako sedaj tudi tu v svojem konverziranju svojim fantičem pripravimo nemalo veselja in smeha, ko jim nekaj dopovedujemo, pa oni zaradi naše netočne izgovarjave nekaj povsem drugega razumejo. Tako sem nekoga prosil, naj mi prinese kven — hlače (2 ton). Pa je tisti nekdo mislil, da sem jaz pozabil prinesiti (pozabiti — kven, 1 ton), itd. Zdaj seveda zastonj na hlače čakam...

RAZMERE V SRBSKI PRAVOSLAVNI CERKVI

Ker se „Katoliški misijoni“ zanimajo tudi za vprašanje zedinjenja in je v tem pogledu njih prva naloga delo za medsebojno spoznavanje in zблиžanje med kristjani, zato v naslednjem objavljamo nad vse poučno poročilo o sedanjem položaju srbske pravoslavne Cerkve v Jugoslaviji, ki ga je objavil v New Yorku izhajajoči „Pregled“, napisal pa profesor bogoslovja Srbske pravoslavne Cerkve, ki je bil še večino leta 1952 doma v Jugoslaviji.

Za pravilno razumevanje in ocenitev sedanjega stanja Srbske pravoslavne Cerkve v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji je treba vpoštovati več okolnosti. Treba je vpoštovati položaj te Cerkve pred vojno, razvoj kulturnega in duhovnega življenja v njej in treba je računati z vsem, kar se je Cerkvi dogodilo tekom vojne in v povojnem času.

Pred vojno, v letu 1941, je Srbska pravoslavna Cerkev preživljala dobo vsestranskega poglobljanja. V materialnem oziru je bila še neodvisna.

PREDVOJNO STANJE

Bilo je treba izvesti celo vrsto radikalnih sprememb, da bi se bila Srbska pravoslavna Cerkev osamosvojila in uredila svoje delovanje samostojno, neodvisno zlasti od države. Skozi stoletja je Srbska pravoslavna Cerkev bila tesno povezana z državo, včasih celo smatrala sebe za del države. Kadarkoli se je hotelo Cerkev oddvojiti od države, je Cerkev to težko prenašala. V svojem stremljenju, da čim več stori za narodno osvobojenje, je Cerkev nase pozabila, pregledala meje med njo in državo in marsikaj zanemarila. Pa kljub vsemu temu je bilo kulturno in duhovno življenje v Srbski pravoslavni Cerkvi pred drugo svetovno vojno kar dobro razvito. Gibanje bogomoljcev se je lepo širilo med ljudstvom, široke plasti so ga sprejemale. S tem je bilo veliko storjenega za odstranitev materialističnega mišljenja, za dvig morale, za duha pobožnosti. Iz

vrst bogomoljcev so prišli odlični protikomunistični borci v Srbiji in nastopili takoj, ko se je komunizem pojavil, v jeseni leta 1941. Da so se ljudske množice tako na splošno v Srbiji uprle komunizmu, se moramo zahvaliti zdravim sadom bogomoljskega gibanja. Tudi med izobraženci se je versko-poglobitveno gibanje lepo širilo in vedno več je bilo takih, ki so javno sodelovali pri verskih listih, organizacijah in ustanovah: Momčilo Nastasijević, Siniša Kordić, Isidora Sekulić, Aleksandra Serdjukova in drugi.

Pred vojno je Srbska pravoslavna Cerkev imela pet bogoslovij, eno redovniško bogoslovnico in eno bogoslovno fakulteto. Izdajala je veliko število časopisov: „Glasnik srbske pravoslavne patrijaršije“, „Bogoslovje“, znanstveni list pravoslavne bogoslovne fakultete, „Krščanska misel“, organ izobražencev, ki so dovršili bogoslovje, „Krščansko delo“, organ skupine izobražencev v Skoplju pod vodstvom mitropolita Josifa, „Pravoslavje“, organ Zveze duhovnikov Srbske pravoslavne Cerkve, „Duhovna straža“, organ redovnikov, „Svetosavlje“, organ zveze študentov pravoslavne fakultete, „Bratstvo sv. Save“, list, ki je izhajal v Sarajevu, „Pregled“, glasilo eparhije niške, „Pastir“, organ četinske mitropolije, „Žički blagovestnik“, organ žičke eparhije, „Organ za ječarske eparhije“ in še nekaj drugih.

UDARCI MED VOJNO

Vojska je zelo zadela Srbsko pravoslavno Cerkev. Komaj polovica duhovnikov ji je ostala. Devet škofov na čelu s patriarhom je bilo ubitih ali zaprtih ali pregnanih iz dežele. Bolgarske oblasti so pregnale iz Macedonije vse episkope Srbske pravoslavne Cerkve z mitropolitom Josifom na čelu. Cerkev je pretrpela ogromno materialno škodo, ki je sploh ni mogoče preceniti. Poleg tega se je zgodilo še, da je del duhovništva iz najrazličnejših pobud odšel med par-

tizane ali jih vsaj podpiral iz zaledja. Ni bil velik ta del, ali vendar. Drugi del duhovnikov je podpiral ali generala Mihajloviča ali generala Nedića. Ta, daleč največji del pravoslavnih duhovnikov, se je nedvosmiselno opredelil za borbo proti komunistom in proti njihovi narodno-svobodilni akciji. Le najmanjši del duhovništva je ostal nekako pasiven.

Na ta način je prišlo do razbitja duhovne in organizacijske edinosti Srbske pravoslavne Cerkve. Stvari so se razvijale tako, da te nesreče ni bilo mogoče preprečiti. Posledice so bile silno škodljive za Cerkev.

Komunisti so ubijali najuglednejše in najaktivnejše duhovnike. Tako je padel Milan Pašić, Voja Stojilović v Srbiji, Serafim Djarić v Sandžaku, pop Dubka v Črni gori in drugi. Izazita proticerkvena politika je trajala po sovjetskem vzoru tako dolgo, dokler ni sovjetska komunistična stranka spremenila svojega stališča, ko je bil izvoljen za patriarha Ruske pravoslavne Cerkve mitropolit Sergije. Tedaj je komunistična stranka spremenila svoje ravnanje napram Cerkvi in nagovarjali so episkopa v Šabcu dr. Simeona Stankovića, naj bi odšel v gozdove in postal partizanski episkop pri vrhovnem štabu partizanskih oddelkov in prostovoljcev. Takrat so imeli tam že nekaj verski odsek. Rerent je bil Blažo Marković, ki je bil pred vojno cerkveni tožilec mitropolije črnogorsko-primorske. Komunistična stranka je že takrat pripravljala svojo povojno borbo proti Cerkvi in je hotela že tedaj imeti razdvojeno duhovništvo in episkope. Čeprav so se mnogi poizkusili izjalovili, nekaj je le bilo takih, ki so ostali pri partizanih in komunistih, in tu je začetek duhovniških združenj, ki so organizacijsko sredstvo komunistov.

TITO

Tito je takoj, ko je prišel na oblast, začel izvajati svojo protiversko in proticerkveno politiko. Revolucija je zadala nove hude rane Srbski pravoslavni Cer-

kvi. Dobila je naslednje udarce: popolna ločitev Cerkve od države, konfiskacija vsega cerkvenega imetja, zlasti vsega nepremičnega premoženja, zasega vsega denarja, ki ga je Cerkev imela v bankah, ukinitve vseh bogoslovnih šol, ukinitve verouka kot obveznega predmeta na osnovnih in srednjih šolah, kasneje pa popolna odstranitev verouka s šolskega programa, zatiranje vsega cerkvenega tiska, zapiranje in likvidiranje mnogih odličnih duhovnikov, veliko jih je še po zaporih, nabiranje in vabljenje duhovnikov in redovnikov v svetne poklice.

Poleg tega sta bila najvišja upravna organa Cerkve: Sv. Sinod in Sv. Arhierejski Sabor okrnjena. Patriarha ni bilo doma. Nobenih temeljitih ukrepov ni bilo mogoče podvzeti s tako pomajkljivimi upravnimi organi Cerkve.

VRNITEV PATRIARHA GAVRILA

Vrnitev patriarha Gavrila v domovino je nekoliko zboljšala stanje. Popravili so se odnosi med Cerkvijo in državo vsaj za nekaj časa. Patriarh Gavrilo je imel velik ugled kot patriarh, ki je bil ves medvojni čas v pregnanstvu. Oslanjal se je na Rusko pravoslavno Cerkev. Posrečilo se mu je, da je uklonil nekaj ostrin režima proti Cerkvi. Tito je smatral vrnitev patriarha za svoj velik uspeh. Hotel je ta uspeh izkoristiti, dobiti patriarha na svojo stran. Zato je v nekaterih nebitvenih stvareh tudi res popuščal. Ni pa Tito uspel, da bi bil napravil patriarha za orodje svoje politike.

Nasprotno, patriarh je hitro izkoristil razmere, da je uredil nekaj osnovno važnih cerkvenih zadev in usposobil Cerkev za nadaljne borbe. Tako je Sv. Arhierejski Sabor izdelal novo ustavo Cerkve. Nova ustava je upoštevala nove razmere, osvobodila Cerkev, jo toliko osamosvojila, da se državni organi ne morejo mešati v notranje zadeve cerkvene uprave. Po novi ustavi se Cerkev oslanja direktno in samo na svoje vernike. Druga, važna stvar je bila postavitev novih episkopov na mesta, ki so postala

prazna med vojno. To vprašanje so dobro in hitro rešili. Postavili so na važna mesta nekaj mladih, gorečih episkopov. Med njimi je tudi Varnava Nastić, rojen v Gary, Indiana, USA, ki so ga Titove oblasti kmalu zaprle. Patriarh je dosegel, da so ponovno odprli bogoslovno pravoslavno fakulteto in bogoslovnico v Prizrenu. Bogoslovnica je na novo začela samo z enim razredom in komaj premagovala silne težave. Oblasti so skoraj onemogočale prehranjevanje učencev, klicale učence v vojaško službo in delale neprestane upravne težave. Bogoslovnica je ostala, ker je dobila pomoč Svetovnega sveta cerkva v Ženevi.

REŽIM POTI CERKVI

Režim ni mirno gledal, da bi se razmere v Cerkvi uredile. Začel je hujskati in podpirati snovanje režimskih poklicnih duhovniških združenj, ki so se potem zedinila v Zvezo društev pravoslavnih duhovnikov FLRJ. Režim je v tistem času hujskal skupino duhovnikov iz Makedonije, naj zopet zahtevajo, da se napravi posebna macedonska cerkev. Značilno je, da so zastopniki Ruske Cerkve, ki so bili v tistem času na obisku pri patriarhu, odklonili podpirati tako zahtevo. Patriarh Gavriilo niti v prvi niti v drugi zadevi ni popustil. Niti ni priznal duhovniškega združenja, niti ni hotel govoriti s skupino, ki je zahtevala posebno macedonsko cerkev.

Pred patriarhovo smrtjo so se bili odnosi med državo in Cerkvijo bistveno poslabšali. Patriarh je bil nekaj časa v hišnem zaporu. Mitropolit Josif je bil interniran v samostanu Žiča.

NOVI PATRIARH

Po smrti Gavriila je bil izvoljen za patriarha Vikentije Prodanov. Vsi so sodili, da bo ta naklonjen režimu, da bo bolj ustrezljiv in da bodo odnosi med njim in državnim režimom mnogo znosnejši. Dejansko se ni spremenilo skoro nič. Uredba o socialnem zavarovanju

duhovništva naj bi bila dokaz zaboljšanje odnošajev med pravoslavno Cerkvijo in državo. Pa je ta uredba le posledica trenutne politike napram duhovništvu vseh cerkva.

V zadnjem času nastopajo oblasti proti poedinim cerkvam in osebam. Posebno ostra je kampanja proti nekaterim episkopom, ki jih ima režim na sumu, da onemogočajo izvedbo njegovih načrtov. Sedaj režim zbira gradivo proti episkopom, da bi nastopilo javno preganjanje, kadar bi se režimu zdelo primerno. Ti episkopi so: dr. Jovan Ilić, episkop niški, Arsenije Badvarević, mitropolit črnogorsko-primorski, dr. Vasilij Kostić, episkop banjaluški, dr. Emilijan Piperović, episkop zaječarski, dr. Simeon Stanković, episkop v Šabcu, Makarnije Djordjević, episkop budimljanski. Vsi ti morejo biti aretirani vsak čas.

GLAVNA SPORNA VPRAŠANJA

Med pravoslavno Cerkvijo in državo so še vedno nerešena sporna vprašanja. Vlada zahteva odobritev duhovniških združenj, vodstvo Cerkve teh združenj še ni odobrilo in jim dalo cerkveno priznanje. Vlada hoče na vsak način organizirati posebno ali vsaj avtonomno cerkev v Makedoniji, Cerkev ni dala še svojega pristanka. V zadnjem času je prišlo še vprašanje ustave Srbske pravoslavne Cerkve. Ustava ni všeč vladi. Za spremembo se zavzema Zveza združenj pravoslavnih duhovnikov. Prota Alimpije Popović je v članku „Oko izmene crkvenog ustava“, ki je bil objavljen v glasilu Zveze duhovnikov „Vestnik“ dne 1. decembra 1952, napisal, da bi bile potrebne predvsem tri glavne spremembe ustave: 12 eparhij je treba ukiniti, vse ozemlje pa razdeliti med ostale eparhije. Vse sedanje organe cerkvene uprave je treba odstaviti in vse določiti na novo. Vsi naj bodo voljeni, tako duhovniki, župniki in škofje. Končno še zahtevajo, da se morajo cerkvene kazni, ki jih predpisuje ustava, uporabljati tudi proti episkopom.

že ta površni pregled kaže, da je položaj Srbske pravoslavne Cerkve v Jugoslaviji zelo težak, da ni nič boljši, kot so položaji drugih priznanih cerkva in verskih skupin. Kot druge, tudi Srbska pravoslavna Cerkev nima pravice svobodnega delovanja v javnosti, nima pravice svobodno in nemoteno učiti verouk, zlasti nima pravice širiti krščansko resnico o materializmu. Poučevanje katekizma je mogoče samo v cerkvah. Izven cerkvenih zgradb Cerkvi sploh ni dovoljeno delovati. Srbska pravoslavna Cerkev ne more učiti verouka v šolah. Tudi pravoslavni učitelji, profesorji in vzgojitelji mladine izgubo službo, če izvajajo svoje verske običaje, če se udeležujejo obredov in če kakorkoli javno pokažejo, da živijo po svoji veri. Celo tudi drugi uradniki trpe izgubo službe, če se izkažejo kot dobri verniki. Namesto pet bogoslovnic, ki jih je Srbska pravoslavna Cerkev imela pred vojno, ima sedaj le še dve: v Prizrenu in v samostanu Rakovic pri Beogradu. Poleg tega še dela bogoslovna fakulteta v Beogradu, ki je od jeseni popolnoma v upravi Sv. Sinoda. Tudi Srbska pravoslavna Cerkev nima svojega verskega tiska. Le „Glasnik“, uradno glasilo Srbske pravoslavne Cerkve še izhaja, pa še ta večkrat z za-

mudami in neredno. Cerkev je zadnji dve leti izdala mali žepni koledar. To je pa tudi vse. Bogoslovni profesorji so le s pomočjo, ki jo je poslala Zveza krščanskih cerkva, mogli v dveh zvezkih izdati svoje razprave.

CERKEV OBSOJENA NA UMIRANJE

Srbska pravoslavna Cerkev torej v glavnem deli usodo drugih priznanih cerkva. Delovanje ji je bistveno omejeno in otežkočeno. Svojega poslanstva kot učiteljica vere in morale ne more izvrševati. Še tisto malo svobode, kolikor jo dovoljuje ustava, oblasti ne spoštujejo. Dejansko je dandanes še svobodno samo opravljanje verskih obredov v zaprtem cerkvenem prostoru.

Tito je povedal, da nima namena dejansko preganjati cerkve, in Djilas je dodal, da nočejo delati mučnikov. Hočejo pa vzeti Cerkvi vsak naraščaj in možnost vzgajanja novih generacij. Novi ljudje naj bodo samo komunisti. Novi rodovi naj zrastejo s komunizmom, stari — cerkveni — odmirajo. Tako usodo je režim odredil vsem Cerkvam v Jugoslaviji, tudi Srbsko pravoslavni. Kdor te vloge Cerkve ne razume in ne sprejme, nosi posledice. Še vedno je kakih 90 pravoslavnih duhovnikov po titovskih ječah. („Pregled“)

POZIV SVETEGA OČETA K MOLITVI ZA ZEDINJENJE

„Kako bogat vir dobrin v skupno korist vesoljnemu krščanstvu bo pomenila vrnitev k edinosti Cerkve. Ne zakrivamo si sicer oči pred nagromadenimi zakoreninjenimi predsodki, ki se bodo divje upirali uresničenju Kristusove molitve k nebeškemu Očetu ob zadnji večerji: Da bi bili vsi eno! Vemo pa tudi, da je moč molitve zelo velika, če ti, ki molijo tesno povezani, gore v tisti trdni veri, ki more celo goro premakniti z mesta in jo pahnuti v morje. Zato goreče želimo, da vsi, katerih srca začujejo ta goreči klic h krščanski edinosti, dvignejo zanjo svoje molitve k Bogu, stvarniku in viru vsega reda, enotnosti in lepote!“ (Pij XII.)

Misijonarji nišejo

PO DOLGEM ČASU — NOVICE
IZ MORAPAJA

V Bengaliji, v tistem 24. Parganasu, ki naj bi sčasoma postal samostojni slovensko-hrvatski jezuitski misijon, že leta in leta deluje tudi slovenska misijonarka m. Magdalena Kajnc iz družbe Loretskih sester. Njeno delo je že pred vojsko vzbujalo pozornost misijonskih prijateljev, kajti misijonarji, ki so bili priče njenih bogatih uspehov, so z občudovanjem o njih rojakom poročali, tako zlasti o. Demšar Lojze, ki je bil dalje časa z njo skupaj na tej postaji. Med vojno so se zveze z misijonarko pretrgale in šele sedaj nam je uspelo obnoviti jih. Vidimo pa, da je naša rojakinja še vedno tista „čudodelna zdravnica“, kakor je bila nekdanj, da pa potrebuje naše pomoči, duhovno kot gmotne. Sicer pa — naj nam v naslednjem samom o tem piše, potem pa še misijonar morapajskega misijona o. Štefan Polgar D. J. Oba sta nam pisala koncem novembra preteklega leta. Magdalena piše tole:

Iskrena Vam hvala za Vaše cenjeno pismo, ki je bilo prvo iz Argentine. Vesti o Vašem delovanju so zelo razveseljive. Hvala Vam, da ste se tudi mene in mojih sirot spomnili v molitvah. Radujem se nad složnim delovanjem dragih rojakov v tujini in iz srca častitam k Vašemu skupnemu delovanju za misijone. Naj dobri Bog obilno blagoslovi Vaš trud.

Čas mi ne dopušča, da bi se kaj bolj razpisala, zato naj samo kratko orišim naše delovanje tu v Indiji. V Morapaju imamo navicijat za indijske sestre domačinke, ki nam marljivo pomagajo pri

misijonskem delu. Poleg tega imamo sirotišče za deklice in šestrazredno šolo ter dom za vdove. Tudi tkalnico smo organizirali, potom katere pomagamo ubožnim ženam do zaslužka, da zmorejo prehraniti svoje družine. Končno imamo še dispensarij, kjer delimo siromakom brezplačno zdravila. Skrb za ta dispensar pripada meni. Za pomoč imam le eno ženo. Ljudje prihajajo iz bližnjih in tudi iz zelo oddaljenih vasi. Zaupanje v božjo pomoč daje poguma tudi poganom, da se približajo in prosijo zdravlil za vsakovrstne bolezni in rane. Ljubi Jezus mnoge na čudovit način ozdravi. Dnevno pomagamo kakim 100—140 bolnikom. Ako mi čas dopušča, grem še popoldne po vaseh, obiskovat tiste, ki samone morejo priti. Zdravila so naše najučinkovitejše sredstvo, po katerih pridemo do poganov ter potem mnoge privedemo k Jezusu. Vi nam pri tem delu lahko veliko pomagati s svojimi molitvami, ker brez milosti božje ni uspeha. A treba nam je tudi denarne pomoči, ker so zdravila zelo draga. Hvaležna Vam bom, ako se tudi v tem pogledu spomnite mojih sirot...

Tako misijonarka. V naslednjem sledi pismo o. Polgarja, misijonarja morapajskega misijona, kjer deluje ta naša rojakinja:

Čeprav nisem ne Slovenec ne Hrvat, ampak Madžar, ki pa sem preživel svojo mladost v Aleksandrovi in Petrovi Jugoslaviji, potem pa nekaj časa v Paveličevi Hrvatski, sem vendar z najvcjim zanimanjem in občudovanjem bral pismo, ki ste ga pisali naši odlični misijonarki m. Magdaleni.

Izredno sem vesel vsega, kar ste že doslej naredili za misijone in Vaših še

lepših načrtov za bodočnost. Da, to je poglavitno delo, ki velja tudi za večnost! Drugi se bore proti Titu in Stalinu, mi pa se borimo za širjenje in utrjevanje kraljestva Kristusovega med ljudmi. To je delo, ki ne more propasti.

Prosil bom Vsemogočnega, naj blagoslovi Vaša prizadevanja v vedno večjo pomoč slovenskim misijonarjem. A naj vam tu tako mimogrede spomnim delo, ki ga vrši med tem zapuščenim ljudstvom častita mati Magdalena. Ne le, da jim zdravi telesa, ampak tudi duše. Koliko jih je krstila, to samo Bog ve, a gotovo jih bo že skoro 100 oseb, in to ne le otrok, ampak večji del odraslih. Mnogo bolnikov pride k njej iskat pomoči zelo oddaleč. In zanimivo je, da prihajajo pogani še bolj, še z večjim zaupanjem kakor katoličani. Naša misijonarka jim dan za dnem oznanja Kristusa, med tem ko jim leči rane in deli zdravila. Velikokrat je njena pridiga bolj učinkovita kot duhovnikova, ker jim govori iz oči v oči.

Le škoda je, da ji prav za prav nihče redno ne pomaga z zdravili in je tako neprestano odvisna od milodarov. Če bi prejemale od kod mesečno sigurnih 15 do 20 dolarjev, kako olajšano bi bilo njeno delo, ker bi skrb za sredstva odpadla.

Zato Vas prosim, bi li mogli najti kakega dobrotnika v USA, ki bi vzela nase to častno breme pošiljanja redne pomoči tej misijonarki? Gotov sem, da bi mu dobri Bog vse povrnili!

Ko človek bere takale pisma, šele začuti, kakšne grehe opustitve greši dan za dnem katoliški svet, tudi slovenski ki pušča brez pomoči Kristusove apostole na misijonskem polju!

Misijonar o. Polgar upa, da se bo med plemenitimi slovenskimi dušami našel dobrotnik, ki bi mogel in hotel mesečno vzdrževati dispenzar naše rojakinje m. Magdalene Kajnc v Indiji. Tudi mi upamo, da se bo našel...!

Ali bomo v tem upanju varani? Kdo

nas zagotovi, da ne? Tisti, ki bo ponudil to krasno pomoč...! Prosimo ga, da se nam v zadevi oglasi na naslov: Lenček Ladislav CM, Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina.

IZ JUŽNOINDIJSKEGA KOLEGIJA

Iz Južne Indije se je oglasil j. zuitski brat Ivan Germek, ki je v mesecu decembru pisal iz Mangalore tole:

Prejel sem Vaše pismo meseca oktobra. Nisem vam mogel takoj odgovoriti, ker sem radi vročine in komarjev zbolel, kar ni nič čudnega, saj jih je le malo, ki po dolgotrajnem bivanju v tej klimi ostanejo zdravi. Sedaj sem trenutno na okrevanju v Bangalore, za deset dni; to mesto je precej višje in zato tudi bolj hladno.

V našem misijonu, ki je kolegij sv. Alojzija v Mangalori smo tudi praznovali misijonsko nedeljo s po ebno dopoldansko in popoldansko službo božjo, pred in po kateri so člani tukajšnje Misijonske dijaške zveze prodajali za misijone podobice in druge drobnarije, izkupiček pa potem dali za sirote.

Tretjega tega meseca (decembra) smo pa praznovali 400 letnico sv. Frančiška Ksaverija. Sv. maša je bila na prostem, zvečer pa je bil skupni rožni venec, pridiga o svetniku in blagoslov z Najsvetejšim, ki ga je podelil naš škof. Zavodska godba je zaigrala nekaj komadov in zapeli so nekaj pesmi, pa je bila zaključena proslava sv. Frančiška Ksaverija.

ŽE SKORO 20 LET V MISIJONIH

Iz mesta Shillong v Assamu nam piše salezijanski brat Joško Kramar in podaja kratko zgodovino svojega že skoraj dvajsetletnega misijonskega delovanja v Indiji. Že dolgo je tam, dasi ima šele 34 let, kajti v misijone je odšel zelo zgodaj, komaj šestnajstleten, podobno kot njegov sobrat Pavel Bernik, ki je šel v Indijo kot 17 letni klerik. Torej brat Kramar piše tole:

Takoj, ko sem prišel v Indijo, sem bil pol leta v Shillongu, kjer je pokopan naš vrli misijonar Karel Mlekuž, katerega grob sem skoraj vsak teden obiskal. A ko je strašen požar povsem uničil naš misijon v Shillongu, sem šel za dva meseca skupaj z drugimi gostovat v Darjiling, od tam pa v našo strokovno šolo Krishnagar v Bengaliji. Pokorščina me je nato poslala v Mandalay, kjer sem začel z našo novo strokovno šolo, toda po dveh letih smo jo morali radi okupacije in strašnih neprestanih zračnih napadov zapreti. V avgustu 1945, ko smo spet mirno zadihali, smo morali začeti znova. Sledila je državljanska vojna, med katero je naša strokovna šola tudi precej trpela, kajti skoraj vsi vajenci so jo popihali domov v hribe, kjer so se počutili bolj varne. No, sedaj gre pa kar precej dobro naprej. Vajencev imam 27 in vsako leto se izuče trije, štirje.

Naše „zakladnice“ tu so polne siromasčine in ubožstva. Orodje, razen najbolj preprostega, je tu luksus. A kljub temu so naši izdelki vedno boljši kot oni, ki se kupijo na trgu. Zato pa imamo tudi vedno dosti dela. Letos sem, hvala Bogu, dabil pomočnika v osebi bivšega gojenca, ki mi zelo olajša delo, zlasti pri pouku. Upam torej, da Vam bom v bodoče lahko kaj več pisal.

NOVICE IZ MACAO, PRED VRATMI RDEČE KITAJSKE

Novomašnik Stanko Pavlin SDB v pismu z dne 9. X. sporoča o svoji namestitvi v Macao:

Po dolgem času Vam zopet pišem to skromno pisemce, a ne več iz Hong Konga, ampak iz Makaua, ki je majhno in prijazno mestece, portugalska naselbina ob kitajski obali. Onstran mestnih vrat so že rdeči, ki komaj čakajo, kdaj pride ura, da tudi ta zadnji košček kitajske celine pohrustajo...

Hvala Bogu, tu se spet dobro počutim in dela je tudi čez glavo, kakor povsod. Nastavljen sem kot generalni asistent rokodelcev, učim angleščino, por-

tugalščino ter vodim vso godbo, petje in sploh kar je glasbe. Imamo nad 100 rokodelcev in okrog 150 dijakov, ki so oboji notranji gojenci, poleg še veliko večjega števila zunanjih gojencev. Zaved je lep in velik; tu je bila prva postojanka salezijancev na Kitajskem pred 25 leti, ko so semkaj prišli. Poleg tega zavoda, kjer delujeva od Slovencev ja in brat Mrzel, imamo v Makau še dva druga, katerih eden „Don Bosko“ je samo za Portugalce, drugi „Zut Wah“ pa za kitajške višješolce. V našem „kolegiju Brezmadežne“ so samo Kitajci in učimo vse v kitajščini, v nje kantonskem dialektu, ki sem se ga moral tri mesece učiti, preden sem mogel pretekle nedeljo prvič v njem pridigati. Dočim ima mandarinska kitajščina, katero sem doslej govoril, le pet tonov, jih ima kantonski dialekt kar devet...

Bog daj, da bi nas rdeči v miru pustili, ko je toliko lepega dela tukaj! Pa ni dosti upanja, da bi še zgodilo po naših željah... Molite za nas!

IZ JUŽNE AFRIKE

IZ Južne Afrike, z misijona Rietpoort, je pisala slovenska misijonarka s. Terezija Alojzija Šteh, iz iste družbe Oblatinj sv. Franciška Saleskega, kateri pripadajo kar štiri slovenske misijonarki v Južni Afriki. Pismo je datirano 2. oktobra 1952 in se takole glasi:

Ne vem, kako naj se Vam zahvalim, da ste nam poslali slovenske liste in knjigo „Baraga“! Šele sedaj mi je bolj nadrobno poznano njegovo življenje in delovanje. Kako smo lahko ponosni nanj in kako ga moramo posnemati. Misijonska polja so pa kaj različna. Med tem ko se je Baraga boril z mrazom in vodovji jezer, imamo mi tu vedno vročino in večkrat trpimo pomanjkanje vode. Tudi razdalje med posameznimi misijonskimi postajami so bile in so še tu velike, in tudi naši misijonarji so še pred leti morali potovati dneve in dneve, da so prišli od ene postaje do druge. Danes je pa že drugače. V teku desetih let so tu nastale že lepe ceste, po

katerih drče avtomobili. Naš misijonski škof se je moral ob prihodu semkaj boriti z velikimi težavami in pomanjkanjem, predno je ustanovil prvi misijon Pella, na katerem sem bila tudi jaz. Sedaj pa imamo že 19 velikih misijon-skih postaj, ki vse oskrbujejo patri oblati in me sestre oblatinje, med katerimi smo 4 Slovenke in 2 Čehoslovakinji. Imamo tudi novicijate, da morejo afriška dekleta vstopati v našo družbo in sodelovati pri širjenju božjega kraljestva med svojim narodom, saj je poklicev vedno premalo. V tukajšnjem misijonu nas je pet: ena iz Avstrije, ena iz Švice, jaz Slovenka in dve sestri domačinki. Oskrbujejo pa 96 dečkov in 72 deklic, vsi imajo popolno oskrbo na misijonu, zato je dela in stroškov čez glavo. Polovica otrok je katoliške vere, drugi pa so protestanti in pogani. Vsako leto imamo več krstov že večjih otrok, ki se spreobrnejo na našem misijonu. Hvala Bogu, da nam je vlada naklonjena in nam pomaga vzdrževati naše katoliške ustanove.

Oglasila se je tudi rodna in redovna sestra gornje, namreč s. Terezija Benigna Šteh, ki deluje na drugem misijonu, tudi v Cape Province v Južni Afriki. V redu je prejela naše knjige in jih je zelo vesela. O delu poroča tole:

Nedelja Kristusa Kralja je bila za nas lep praznik, ker smo imele prvo sv. obhajilo 20 dečkov in 10 deklic. Naš misijon ima vedno več dečkov kot deklic, sedaj jih je fantov 120, deklic pa 80. Po končani šoli delajo na polju, da lažje s pridelki vzdržujemo misijon. Med tem deklice s sestrami doma opravijo vsa hišna dela, pranje, šivanje, kuhanje, tako da se vse vsega tega nauče in postanejo sposobne in dobre krščanske matere. Za tiste, ki zapuste zavod, imamo ustanovljeno nekaj časa sem tudi Marijino družbo. 8. decembra smo imeli sprejem 15 novih, tako da jih je sedaj vseh skupaj 25. Trudijo se k lepšemu življenju.

Pogled na pokrajino in misijon Rietpoort, kjer deluje s. Alojzija Šteh, ki jo najdemo na sliki spodaj v krogu mladine

KITAJSKI KOMUNISTI SO ČRTALI PAPEŽA IZ MAŠNEGA KANONA

Rdeči oblastniki v Šanghaju so dali katoličanom ukaz, „naj spremene molitve pri mašnem stalnem delu (kánonu) tako, da bodo v njih izpuščali papeževo ime, kajti Kitajci ne moremo moliti za papeža...“

Kot za uvod tej nabukodnezarski zahtevi je nek študent odbora za reformirano cerkev izjavil: „Od danes naprej se ločimo od papeža. Ker je papež zaveznik USA in tako sovražnik kitajskega ljudstva, pač ne moremo moliti zanj v mašnem kánonu. Njegovo ime je treba črtati iz vseh molitev, ki jih opravljajo kitajski verniki.“

Taisti odbor za reformirano cerkev je pripravil poseben shod, na katerem so hoteli rdeči katoličanom predložiti v potrditev besedila novih molitev, ki da so „namenjene kitajskim katoliškim rodoljubom“. Štirje katoliški misijonarji, ki so posegli vmes, da bi dokazali razkolniški značaj reformističnega gibanja, so slednjič uspeli, da se je shod razbil, so bili iz Kitajske izgnani.

KATOLIŠKI DUHOVNIKI NA JAPONSKEM — V ŠTEVIKAH

Trenutno deluje na Japonskem 195 domačih duhovnikov ob 683 tujih misijonarjih. 133 je Nemcev, 119 Francozov, 74 Amerikancev, 73 Italijanov, 44 Ircev, 40 Belgijcev, 120 pa jih pripada 18 drugim narodom.

PRIPRAVLJEN SEM UMRETI ZA VERO

Neki kitajski duhovnik, ki so ga že sedmič silili, naj podpiše izjavo, s katero bi priznal razkolniško „samostojno Cerkev“, je odločno izjavil svojim preganjalcem: „Res ne vem, čemu tratite čas sami sebi in meni nič manj. Kolikokrat sem vam že povedal, da takšne izjave nikoli ne bom podpisal: pripravljen sem umreti za svojo vero!“

Duhovnik pripada k nadškofiji v Hankowu, kjer se navkljub satanskemu preganjanju do danes niti en sam duhovnik, niti laik nista pridružila „samostojni Cerkvi“.

PREGANJANJE CERKVE V TIBETU

Od 10. oktobra 1951 do 1. junija 1952 so komunisti iz Tibeta pognali 32 katoliških misijonarjev. Od teh je 8 očetov Družbe za zunanje misijone iz Pariza 6 kanonikov Družbe sv. Bernarda, 4 frančiškani in 14 frančiškank, misijonark Marijinih. Ostali 3 francoski duhovniki, med njimi škof mons. Valentin, in 6 kitajskih duhovnikov, so se znašli v ječi. Mons. Valentin je bil aretiran 9. aprila 1951 in 19. decembra istega leta prepeljan v Yagan. Od tistih časov nihče ne ve, kaj je z njim.

Trenutno delujeta, v prav omejeni svobodi, v vsem Tibetu le 2 kitajska duhovnika. 17 misijonskih pokrajin je sploh brez misijonarja. Bolnišnice, gobavišče v Mosimien, vzgajališča in sirotišnice so zasegli rdeči.

DRUGIČ NIKAR NE ZAMUDI SPETI!

Neki kitajski mornar na petrolejski ladji že od 1939 ni videl svoje žene. Pa se je namerilo, da bi v teh dneh njegova barka morala vreči sidro v Hongkongu. Žena, ki živi na kitajski celine v „rdeči republiki“, je po dolgi prošnji le dobila dovoljenje, da sme za dva dni tja, na sestanek z možem. A ladja se je zaradi viharja spet zakasnila; žena se je moralna vrniti kake tri dni prej, kajti dovoljenje je že poteklo. Ko se je gospod soproj izkrcal, svoje boljše polovice v Hongkongu seveda ni več našel; pač

pa njeno pismo, kjer mu je med drugim tudi tole naročila:

„Bodi tako dober, pa drugič nikar spet ne zamudi!...“

RDEČA KUGA ZASTRUPLJA INDIJO

Posebno delavni so indijski komunisti v pokrajini Salem, kjer je njihova bučna propaganda prešla v očitno sovražnost in napadalnost do vsega katoliškega. Cerkev prikazuje kot varljivo ustanovo, ki bo po njihovem v nekaj letih docela izginila v Indiji...

PIJANOST SO KROTILO ŽE BABILONCI

2.350 pred nastopom krščanstva je babilonski kralj Hammurabi izdal poseben zakon o prodaji alkoholnih pijač. Tam je bilo med drugim tudi določeno, naj vinskega trgovca, ki bi pijačo za denar prodajal, ne pa za kruh, kot je bilo v navadi, da bi kupca pri prodaji goljufal, zgrabi, zčnejo do bližnjega potoka in ga tam utope. Če bi pri prodaji prišlo do spora, je odgovornost zanj moral prodajalec nositi; ta je namreč moral čuati nad svojim odjemalcem in ga, če bi se slednji le preveč onegavil, od vleči na... policijo.

Če je krčmar mirno gledal, kako so njegovi pivci v pijanosti segli po nožih in ni kar takoj poklical straže, so ga obsodili na smrt.

Duhovniki in tempeljski uradniki v gostilne niso smeli; kogar so navkljub prepovedi zalotili v krčmi, so ga obsodili v smrt na grmadi. Zadnji odstavek tega zanimivega babilonskega zakona pa je prepovedoval vsakršno prodajo opojnih pijač v času poljskega dela.

Tako Babilonci, pred krščanstvom... In danes, po 2.000 letih krščanstva?...

FILM V SLUŽBI MISIJSKE AKCIJE

V okviru vodstva papeških misijonskih družb za Španijo se je lani ustanovil poseben oddelek za kino in film, ki ima namen s pomočjo kino-platna širiti zanimanje za misijonsko delo katoliške Cerkve. Svoje delovanje je ta oddelek začel s snimanjem in koj nato s predvajanjem štirih krajših dokumen-

tarnih zvočnih filmov: „Domund“, film o posebnostih in namenih vsakoletne misijonske nedelje; sedem različnih evropskih držav je do zdaj že prosilo za kopije! „Božja pošta“, zvočni film o pomenu zbiranja znamk za misijone; „Fatima v svetem letu“, 25 minut trajajoči film o Fatimi in važnosti Marijine pomoči pri misijonskem delu; poseben čar daje filmu slovesni zaključek svetega leta v Fatimi; „Čudež sinje meglice“, ki so ga snemali na Kitajskem in prikazuje delo, žrtve, uspehe in življenje neznanega katoliškega misijonarja nekje v rumeni deželi. Za letos pripravljajo spet štiri nove dokumentarne filme z misijonskega področja.

ZDRAVNICE MISIJONARKE

Severnoameriški institut „Medical Mission Sisters“ (Misijonske sestre zdravnice) v Filadelfiji, ki se posveča izključno samo skrbi za bolnike, je lani razposlal 42 redovnic v različne bolnišnice, ki jih vzdržuje v Indiji, Pakistanu, Indoneziji, Afriki, Južni in Severni Ameriki — med črnci. Med temi redovnicami misijonarkami bomo našli zdravnice, 2 farmaceutki, 2 diplomiranih bolničark in vrsto poklicno izšolanih v različnih panogah kot so radiologija, higiena, profesorat, časnikarstvo in upravne uradnice. Omenjeni zavod, ki so ga ustanovili leta 1925, šteje danes čez 400 članic. V letu 1951 so te misijonarke oskrbovale po vsem svetu čez 250.000 bolnikov.

ČUDNA NAVADA

Prastara in kaj razširjena med primitivnimi narodi je navada, da starši umetno oblikujejo glavo novorojenčku: potisnejo jo med dvoje desk in stiskajo tako dolgo, dokler ne zadobi nove, njih želji vsečne oblike. Jezuitski pater, ki je krog leta 1600 misijonaril po Indiji, je o tej kruti navadi zapisal: novorojenčkom stiskajo glavice, da tako zmanjšajo širino čela; to namreč starejšem neznansko ugaja. Matere dojenškovo glavo prav previdno stiskajo z dlanmi ali celo z deskami; lobanja seveda zadobi pri tem čisto nenaravno obliko.

Ta čudaški običaj je še danes razširjen po svetu; posebno med nekaterimi indijanskimi rodovi v Južni Ameriki, ki so ga prevzeli kot zapuščino starih aztekov in marjev; ti prvotni prebivalci so svoja božanstva predstavljali s stisnjenimi, ploščatimi glavami, kot izkazujejo izkopenine.

V SIAMU HOČEJO POSTAVITI PRESTOLICO BUDIZMA

V Saraburi, majhno mesto nekaj kilometrov oddaljeno od siamskega stolnega mesta Bangkok, namerjajo zgraditi posebno budistično prestolico, kjer naj bi bil stalni sedež najvišjega budističnega patriarha, nekšnega budističnega papeža in kjer naj bi bila, v vrsti drugih, tudi velika pagoda s sveto Budovo kostjo. Siamska vlada hoče to mesto svečano odpreti v letu 2.500 budističnega štetja, po naše leta 1957. Budistični krogi hočejo, da bi to sveto mesto postala nekaka prestolica vsega budizma, nekak budistični Vatikan.

Mesto bodo zgradili na širokem polju. V njem bodo mimo številnih, bogatih pagod, tudi sanatoriji in klinike za zdravljenje jetičnih budističnih boncev. Ugotovili so namreč, da jetika na debelo žanje med bonci; pravijo da zato, ker ti duhovni ne smejo ničesar uživati od poldneva do drugega jutra. Takšno pomanjkanje hranjenja pa, pravijo, je prelep predpogoj za tuberkulozo...

Mimogredé: kaj pa katoliški puščavniki in asceti, ki so dočakali 90, celo 100 let?... Seveda, takrat še niso poznali jetike!

SIAMSKO GLEDALIŠČE

Siameci ljubijo glasbo, petje in ritmične gibe. Vsa ta njihova vnema pa najde svoj najpopolnejši izraz v drami in plesu. Siamsko gledališče sestoji iz treh različnih uprizoritev: Khan (mimika z masko); rabam (narodni ples) in lakon (nekšni operetni, lahkotni balet).

Uprizoritev siamske klasične drame je nujno združena z najskrbnejšo in dolgotrajno pripravo. Sestoji iz dvogovorov, zborovskih vložkov in ljubkih gibalnih prehodov in okraskov. Vsi ti pre-

različni gibi pa so začetniku najtrši oreh. Dviganje in spuščanje rok, pregibanje telesa z leve v desno in obratno, korak naprej in korak nazaj, ven in ven v valujočem nihanju, medtem ko se roke z otrdelimi in skrčenimi prsti bližajo, kar se da, prav do podplata. Vsakršna drama te vrste sloni na celi kopici globoko pomembnih gibov: polaganje roke na srce pomenja ljubezen, cepetanje z nogami in kazejanje s prstom na določeno osebo, izraža jezo...

Tole gledališče, njega dni prava narodna strast, se danes, na vso škodo, bolj in bolj umika filmu, ki si je že v veliki meri osvojil srca tudi v Siamu.

ŽENSKESK MEDNARODNE POMOČNICE V JORDANIJU

Dve članici ženskih mednarodnih pomočnic (organizacija se je preje nazivala: laične misijonske pomočnice), ki sta dobro leto študirali arabščino v bližini Beiruta, sta se pred nekaj meseci ustanovili v Keraku (Jordanija). Kraj ima kakih 6.000 duš, ki so povečini muslimani. Sejmišče v tem mestu pa privlači tudi do 70.000 nomadskih Arabcev, ki se sicer potikajo po puščavi. Obe pomožni misijonarki sta podrejeni grško-katoliškemu nadškofu v Ammanu. Nastanili sta se v arabskih kočah in živita povsem arabsko življenje. Po zunanosti se v ničemer ne ločita od nošnje arabskih žena. Poznajo ju dobro tudi vse soseske; nenehno namreč obiskujeta bližnje vasi in naselja in nosita tja dokaze krščanske ljubezni: celita rane, prevezujeta bolne, negujeta otroke, oblačita gole in nasičujeta lačne. Ena teh modernih misijonark uči katekizem dekleta v Keraku, seveda v arabščini; obe skupaj pa sta silno vneti v pripravljanju verskih prireditev. Njunno pravo delo se je pravzaprav pričelo šele v lanskem decembru, ko sta doobra uredili zdravstveno-dobrodelno službo v vsej južni pokrajini arabske Jordanije.

POMANJKANJE DUHOVSKIH POMANJKANJE V TUNIZIJI

Čudovito lepo katoliško semenišče v Tunizu, eno najlepših v Severni Afriki, vse do danes še ni doživelo ure, da bi bile vse njegove sobice napolnjene z bogoslovci, četudi že doživlja starost 23

let. Največ je bilo bogoslovcev do zdaj med zadnjo vojno, kar 42. Danes študira tam le 13 semenišnikov (6 filozofijo in 7 bogoslovje); od teh jih je 10 pravih Tunežanov.

Če upoštevamo, da je tunizijskih katoličanov danes 180.000, je število njihovih bogoslovcev naravnost porazno. Lani so posvetili samo 3 duhovnike, letos pa sploh nobenega ne bodo.

Več upanja daje malo semenišče Belih očetov v La Marsa (kraj bodo poznali tisti, ki so brali znameniti Bessierov roman „Puščava bo cvetela“). Trenutno vzgajajo tam 60 gojencev; mnogo zanimanja za duhovske poklice je tudi med svetnimi dijaki, ki študirajo na državnih šolah. Tega so prav gotovo veseli očetje Pavlisti, ki skrbé ne samo za semenišče v Tunizu, marveč tudi za vsa semenišča v škofijah Konstantina, Argel in Orán.

PREPRIČLJIVO SVARILO

Nikjer pomanjkanje duhovščine ni tako občutno kot prav v misijonih. Tako se je namerilo, da je nek kitajski pogan lepega dne ustavil misijonarja in ga nagovarjal, naj v vasici, kjer je doma, ustanovi misijonsko postajo, da bi se nje prebivalci seznanili s pravo vero. S solzami v očeh mu je misijonar prikazal, kako zares ne more njegovi prošnji ugoditi, češ da nima duhovnih sobratov, ki bi tja šli; sam pa tudi ne more, ker je kraj le predaleč.

— Čuj, oče, — je posvaril pogan, — čas hiti in dnevi so kratki. Če bomo kot pogani umrli, krivda bo vaša in pred božjim prestolom vas bomo tožili!

DUHOVNIŠKI MESEC V TANANARIVE (AFRIKA)

Za konec lanskega leta so domači črni duhovniki ustanovili svoj prvi „mesec“. Zbralo se je 10 svetnih dušnih pastirjev, ki pripadajo šesternim različnim apostolskim vikariatom in ki imajo povprečno vsaj sedem let duhovniškega dela že za seboj. Začeli so mesec z duhovnimi vajami, ki so trajale deset dni; ostalih dvajset dni pa posvetili posebnemu tečaju, kjer so profesorji strokovnjaki in misijonarji-veterani obravnavali vpra-

sanja iz bogoslovja, svetega pisma, dušnega skrbstva in splošnih aktualnih snovi. Posebno zanimanje so vzbujala predavanja o različnih literarnih teorijah o svetem pismu, vprašanje, kako prebrati Pavlova pisma, sprava s krščanskimi ločinami, odnošaji s protestanti, mašništvo in bogoslužje, zdravniška vera in nrvnost, vzgoja čistosti pri odraščajočih, šolstvo, verstvo in civilizacija, ureditev misijonskega dela med kmeti, misijonski pomočniki, Katoliška akcija.

TRIDESET V ENEM SAMEM DNEVU

Česa? Porok! Kje? Na otoku Wallis, kjer je 12. januarja kar 30 zakoncev iz treh različnih župnij posvetilo svojo zvezo. Domača navada namreč velja, naj se poroke izvrše kot po Razglašenju; na praznik sv. Treh kraljev stopi ženin pred nevestine

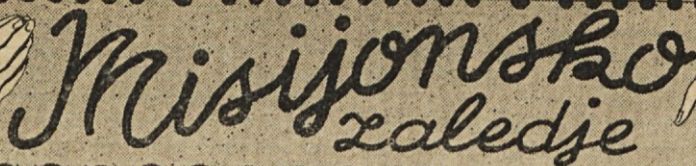

stare in jih poprosi za roko svoje bodoče družice. Ta običaj nazivljejo „numi“. Kot pri nas, tudi pri teh otočanih ženina na tako slovesnem in odločilnem potu spremljata dva starešina. Prav pogosto se nameri, da dekle fanta odbije, a vselej skrajno vljudno in ljubeznivo. Če pa mladenka pristane, kot zagrmé možnarji, ki naznanijo daleč naokrog, da je ženin zmagal... Bodoča zakonca se koj namerita k bližnjemu misijonarju, da bi vpriči božjega namestnika potrdila svoj sklep, ustvariti si skupno ognjišče. Na dan poroke se po končani slovesnosti v cerkvi razvije pravo ljudsko slavlje v čast mladoporočencema; pojedina traja, kot vsak drug praznik na otoku Wallis, po cele dni...

Čudno kaj, da si znajo ti neuki otočani ustvariti družino brez omednega, dolgoletnega flirta... Pa so menda še bolj srečni!

INDIJANEC DUHOVNIK

V Venezueli je bil v duhovnika posvečen prvi Indijanec iz južnoameriškega pramenitega, stoletja starega rodu Caroní. Ime mu je Lucio Fierro. Časopisje se o tem pomembnem dogodku na široko razpisuje in zatrjuje, da je posvetitev tega pristnega in prvotnega prebivalca Amerike prvi primer v Venezueli.

Misijonsko zaledje

AKCIJE SLOVENSKE MISIJONSKE ZVEZE v letu 1953 --- OKROŽNICA PRIDRUŽENIM ODSEKOM

Pred vsem: Veselo aleluju vsem vodit ljem, članom in sotrudnikom slovenskih misijonskih odsekov po svetu! Naj nas svete skrivnosti Velikega t. dna potrdijo, da bomo zvesto in velikodušno dopolnjevali delo Kristusovega odrešnja vsega sveta.

V naslednjem želimo podati spet nekaj migljajev za slovensko misijonsko delo v zamejstvu, zlasti v pomoč misijonarjem in misijonarkam.

Najprej sporočamo, da se je centrala Slovenske misijonske zveze pred nedavnim izpopolnila in sedaj sestoji iz štirih delavcev. Predsednik je Lenček Ladislav CM, tajnik Marjan Loboda, referent za misijonsko prosveto prof. Lojze Gerzinič in referent za akcije Rudolf Smersu.

Centrala vsem odsekom priporoča, da svoje življenje in delovanje čim bolj organizirajo, in sicer kolikor mogoče tako, da se delo uredi in porazdeli v takozvanih referatih in z referenti. Navajamo najprej referate:

1. Misijonska prosveta,
2. DŠV (Družba za širjenje vere),
3. DSD (Družba svetega Detinstva),
4. Molitvene akcije,
5. Gmočna pomoč misijonarjem,
6. Misijonske prireditve,
7. Misijonski tisk,
8. Baragova zadeva,
9. Misijonsko znamkarstvo,
10. Delo za zedinjenje krščanskih cerkva.

Vsak odsek naj bi imel pred očmi vsa gori navedena področja slovenske misijonske akcije, za vsako področje (referat) pa naj bo določen en član odseka;

kjer je članov premalo, naj en član vzame skrb za dva, tri referate. Seveda s tem ni rečeno, da se bo posamezni član bavil le z zadevami svojega referata; ne, le skrb za referate se razdeli, sodelujejo pa pri vseh vsi člani, ves odsek, po potrebi.

Glede posameznih referatov Centrala v naslednjem podaja nekaj misli o tem, kaj naj obsegajo in v čim bi centrala pomagala.

I. MISIJONSKO PROSVETNI REFERAT

Naloga je: širjenje poznanja misijonskega problema, tako kar zadeva misijonsko polje kot misijonsko zaledje. Širjenje te misijonske prosvete je potrebno najprej med člani misijonskega odseka samimi, da bodo svojemu misijonskemu apostolatu primerno tudi izobraženi, potem pa v njih delovnem okolju. Člani odseka naj se misijonsko izobražujejo na sestankih in z udeležbo in sodelovanjem pri vsem, kar se nudi okolju v tem smislu: javna misijonska predavanja, prireditve, tečaji. — Predavanja in prireditve naj bodo na čim večji višini, ker sicer zadobi misijonska stvar pečat neresnosti, nesolidnosti. — Pri Centrali je ustanovljena Slovenska misijonska poročevalska služba, ki začne z delom meseca aprila. Pošiljala bo ne le vsemu slovenskemu časopisju, ampak tudi odsekom najnovejše misijonsko gradivo v objavo oziroma v porabo. Polg tega je za Slovence vedno na razpolago Slovenska misijonska pisarna v Buenos Airesu, pri kateri bo odsekom vedno na razpolago še drugo tovrstno gradivo.

S tem v zvezi opozarjamo na potrebo, da se k misijonskemu prosvetnemu delu pritegne izobraženstvo. Literaturo, ki bi jo le-ti potrebovali, da se v misijonska vprašanja uvedejo, je pripravljena posredovati Centrala. Taki misijonsko izobraženi laiki bi mogli potem izdatno sodelovati s pisanjem člankov, s predavanji, s prirejanjem misijonskih prireditvev, itd.

II. DRUŽBA ZA ŠIRJENJE VERE

DŠV je uradna papeška misijonska družba za pomoč svetovni cerkveni misijonski akciji po geslu „Vsi verniki za vse nevernike“, o kateri se je izrazil Pij XI., da „ni nič bolj želeli kot to, da vsak katoličan postane nje član“ (mis. okr. Rerum Ecclesiae). Zato mora biti velika želja in cilj tudi vsem slovenskim misijonskim odsekom, delati za razširjenje oziroma učinkovitost DŠV v svojem delovnem okolju, tamkajšnjim razmeram primerno. Kjer se DŠV organizira po domačih župnijah in škofijah, tam naj naše edince pri tem delu samo pomagajo, s tem da ustvarjajo javno mnenje o važnosti DŠV. Kjer pa ta organizacija DŠV od strani cerkvenih organov še ni izpeljana, tam naj jo naši misijonski odseki vsaj v svojem delovnem okolju organizirajo, in sicer na njen svojski način: po desetnijah in desetnikih. Po deset članov DŠV, ki blizu skupaj žive ali delajo, ima na skrbi eden od njih, desetnik, jih spominja na njih molitveno dolžnost, pobira od njih redne mesečne, polletne ali letne prispevke in o desetniji daje računa referentu DŠV pri misijonskem odseku.

Največji misijonski dan v letu je po želji svete Cerkve posvečen pred vsem ideji in akciji DŠV — misijonska nedelja, predzadnja v oktobru. Misijonski odseki naj začno že dovolj zgodaj misliti na to, kako bodo organizirali za kar najširšo javnost primerno misijonsko proslavo in kako bodo nabrali čim več misijonski darov za DŠV, poleg redne članarine. Po naročilu Cerkve mora iti vse, kar se pri dopoldanskih službi božji v cerkvi ali pred cerkvijo zbere za misijone, za DŠV; le popoldanska prireditvev oziroma nje dohodki se lahko porabijo za kar drug misijonski namen, recimo za slovenske misijonarje.

Vsi misijonski odseki bodo prejeli za proslavo misijonske nedelje nekaj splošno uporabnega gradiva. Če žele kaj posebnega, naj javijo in se bo skušalo ustreči.

III. DRUŽBA SVETEGA DETINSTVA

Nje polno ime je Družba svetega Detinstva Jezusovega in se smatra kot nekaj podmladek DŠV, zato naj se povsod ustanavlja vzporedno z DŠV. Priporočamo zlasti, da se organizira po slovenskih mladinskih središčih (vrtni, šole). Tam je treba v ta smen stopiti v zvezo s kateheti in učiteljstvom ali z drugimi v poštev prihajajočimi osebami in z njihovo pomočjo organizirati v njih otroški skupini DSD. — Lahko pa se vpišejo otroci v DSD na isto listo kot starši za DŠV, samo da se to tudi označi. Pri Družbi svetega Detinstva ne gre toliko za to, da se zbere veliko sredstev, ampak pred vsem, da se otroci misijonsko vzgajajo in da molijo za spreobrnjenje poganskih otrok, z molitvico članstva DSD.

Pripominjamo, da namerava Slovenska misijonska zveza v letu 1954 tiskati posebno vseslovensko otroško misijonsko glasilo, ki se bo prilagalo vsem slovenskim otroškim listom brezplačno; to bo lep pripomoček za širjenje ideje DSD med slovensko mladino.

IV. MOLITVENE AKCIJE

Že članstvo pri DŠV in DSD vključuje molitve za misijone, in celo vsakdanjo. A ta molitev gre v prid svetovnemu misijonu. V posebno pomoč slovenskim misijonarjem in slovenski misijonski akciji sploh pa naj bi misijonski odseki organizirali še posebno molitveno pomoč, in sicer v sledečih oblikah:

Rožni venec za misijone. Centrala ima slovenske misijonarje in misijonske probleme razdeljene v 12 skupin, kolikor je mesecev v letu. Izdala je tudi 12 različnih misijonskih podob, na katerih je priporočena ena skupina v molitvah rožnega venca: „Ta mesec molim svojo desetko za to in to skupino slovenskih misijonarjev,“ tako nekako stoji natiskano. Vsakemu, ki se prijavi v skupnost molilcev rožnega venca za misijone, se določi ena desetka, ki jo stalno moli, a vsak mesec za drugo skupino misijonarjev, na kar ga opozori podo-

bica tiste skupine, ki jo pred začetkom meseca dobi. Po petnajst molilcev tvori en rožni venec, tako da vsak dan vsi skupaj zmoliyo celotni rožni venec, vse tri dele, in to spet tako, da je v tej molitvi vključenih vseh 12 namenov. vsi misijonarji. Na čelo vsake skupine petnajstih molilcev je postavljen eden, ki skrbi za celo skupino in drži zvezo z odsekom oziroma referentom za molitvene akcije pri odseku. — Ta molitev za slovenske misijonarje je ponekod že lepo razširjena, drugod pa še nič; je pa zelo lepa in učinkovita.

Od časa do časa naj bi odseki za vernike svojega področja priredili misijonsko molitveno uro, kar je sedaj lažje, ko je Slovenska misijonska zveza izdala molitvenik ur češčenja „Pred Bogom poklekimo“ in ga imajo že skoraj povsod. Če ura ni pogostna, naj se vedno moli samo molitvena ura za misijone ali pa za zedinjenje.

Trpljenje za misijone. To je spet bolj splošna misijonska duhovna akcija, ki obstoji v tem, da opozorimo bolnike in vse trpeče sploh na izredno dragocenost trpljenja. Bogu darovanega za vzvišene namene širjenja svete Cerkve, z geslom: Kristus je s trpljenjem in križem svet odrešil, mi naj s trpljenjem in križem sadove tega odrešenja deležimo svetu. — Centrala ima na razpolago posebne podobice, na katerih je to lepo razloženo.

Binkošti — misijonski dan bolnikov. Prav z namenom, da opozori zlasti bolnike na to vrednost trpljenja za misijone, je Cerkev postavila poseben misijonski dan bolnikov, in sicer na Binkošti, praznik prvega koraka mlade Cerkve pred poganski svet. Obiščejo naj se vsi bolniki delovnega področja odseka, če le mogoče po dveh članih ali sodelavcih. Bolniku se izroči šopek cvetja in podobica, na kateri je izražena prošnja, naj daruje trpljenje za misijone. Priporoči se mu, da prejme in daruje za misijone tudi sveto obhajilo na binkoštni praznik. Zato pa je treba opraviti ta obisk dovolj zgodaj. Kjer so v delovnem okolju kake bolnišnice, zlasti z redovnim osebjem, tam naj se akcija še posebno skrbno organizira sporazumno in s sodelovanjem redovnic in bolniškega kurata, kar ima potem lep blagoslov za duše bolnikov in za misijone.

V. GMOTNA POMOČ MISIJONARJEM

Če s članarino DŠV in DSD gmotno prispevamo svetovni cerkveni misijonski akciji, pa ne smemo pozabiti, da je na naš še večja dolžnost: pomagati slovenskim misijonarjem. Zaenkrat je letna zbirka DŠV v pomoč svetovnemu misijonu še tako malenkostna, da morajo vsi misijonarji, če hočejo kaj storiti iskati pomoči še vsak posebej, v svoji domovini, med svojim narodom, katerega zastopniki so na Kristusovi fronti za osvojitve sveta za Kristusa. Tudi slovenski misijonarji potrebujejo to pomoč iz domovine, katera jim je sedaj nuditi ne more; zato pa je po božji previdnosti dolžnost vseh rojakov v zamejstvu, da se združijo v gmotni pomoči slovenskim misijonarjem. Pravimo, da naj se združijo; kajti ne moremo dovolj povdariti umestnosti centralizacije te gmotne pomoči. Centrala slovenske misijonske akcije skupaj z uredništvom „Katoliških misijonov“ ima edina stalne stike z vsemi slovenskimi misijonarji, zato pa tudi edina pozna različne potrebe posameznih misijonarjev in skupin ter le ona more slovensko misijonsko pomoč smotreno razdeljevati med misijonarje. Ne sme se ponavljati v nedogled, da med tem ko en misijonar prejema obilno pomoč, drugi leta in leta ne prejmejo niti beliča. Res je, da so misijonarji in misijonske skupine, ki jim je treba veliko bolj pomagati, radi značaja in okoliščin njih delokroga, a prav to je treba paziti, da vsi tisti, ki potrebujejo tako posebno pomoč, ne le eden ali drugi, le-to tudi prejmejo, pa da istočasno še ostali dobe vsak svoj delež. Seveda ima vsakdo pravico, da pomaga kakemu misijonarju bolj kot drugim ali celo samo njemu; vendar kar je med nami organizirane pomoči v odsekih, vključenih v Slovensko misijonsko zvezo, naj bi se njih pomoč centralizirala, osredotočila potom centrale.

V letu 1952 se je to stališče že uveljavilo. Pri 2000 dolarski akciji za vse slovenske misijonarje so sodelovali prav vsi misijonski odseki in posamezni misijonski organizatorji. Zbralo se je za kakih 100 dolarjev manj kot 2000, in denar je bil razdeljen med 37 najpotrebnejših slovenskih misijonarjev in misijonark, ostali pa so vsaj deloma tega deležni s pošiljanjem slovenskega tiska in s financiranjem ko-

respondenčnih zvez z njimi iz tega fonda.

V letu 1953 mislimo napraviti z združenimi močmi še precejšen korak naprej: poleg 2000 dolarjev za vse slovenske misijonarje naj bi zbrali še posebej 1000 dolarjev za dva, ki sta v izrazito pionirskih razmerah na njima zaupanem položaju, in sicer za salezijanca Bernika in za p. Kladnika FSC. O tem so že obširno poročali „Katoliški misijoni“ in je znano.

Lepo prosimo odseke, da se letos še bolj kot lani zavzamejo za doseg tega cilja: 3000 dolarjev, ki naj bi se zbrali med vsemi Slovenci v zamejstvu! Priporočamo odsekom, da vodijo zbiralno akcijo po dveh potih: Po nabiralnih blokih, ki jim jih je poslala centrala, lepo od duše do duše v času od meseca junija do konca akcije koncem februarja 1954. Po en blok naj bi imel vsak član ali sotrudnik odseka, pa naj bi, kadar se prilika ponudi, v svojem okolju kaj poprosil za slovenske misijonarje. — Druga pot pa bi bile misijonske prireditve oziroma njih dohodki, kot že doslej, pa naj bodo to misijonsko prosvetnega značaja ali pa le pridobitnega, kot tombole, bazarji itd. — Pripominjamo še, da bi šel (upajmo) vsaj letošnje leto doseženi čisti dobiček lani izdanega molitvenika „Pred Bogom pokleknimo“ v ta 3.000 dolarski sklad, radi česar se bodo odseki za prodajo teh molitvenikov tudi letos zavzemali.

In še ena oblika pomoči slovenskim misijonarjem je v načrtu: knjižna akcija. Slovenski misijonarji radi kaj slovenskega berejo, ker večina nima leta in leta prilike slovensko govoriti, razen sami s seboj... Dosedaj smo večino slovenskega časopisja in knjig morali kupiti (razen tega, kar je izdala Slovenska misijonska zveza), kar pa stanè. V bodoče naj bi se pošiljanje slovenskega tiska organiziralo počasi tako, da bodo vsi misijonarji dobro založeni s tiskom, ki ga bodo zanje odstopili (po lastni uporabi) misijonski prijatelji. V tem pogledu svetujemo in prosimo misijonske odseke, da si ali sami določijo ali pa nam prepuste, katere slovenske misijonarje bi zalagali s slovenskim tiskom, in kakor bi jim mi poslali njih naslov, da se jim tisk pošilja direktno. Na ta način bi od-

seki tudi imeli lep reden stik s tem ali onim slovenskim misijonarjem, kar bi njih misijonsko vnemo samo povečalo.

VI. MISIJONSKE PRIREDITVE

Dočim ima referat za DŠV nalogo poskrbeti za misijonsko proslavo na misijonsko nedeljo in bo referat za gmotno pomoč misijonarjem gotovo mislil na to, da bi iz prireditve dobil kake dohodke zanje, pa mora referat za misijonske prireditve skrbeti, da bo i za te i za morebitne druge prireditve preskrbel vse potrebno gradivo, sodelavce, itd. Na obeh omenjenih referatih je bolj pobujati te prireditve, na referatu za misijonske prireditve pa je pripraviti, izvesti jih. Ker je to delo morda še najtežje in zahteva največ sodelavcev izven rednega kroga članov odseka in sotrudnikov, je v ta namen ustanovljen še poseben referat in naj se vanj povabijo vsi, ki so vajeni tovrstnega dela. Za navsvete in gradivo je tudi v tej stvari referentom za prireditve na razpolago naša centrala.

VII. MISIJONSKI TISK

Širjenje misijonskega tiska je morda najvažnejša, najučinkovitejša in v nekem smislu najlažja misijonska akcija. Po tisku se množice našega ljudstva seznanjajo z misijonstvom, slovenskimi misijonarji in se zavzemajo za sodelovanje. Tisk je dan za dnem v hiši, na mizi, v žepu, kot vedno navzoči pridigar in navduševalec k misijonski požrtvovalnosti. Pri misijonskem tisku ne gre samo za „daj!“ kot pri raznih nabiralnih ali molitvenih akcijah, ampak tu gre za „Dam, daš!“ ali „Daj-dam!“ Splošno priznano je tudi, da je slovenski misijonski tisk v izdeljenstvu in morda v zamejstvu sploh.

Prosimo torej vse misijonske odseke, da na širjenje misijonskega tiska polagajo kar največjo važnost. Stalno naj bi bilo „na trgu“ vse, kar je Slovenska misijonska zveza izdala: Puščava bo cvetela, Baraga, Pred Bogom pokleknimo, Misijonska nedelja 1952... Stalno naj bo na delu kader članov za širjenje „Katoliških misijonov“, ki naj bi imeli vedno več naročnikov, saj bodo potem tudi lahko vedno cenejši in vedno bogatejši. — Kakor hitro kje gori navedenih tiskovin zmanjka, naj se referent takoj

obrne na centralo, da čim prej odpošlje-
mo novo količino, zlasti ker so itak na
poštah včasih kar neznosne težave in
zakasnitve...

V načrtu za leto 1953 so tri izdanja
poleg „Katoliških misijonov“, in sicer
bibliofilska izdaja „Krst pri Savici“, ki
bo lepa obogatitev naših slovenskih knjiž-
nic in lepo darilo; dalje Knobleharjev
življenjepis in pa Misijonska nedelja
1953, ki bo pa verjetno izdana v dveh
izdajah, v navadni in v skrajšani izdaji,
ta slednja za kraje, kjer jim pride na-
vadna obširna izdaja predraga.

VIII. BARAGOVA ZADEVA

Beatifikacija škofa Barage je splošna
slovenska narodna in verska zadeva, a
še posebej je to zadeva slovenske misi-
jonske akcije, kajti z Baragovo beatifi-
kacijo in že samo z delom zanjo se isto-
časno silno širi tudi misijonska ideja,
ker je bil pač Baraga tako močna misi-
jonska osebnost. Zato vabimo vse slo-
venske misijonske odseke k poživljene-
mu delu za Baragovo beatifikacijo!

Slovenska misijonska zveza je usta-
novila za Južno Ameriko posebno Bara-
govo zvezo. Misijonski odseki naj tej
Baragovi zvezi, ki je pridružena Slo-
venski misijonski zvezi, stavijo ob raznih
večjih akcijah vse svoje moči na raz-
pologo, kolikor je le mogoče!

Po drugih deželah pa naj slovenski
misijonski odseki podpro podobne orga-
nizacije, če obstoje (Baragova zveza v
USA), sicer pa naj sami skrbе s po-
močjo centrale Slovenske misijonske zve-
ze, ki ima Baragovo zadevo še naprej v
programu, da se Baraga in važnost nje-
gove beatifikacije ter molitev zanjo popu-
larizira med ljudmi delovnega področja.
Vsako leto naj bi se opravila vsaj ena
skupna Baragova devetdnevica in na nje
zaključku Baragov dan s pridigami in
moltivami o Baragi oziroma za njegovo
beatifikacijo, pa, če mogoče, z zunanjimi
prireditvami v njega večje poznanje
in proslavo.

Ideal Slovenske misijonske zveze pa
je, da bi se počasi organizirale po po-
sameznih področjih slovenskega zamej-
stva še druge Baragove zveze, tako za
Slovensko Primorje ena, za Koroško ena,
za Zapadno Evropo ena, za Avstralijo
ena in za Kanado morda tudi... Te zve-
ze bi imele podobne namene kot Južno-

ameriška Baragova zveza, vse skupaj pa
bi sodelovale z Baragovo zvezo v USA,
ki ima na skrbi največje breme Bara-
gove beatifikacije tako v cerkveno-prav-
nem, raziskovalnem in gmotnem po-
gledu. — Posamezni misijonski odseki
naj bi mislili na to, kako bi se v njih
širšem področju take zveze ustanovile,
in voditelji odsekov naj bi med seboj v
tej zadevi stopili v potrebne dogovore.

Slovenska misijonska zveza ima na
razpologo podobice in Baragove življen-
njepise, ki so potrebni za propagando Bara-
rage; oskrbi pa tudi lahko nov natisak
knjižice Baragova devetdnevica, kakor
hitro bi se pokazala potreba.

IX. MISIJONSKO ZNAMKARSTVO

Ta akcija obstoji in tem, da se zberejo
čim večje količine rabljenih znamk in
se prodajo za misijone. Kot je znano, je
filatelija postala že prava obrt in trgo-
vina, ki zajema ves svet. Odseki naj bi
v svojem okolju organizirali čim bolj
razpredeno mrežo zbiranja rabljenih
znamk in njih redno vnovčevanje, ako se
spozna kdo na to, sicer pa odpošiljanje
na centralo v Buenos Aires, kjer imamo
misijonskega znamkarja. Pošiljajo
naj se znamke kot tiskovina ali vzorec
brez vrednosti, pa morda priporočeno,
pač tako, da bo najmanj sitnosti s tem
in tudi čim manj stroškov. Pomen znam-
karske akcije ni le v tem, da se nekaj
sredstev za misijone pridobi na način,
da prav za prav darovatelj znamk nič
gmotnega ne žrtvujejo, ampak je še večji
nje nadnaravni misijonsko vzgojni po-
men: ko človek izreže znamko s pisma
in jo da v škatljo za misijone, s tem
pomisli na misijone, misijonstvo je tedaj
v njegovi duši, v njegovi osebnosti nav-
zoče, misijonstvo mu postane počasi do-
mače; obenem pa je to tudi drobna žrt-
vica za misijone, ki rodi nevidne, pa, ker
pogosta, velike sadove. Zlasti imajo
tisti, ki znamke od posameznikov sku-
paj pobirajo, veliko zasluženja.

In končno še:

X. DELO ZA ZEDINJENJE KRŠČANSKIH CERKVA

Ker se zdi, da se Apostolstvo sv. Ci-
rila in Metoda v zamejstvu še ni dovolj
organiziralo, da bi imelo stalni vpliv na
naše ljudstvo, dasi je bilo ob njega sto-
letnici veliko tovrstnega propagandnega

dela na višini, zlasti iz vrst slovenske duhovščine v Rimu, zato se priporoča slovenskim misijonskim odsekom, da prevzamejo, sledeč centrali, v svoj program tudi to polje širšega misijonskega problema. Misijonstvo je gradnja Cerkve tam, kjer je še ni. V nekatoških krščanskih verskih skupinah, cerkvah marsikje Cerkev sploh ni navzoča. Zato v širšem pomenu tudi pravoslavni in protestanti spadajo v misijonstvo in v tem smislu se Slovenska misijonska zveza zavzema do nadaljnega (dokler Apostolstvo bolj ne zaživi) za to važno slovensko versko zadevo.

S tem v zvezi svetujemo, da stopi referent „dela za zedinjenje“ v stik s središčem slovenskega Apostolstva v Rimu in ga prosi za navodila in gradivo v svrhu širjenja Apostolstva v delovnem okolju. Dalje se priporoča, da vsak odsek priredi enkrat v letu Slomškov dan, na katerem naj se govori o zedinjenju in Apostolstvu, čemur je bil prav Slomšek pionir, pa tudi o Slomškovi beatifikaciji. Končno opozarjamo, da je najnujnejše delo tega referata organizacija molitvene osemdnevnice za zedinjenje cerkva, od praznika Prestola sv. Petra do praznika Spreobrnjenja sv. Pavla v januarju. Cerkev to svetovno molitveno osemdnevnicno vedno bolj priporoča, in to pred vsem potom misijonske akcije in

njenih propagandnih ter organizatorskih sredstev. Sledimo Cerkvi tudi v tem, zlasti mi, ki smo najbližji slovanskim ločenim kristjanom!

ZAKLJUČEK

S tem smo vam podali obilo migljavajev za delo v letu 1953. Ne ustrašite se, ampak z velikodušnim misijonskim srcem na sestankih odseka in na sejah študirate ta program in ugotovljajte, kaj in kako bi vi mogli od tega izvesti. Za vsa pojasnila se obrnite na centralo, kateri, nujno prosimo, tudi o vsem, kar podvzamete, poročajte!

Porabimo priliko, da se iskreno zahvalimo vsem vodstvom odsekov in vsem njih članom in sotrudnikom za izdatno sodelovanje preteklega leta, ki je rodilo bogate naravne in nadnaravne sadove ne le v slovenski misijonski akciji, ampak v katoliškem, duhovnem življenju naših rojakov sploh. Kristus Gospod bo za vse žrtve bogat plačnik!

Z ZDRUŽENIMI MOČMI
na veselo delo, da se osvoji
SVET KRISTUSU!

SLOVENSKA MISIJONSKA ZVEZA

Rudolf Smersu   Ladislav Lenček CM
referent za akcije   predsednik

POROČILO O UPORABI LANSKOLETNEGA 2000 DOLARSKEGA SKLADA

Od zneska 1.895.— dolarjev, ki se je bil zbral, kakor smo že poročali, je bilo porabljenih 157.— dolarjev za nabavo in pošiljke slovenskih časopisov in knjig, ki so jih prejeli domala vsi slovenski misijonarji in misijonarke, nad 70 po številu, kolikor jih je še bilo pred izgonom iz Kitajske. „Katoliški misijoni“ in knjige založbe Slovenske misijonske zveze tu niso vračunani, ker so bile dane na razpolago brezplačno.

Znesek 136.25 dolarjev je bil porabljen za kritje stroškov akcije.

Ostali znesek 1.602 dolarja pa je bil poslan v gotovini 40 misijonarjem, in sicer so prejeli:

Duhovniki: Stanko Poderžaj 50.—, Lojze Demšar 40.—, Janez Ehrlich 40.—, Jože Cukale 50.—, Andrej Majcen 72.—, Pavel Bernik 100.—, Stanislav Pavlin

60.—, Nace Kustec 140.—, Franc Bratina 40.—, Albin Kladnik 40.—; skupaj 10 duhovnikov 632 dolarjev.

Redovnice: Ksaverija Pirc 50.—, Deodata Hočevar 50.—, Franciška Novak 50.—, Ksaverija Lesjak 40.—, Brigita Bregar 40.—, Magdalena Kajnc 40.—, Jožefa Zupančič 40.—, Cirenija Jug 40.—, Benjamina Kardinar 40.—, Katarina Jančar 50.—, Ksaverija Lesjak 40.—, Brigita Bregar 40.—, Magdalena Kajnc 40.—, Jožefa gvaju 60.—, Elizabeta Pogorelec 20.—, Vincencija Novak 20.—, Benigna Šteh 20.—, Terezija Šteh 20.—; skupaj 22 redovnic 650 dolarjev.

Redovni bratje: Janez Udovč in France Drobnič 40.—, Joško Kramar 40.—, Rafael Mrzel 50.—, Ludvik Zabret 40.—, Valentin Poznič 40.—, Karel Kerševan 60.—; skupaj 7 redovnim bratom 270 dolarjev.

Misijonar laik dr. Janez Janež je prejel 50 dolarjev.

Po pripadnosti družbam je prejelo: 7 salezijancev 502.—, 6 jezuitov 220.—, 3 Misijonarji presv. Srca 120.—, 1 lazarist 60.—; 6 uršulink 230.—, 5 mariborskih šolskih sester 50.—, 4 usmiljenke 160.—, 4 oblatinje 80.—, 3 ostale 120.—; misijonar laik 50.— dolarjev.

Razdeljeno po deželah je prišlo: Japonski 160.—, Kitajski 160.—, Prednji Indiji 620.—, Zadnji Indiji 262.—, Afriki 340.— in Južni Ameriki 60.—.

Pri razdeljevanju se je Slovenska misijonska zveza ozirala na najrazličnejše okoliščine posameznih primerov, med njimi pred vsem na važnost delokroga posameznega misijonarja ali skupine in pa na mero časa, in truda, ki ga kak misijonar posveča dvigu slovenskega misijonskega zaledja s svojimi poročili in siceršnji stiki. Ta ali oni misijonar, ki je pri delitvi povsem izpadel, pa ima lepe stike z misijonskim zaledjem, bo med prvimi upoštevan pri letošnjem skladu.

Vse navedene misijonarje prosimo, da našo Centralo (Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina) takoj obveste, ako bi ob branju tega seznama v „Katoliških misijonih“ še ne prejeli navedenega njim pripadajočega zneska.

V imenu obdarovanih slovenskih misijonarjev in misijonark še enkrat iskrena hvala vsem rojakom, ki so kakor koli prispevali v lanski sklad! Istočasno pa že prosimo, da se z vso velikodušnostjo in umevanjem odzovejo vabilom in prošnjam nabiralcev v letošnji sklad 3.000 dolarjev, ki ga z nekoliko dobre volje vseh rojakov v zamejstvu upamo doseči, kar Bog daj!

Slovenska misijonska zveza

MLADI MISIJONAR

GLEJ TO SRCE

To menda že veš: ves mesec junij je posvečen Srcu Jezusovemu. V tem mesecu naj bi vsi verni ljudje še posebno častili božje Srce. Tako želi Jezus sam. Razodel je to svojo željo pobožni redovnici Marjeti Mariji Alakok.

Sv. Marjeta je živela — dolgo, dolgo je že tega — v Paray le Monialu v Franciji. Živela je sveto in pobožno, zato se ji je Jezus večkrat prikazal. V enem izmed teh prikazovanj je videla Jezusa, ki je imel v roki svoje prebodeno srce, pokazal nanj in rekel: „Glej to srce, ki je ljudi toliko ljubilo, da je zanje prelilo svojo kri!“

Nemara boš rekel: „Vse to že vem. Zato pa molimo ves mesec junij zvečer po rožnem vencu litanije Srca Jezusovega!“

Prav in lepo je, če delate tako. Pa — nečesa morda le še ne veš, ker ti pač tega še nihče ni razložil bolj natančno. Zato bo prav, če prebereš še te-le vrstice.

Jezus je prišel na svet zato, da bi odrešil vse ljudi. Njegova ljubezen je bila tolikšna, da se je daroval na križu nebeškemu Očetu za zveličanje vsega človeštva. Njegovo srce, ki ga je prebodla sulica rimskega vojaka, je ljubilo vse ljudi.

Ljubi jih še danes. Posebno tiste, ki so njegove ljubezni najbolj potrebni. So to ubogi pogani, ki Jezusa še ne poznajo. Saj je tudi zanje prelil svojo dragoceno kri. Zato želi, neizmerno želi, da bi tudi pogani našli pot do njegovega Srca.

In tako ni dovolj, da mi Jezusovo Srce samo častimo. Skrbeti moramo, da tudi pogani spoznajo ljubezen božjega Srca; da ga bodo tudi sedanji poganski narodi častili.

Misijonarji so tisti, ki vršijo to delo med pogani. Mi pa moramo misijonarje pri tem delu podpirati: z našimi molitvami, žrtvami in kar je temu podobnega.

SVETA BRATA

V šestem stoletju je bilo s Slovani — tudi mi Slovenci spadamo k njim — približno tako, kakor je danes z raznimi poganskimi narodi v misijonskih deželah: o pravi veri so vedeli zelo malo ali pa nič. Nič čudnega! Saj so bili redki misijonarji, ki so si upali med „divjake“ — za takšne so imeli takrat Slovane drugi narodi. Pa še tistim redkim, ki jih je ljubezen do neumrjočih duš gnala med Slovane, je manjkalo glavno: jezika slovanskih narodov niso znali skoraj nič. Zato je spreobračanje Slovanov šlo bolj počasi izpod rok.

Menda se nas je tedaj usmilila sama božja Mati, katero dandanes vsi Slovani častimo s posebno pobožnostjo. Izprosila nam je od Boga dva velika — lahko rečemo: prva — apostola-misijonarja, sveta brata Cirila in Metoda.

Res, da nista bila slovanskega rodu. A ker sta živela v Solunu, okoli katerega je živelo tedaj mnogo Slovanov, sta se že v mladosti naučila slovanskega jezika. To jima je prišlo prav pozneje, ko ju je Bog poklical na misijonsko delo med Slovani.

Zgodilo se je pa to takrat, ko je moravski knez Rastislav prosil grškega cesarja Mihaela, naj mu pošlje misijonarje. Takih seveda, ki razumejo in znajo slovanski jezik. Saj drugih misijonarjev iz Nemčije, Italije in Grčije ne manjka. A kaj, ko pa ne znajo domačega jezika.

Cesar Mihael je uslišal prošnjo kneza Rastislava in določil Cirila in Metoda za to važno delo.

Sveta brata ni bilo treba prositi, da se ga lotita. Saj jima je bila božja čast in slava nad vse. Zato naj tudi poganski Slovani častijo samo pravega Boga!

Bog je njuno delo med Slovani bogato blagoslavljal. Trumoma so se Mo-

ravani spreobračali k pravi veri. Seveda: učila sta jih v domačem, vsem razumljivem jeziku. Celo bogoslužne obrede sta opravljala v slovanskem jeziku. V ta namen je Ciril sestavil posebno abecedo (glagolica), ker Slovani do tedaj niso še poznali črk. Prevedel je nato nekatere bogoslužne knjige v slovanski jezik. Ciril je tudi sveto mašo opravljaj v slovanskem jeziku. S tem se je pravzaprav začelo slovansko cerkveno slovstvo in slovansko bogoslužje. Tako sta sveta brata ne samo v verskem, marveč tudi v prosvetnem oziru za Slovane nad vse zaslužna.

Na Moravskem sta sveta brata učila tri leta in pol. Nato sta se odpravila v Rim k svetemu očetu, da mu poročata o svojem delu in da jima odobri svete knjige v slovanskem jeziku.

Med potjo v Rim sta se ustavila tudi pri slovenskemu knezu Koclju, ki je vladal v Panoniji. Tam sta se zadržala dalj časa. Utrjevala sta krščansko vero med panonskimi Slovenci. Izmed njih sta izbrala tudi nekaj mladeničev, da jih pripravita za duhovski stan. Ti naj bi potem nadaljevali njuno delo.

Sveti oče je Cirila in Metoda lepo sprejel. Vesel njunega dela je odobril slovanske bogoslužne knjige in tudi slovansko bogoslužje. Cirila je posvetil v škofa, Metoda pa in vse učence v duhovnike.

Ciril je v Rimu zbolel in kmalu umrl. Zato se je Metod z učenci sam vrnil v Panonijo. Na Moravsko namreč ni mogel, ker je tam divjala vojna.

Metod je pozneje še dvakrat potoval v Rim in vselej je papež odobril njegovo in njegovih učencev delo, kakor tudi svete knjige v slovanskem jeziku. Metoda je posvetil v nadškofa, ta pa je mnogo učencev posvetil v duhovnike.

Neutrudno misijonsko delo je pa tudi Metoda oslabilo. Dobrotni Bog ga je leta 885 poklical k sebi, da mu da večno plačilo.

Po njegovi smrti so se njegovi učenci razšli iz Moravske v sosedne slovanske

države. Utrjevali so tam krščansko vero in širili bogoslužje v slovanskem jeziku. To se je ponekod ohranilo do današnjih dni.

Čuditi se moramo danes odličnemu načinu dela, ki sta se ga posluževala sveta brata Ciril in Metod. Nista samo širila krščansko vero med Slovani, marveč tudi omiko, izobrazbo — prav tako, kakor je delal naš Baraga med Indijanci Severne Amerike in kakor delajo dandanes katoliški misijonarji v poganskih deželah. Zato moremo po pravici reči: bila sta velika misijonarja!

Žal se je v poznejših časih večji del Slovanov (Rusi, Srbi) ločil od katoliške Cerkve. So ostali sicer še kristjani, zavrgli pa so nekatere nauke in verske resnice, ki jih uči katoliška Cerkev. Zato jim pravimo LOČENI ali RAZKOLNI kristjani.

Molimo in prosimo — zlasti naša slovanska apostola, sveta brata Cirila in Metoda — da bi tudi ti naši ločeni slovanski bratje našli pot k edino pravi — katoliški Cerkvi!

MISIJONI V AMERIKI

Ko tako-le potujemo po svetu in spoznavamo misijonske dežele, je prav, da se ustavimo tudi v Ameriki.

„V Ameriki?“ se boš nemara začudil, „saj tam menda ni več poganov.“

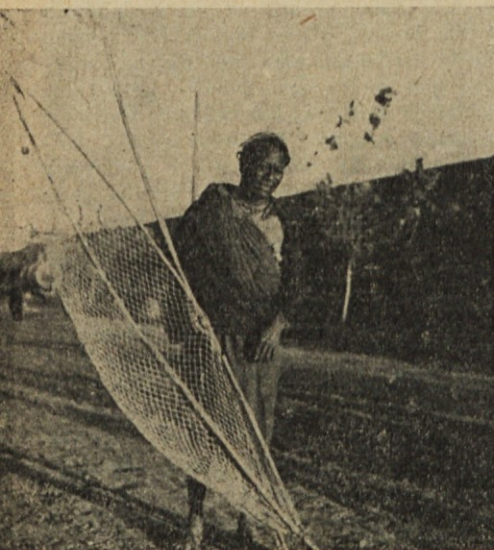
No, pravih poganov res ni veliko. So pa in prav je, če veš nekaj tudi o teh.

Ameriko delimo v zemljepisnem pogledu v Severno, Srednjo in Južno.

V Severni Ameriki so živeli nekdanji številni rodovi Indijancev, ki so bili vsi pogani. Med dvema je deloval naš Baraga kot misijonski škof. Dandanes, ko je večina Severne Amerike že krščanska, bodisi protestantska bodisi katoliška, pa je število poganskih Indijancev zelo majhno. Živijo v posebnih, za nje določenih krajih, ki jih imenujemo „rezervacije“. V kolikor so Indijanci še pogani, se misijonarji trudijo, da bi jih pokristjanili.

Sredi belih priseljencev pa živi v Severni Ameriki okrog 10 milijonov zamorcev, ki so še največini pogani. Ker

Star indijanski ribič, čulupi

žive večinoma v krščanskem okolju, kjer je Cerkev že razširjena, se lahko spreobrnejo, če hočejo. Zato je ustanavljanje kakšnih posebnih misijonskih postojank med njimi nepotrebno. Zanje je potrebna naša molitev: da bi božja milost ganila njih srca, da bi spoznali zmote, v katerih živijo, in sprejeli edino zveličavno vero.

Mnogo bi pripomogli k njihovemu spreobrnjenju zgledi pravega krščanskega življenja tistih katoličanov, sredi katerih ti zamorci živijo. Največ bi pač pomagala prava ljubezen do bližnjega, ki jo je Jezus tako priporočal. Potem bi gotovo tudi črnici zahrepeneli po veri, ki jo uče „beli“ bratje.

Države Srednje in Južne Amerike so vse katoliške — vsaj po imenu. So po večini bolj redko naseljene. Večina ljudi živi po mestih in v bližnjih predelih. V oddaljenejših odročnih krajih živijo še prvotni prebivalci — Indijanci. Tudi ti imajo svoje predele, rezervacije, kjer se prosto gibljejo in živijo po svojih starih običajih in navadah. Skoraj vsi ti Indijanci so še vedno pogani.

Največ poganskih Indijancev je v Braziliji, potem v Boliviji in tudi v Paragvaju. Med paragvajskim čulupi-Indijanci delajo slovenske šolske sestre. Nekaj je Indijancev tudi še v Argentini in v Čileju.

Vsi ti pogani — nekaj stotisoč jih je še — čakajo, da tudi njim zasije luč svete vere. Kako dolgo bodo čakali?

To je odvisno tudi od nas. Usmilimo se jih in jim pomagajmo — saj že vemo kako —, pa se bo tudi Bog usmilil nas!

SLOVENSKE MISIJONARKE MED ČULUPI INDIJANCI V PARAGVAJU

Paragvaj je država na severu Argentine. Je skoraj dvakrat večja od Jugoslavije, ima pa samo 1.200.000 prebivalcev. Ti so večinoma belci in meščani, nekaj pa je prvotnih Indijancev. Slednji so skoraj vsi še pogani.

Na tej sliki vidimo slovensko misijonarko s. Agripino Štemberger sredi indijanskih deklic pri izdelovanju indijanskih preprog, ki so navadno prav lepe. S. Agripina je imela zadnji čas 25 letnico svojega redovnega življenja.

Indijanci živijo v posebnih, za nje določenih krajih, ki jim pravijo rezervacije. V eni izmed teh rezervacij živi tudi rod ČULUPI Indijancev, med katerimi misijonarijo slovenske misijonarke — MARIBORSKE šolske sestre.

V misijonu San Leonardo misijonarita m. SERAPIJA ČERNE iz Kronberga pri Gorici, ter s. AGRIPINA ŠTEMBERGER, tudi iz Primorske.

Blizu tega misijona je še misijon San José, kjer deluje s. TOBIJA FINDERSEK iz Staperc pri Rogatcu.

Prav tako misijonarita v Paragvaju s. EVFROZINA JUREŠ iz Sv. Križa pri Ljutomeru, in s. MAKSENCIJA VRESNIK iz Sv. Lovrenca na Pohorju.

Misijonarjenje med čulupi Indijanci ni lahko delo. Trde indijanske „butice“ in še trša srca so kaj malo dovzetna za

nauk evangelija. Treba je čestokrat dolgoletnega truda in naporov, da se pokaže vsaj malo uspeha.

Indijanci so namreč še vedno vdani poganski veri, zlasti pa raznim vražam, ki spremlja njih življenje od rojstva do smrti. Čarovništvo in čarovniki imajo pri njih še vedno čestokrat glavno besedo.

Neutrudne misijonarke hodijo od hiše do hiše, pomagajo ljudem v raznih težavah, uče otroke raznih svetnih znanih in si tako pridobivajo njih srca.

Prav v zadnjem času poročajo misijonarke o prvih uspehih, ki se kažejo po dolgoletnem delu med Čulupi Indijanci. Otroci, pa tudi odrasli prejemajo sv. krst. Res, da število novokrščencev ni veliko. Daje pa upanje, da bo tudi ta poganski rod kmalu postal krščanski.

V L A O T I N G

(Nadaljevanje)

Okrepčana sta otroka nadaljevala potovanje. Hodila sta po stezah, ki so vodile med riževimi polji. Ne dolgo. Kar kmalu sta dospela da prašne poti, ki vodi proti zapadu.

No, hoja je bila sedaj lažja in otroka sta jo spešno nadaljevala.

Res: včasih je moral Tomaž vzeti Anico na ramena, ker se je bila utrudila. Je bila pač še majhen otrok in nevajena dolge hoje.

Tudi cesta se je vila med riževimi polji. Na njih so se pridno gibali marljivi kmetovalci in njih družine: žene in otroci. Celo staro mamico si videl tu in tam. Sedela je v senci drevesa, krpala stare obleke in pazila na najmlajše otroke, ki še hoditi niso znali.

Sonce se je dvigalo više in više in vročina je postajala skoraj neznosna. Otroka sta se umaknila s ceste med bambusova stebila, legla v njih senco in kmalu zaspala.

Zbudilo ju je ropotanje voza, ki se je počasi pomikal po cesti. Pred voz je bil vprežen voliček, na vozu pa so bile naložene košare, polne repe. Vrh košar pa je ležal voznik.

Ko je zagledal otroka, se je malce dvignil in ju vprašal: „Kam pa vidva?“

„Protih zahodu,“ je povedal Tomaž.

„Tako? Potem se pa spravita kar na voz!“ ju je povabil dobri možakar. „Še dve takšni repi, kot sta vidva, bo voliček brez težave peljal.“

Otroka sta se rada odzvala povabilu, splezala sta na voz, sedla na košare in voliček je nadaljeval svojo pot.

Anica ni mogla dolgo molčati. Zaupala je dobremu vozniku, kam sta namenjena z bratcem: gresta v nebesa, kjer je dobrih jedi in vsega drugega na pretek.

Dobrodušno se je smehljaj voznik in jo vprašal, kje neki je tisti srečni kraj. V tej deželi, kjer sta sedaj, je treba namreč trdo delati ves dan, pa si človek komaj prisluži nekaj peščic riža. Šele Tomaž je razložil vozniku, kako in kaj je z njima.

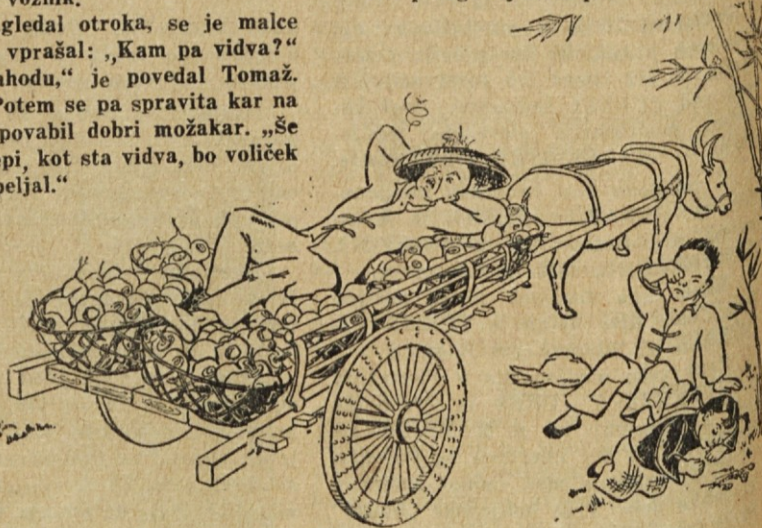
Sonce se je bližalo že zatonu, ko je voznik zavil z glavne ceste na stransko pot proti domu. Otroka sta splezala z voza in voznik jima je povedal, do kam morata, da bosta pričakala vozilo.

„Večerni omnibus bo prav kmalu prišel. A če bosta pohitela, ga bosta morda še dobila,“ jima je še povedal.

„No, to pa res ne bi bilo prijetno, ko bi nama ušlo vozilo tik pred nosom.“ si je mislil Tomaž. Prijel je Anico za roko in se spustil v tek.

Vsa prašna in težko sopihajoč sta otroka prispela do križišča. Tam je stalo znamenje: postajališče omnibusa.

Nič prezgodaj nista prišla. Kmalu sta

namreč zaslila oddaljeno brnenje, na cesti se je pokazal oblak prahu in sredi njega sivi omnibus.

Anica se je skrila Tomažu za hrbet. Takšne „zveri“ res še ni bila nikoli videla. Mislila je, da je tista „zver“ z bleščečimi očmi, ki prihaja po cesti rohneč in pokajoč, kakšen zmaj, o katerem je bila slišala pripovedovati v pravljicah.

Tudi Tomaž ni še nikoli videl omnibusa. Slišal pa je že večkrat o njem in tako je vedel, kaj mora storiti. Stopil je na rob ceste, resda malce negotovo in boječe, in dvignil roko.

Škripajoč se je omnibus ustavil pred njima. Sprevodnik je odprl vrata. A ko je zagledal pred seboj dva otroka, vsa umazana od cestnega prahu, je hotel vrata zapreti. Mislil si je pač: „Za norca me hočeta imeti, paglavca mala!“ Pa se oglasi Tomaž:

„Midva bi se rada peljala v Lao-Ting in imava denar, da plačava vožnjo.“

Na te besede se je sprevodnik umaknil in otroka sta vstopila.

Kako prijetno je bilo sedeti na mehkih sedežih! A ko je moral Tomaž plačati voznino, se mu je skoraj zavrtelo v glavi. Res je moral veliko plačati. Pa — ni kazalo drugega. Treba je priti v Lao-Ting, predno Anica obnmore na cesti; predno ju dohiti brezsrčni stric, ki ju nemara že išče okrog domače vasi.

No, vseeno: njuna prva vožnja v omnibusu je nekaj čudovitega. Riževa polja brzijo mimo in hladni vetrič boža njune trudne ude.

Otroka sta pojedla preostale riževe cmoke, pa opazovala druge potnike. Najbolj ju je zanimal voznik, ki je vohnil to čudovito vozilo.

Polja so izginjala za njima... Vozilo je skoraj plavalo mimo gora... preko potokov. Ah, kako prijetna je ta vožnja!

Otroka se naslonita drug na drugega. Rahlo tresenje omnibusa ju zaziblje v sen. Sonce pa zahaja in vsa pokrajina se polagoma zagrinja v temni nočni plašč...

DRUŽBA SVETEGA DETINSTVA

Velike stvari zorijo počasi, pravi pregovor. Menda je tudi Družba svetega Detinstva med slovenskimi otroci izven domovine takšna „velika stvar“, ker res počasi „zori“. Naši otroci se kar ne morejo menda navdušiti za to — ali pa morda ni nikogar, ki bi jih hotel navdušiti.

Prav zanimivo pa je, da prihajajo prve prijavnice iz oddaljenih krajev. Tako nam je gospodična učiteljica BERIČIČEVA, znana vsem beguncem, ki smo bili na Koroškem, poslala spodnjo prijavnico, ki jo objavljamo vsem slovenskim otrokom v zgled.

PRIJAVNICA

Podpisani otroci iz Joliet, Illinois, U. S. A., se prijavimo za člane Družbe svetega Detinstva. Vsak dan bomo molili eno „Zdravo Marijo“ in vzdihljaj „Sveta Devica Marija, prosi za nas in za uboge poganške otroke!“

Če bomo mogli, bomo plačevali tudi mesečni denarni prispevek za misijone.

Janez Rems, Metod Purkart, Monika Jeretina in Brigita Jeretina

Joliet, 12. aprila 1953.

Že iz podpisa vidite, da je prijavnico sestavila mala BRIGITA JERETINOVA, ki je tudi ostale svoje tri znance pridobila za DSD. Bog ji bo njeno misijonsko vnemo gotovo bogato poplačal. Mi pa želimo, da bi med vsemi ostalimi slovenskimi otroci, ki so raztreseni po vsem svetu, našla obilo posnemovalcev!

In še to vas bo zanimalo: še celo iz naše trpeče domovine, kjer bi najraje tudi otrokom iztrgali iz srca vero v Boga in ljubezen do neumrjočih poganških duš, so se že prijavili otroci za člane DSD. In kako so ti otroci navdušeni! Vsak dan molijo za poganške otroke in bodo — pravijo — tudi še naprej molili.

Vsaj ta zgled bo, dragi otroci v tujini, navdušil tudi vas, da se boste v kar največjem številu in čimpreje prijavili v DSD!

Odbiralnica: Pomagajte reševati duše!

Zlogovnica: Domovina — Salem — Danica = DSD.

Pravilne rešitve so doslej poslali:

Marija Vodnik, Haedo; Jure Bajuk in njegovi bratci, Mendoza; Marica Zakrajšek, San Justo; Peter Fritsch, Chicago (USA).

Šalo slikanico iz 3. številke so opisali gornji (brez Marice Zakrajšek) in še Edvard Arko iz Ontarija (Kanada).

Peter Fritsch je k slikam napisal celó pesmico, ki jo objavljamo tu.

Rešitve iz prve številke so poslali naknadno še Jure Bajuk z bratci in Marica Zakrajšek.

Nagrado dobe debelo tiskani.

Prečastiti!

V Ameriko sva prišla z mamo 7. decembra 1951. Očka nimam več. Je umrl. Odkar sva prišla sem, sva vedno v Chicagu.

Pošiljam Vam pesmico k šali-slikarici iz 3. številke. To sem sam zložil, pa mama mi je malo pomagala.

Tudi moja mama je imela svojega brata pri misijonarjih v Minnesoti — Janez Tori mu je bilo ime. O njem piše koledar „Ave Marija“, 1950 str. 64. Bil je pravi brat moje mame in zato moj stric. Moja mama ga je videla. Ima tudi njegovo sliko.

Moja mama veliko joka. Pravi, da sva ostala tako sama.

Prav lepo pozdravljava vse gg. misijonarje!
Peter Fritsch

To nesrečno kolo!

Tam bratec in sestrice
gresta po cesti naprej.
Sestrica se ustavi,
pa pravi: „Bratec, glej!

Kaj takega še videla
nisem vse svoje žive dni,
da voz po cesti
kar sam naprej drči!“

Ko bližje sta prišla,
kaj sta zagledala?
Moža tam mladega,
kako kolo vrti.

Kakšno je to kolo
sta radovedna b'la.
Poskusila bi rada,
kako bi le to šlo.

Zdaj mladi mož
kolo nič več ne vrti
in voz se sam ustavi.
To čudne so reči.

Mlad mož pa skoči z voza
in gre v bližnjo vas.

„Sedaj pa bratec moj
pokaži, kaj ti znaš!“

Skoči bratec v voz,
za njim pa sestrice,
pa zavrti kolo.
Joj, kako je to šlo!

Naenkrat so v vasi,
Saj to ni šlo počasi!
Voz res naglo vozi
kar skoz hiše skozi.

Bratca pa sestrico
zgubil je med potjo;
voz pa zdaj leži,
tam kjer hiš več ni.

Mama prihiti
in kako kriči!
Otroke je pobrala,
pa se je smejala.

Otroka sta še cela
in kako vesela,
Kolesa pa ne bosta
nikoli več vrtela.

BARAGO NA OLTAR

PO BARAGOVIH POTIH

JANEZ KOPAČ CM — Konec

NEKAJ MISLI OB SLOVESU OD BARAGOVE DEŽELE

Ločitve od tistih, ki so nam dragi, in od krajev, ki so nam ljubi, se vedno bridke. Enako težko mi je bilo slovo od „Baragove dežele“. Vse takšne ločitve nam živo govore, da smo tu na zemlji le popotniki in tujci, ki potujemo v našo pravo — večno domovino. Tam bo ločitev neznana, saj bomo vsi med seboj povezani neločeno živeli večno v Božji ljubezni. Škof Baraga je že v tej večni ljubeznosti. Tako verujemo. Vendar bi radi, da bi bila ta vera trdna in neomajna, nam od svete Cerkve potrjena! In za ves katoliški svet potrjena. Hočemo, da bi Cerkev Barago razglasila za svetnika, da bo vzor njegovih junaških čednosti svetil vernikom vsega sveta, posebej pa še misijonarjem in poganom, ki se le preradi prav po vzorih junaških svetnikov bližajo Cerkvi. Prečesto so prav slabi katoličani krivi, da se dobro misleči pogani Cerkve ogibljejo; prav tako pa so ravno svetniki, posebno še svetnikimisijonarji tisti privlačni magnet, ki poganom najbolj priljubljajo Cerkev in slednjič postanejo nje udje.

V Michigan in „Barago deželo“ nisem potoval kot turist, da bi občudoval prelepo naravo, se zabaval in v brezdelju zapravljaj čas. Šel sem tja kot misijonar in Baragov duhovni sin s posebnimi nameni: prvi je bil ta, da bi s stiki s častilci škofa Baraga v Michiganu Slovencem vsaj neznaten delež doprinesel

k njih naporom za proglasitev našega slovečega misijonarja za blaženega. In prav k temu važnemu namenu bi rad dodal nekaj misli in predlogov.

Res je, da smo Slovenci prvi začeli z delom za Baragovo beatifikacijo. Slovenski duhovniki v USA so leta 1904 ustanovili „Baragovo zvezo“ z namenom, da bi sprožili postopek, ki naj Barago povzdigne do časti oltarja. Slovenci v stari domovini so leta 1931 po Mariji Pomagaj na Brezjah naprosili prevz. g. škofa dr. Gregorija Rožmana, naj začne z delom za beatifikacijo škofa Barage. Istočasno je mons. Režek poslal podobno prošnjo mons. Pavlu Nussbaumu, škofu v Marquette.

Po drugi svetovni vojni pa so nas Slovence, kar Baragovo beatifikacijo zadene, prehiteli Amerikanci. Ko sem se te dni v „Baragovi deželi“ malo podrobneje zanimal, kako je v marquetteški škofiji organizirano delo za svetniški postopek, sem grenko ugotovil, da so amerikanski katoličani mnogo bolj zavzeti za stvar, kot pa Slovenci. Pa da je njihova akcija mnogo bolj organizirana kot pa naša. Ves proces vodi Vrhovni škofijski svet v Marquette. Sleherna dekanija ima Baragov odsek in sleherna župnija župnijskega. Posebej sem se zanimal za „Marquette Diocesan Council of Catholic Women — Marquetteški škofijski svet katoliških žena“, ki ima svoje odseke tudi po posameznih župnijah. Obiskal sem predsednico in še dvoje vodilnih žena Baragovega odseka v Hou-

gthonu. Razložile so mi svoje delo in mi pokazale pravila, ki so nekako tale:

Cilj: Pospeševanje pristne pobožnosti do škofa Barage kot nujni uvod v njegovo kanonizacijo.

Sredstva: Informacijska propaganda o škofu Baragi; križanska vojska molitve za njegovo beatifikacijo; sodelovanje z „Baragovo zvezo“ v USA; posredovanje obstoječe literature o življenju in delovanju velikega misijonskega škofa, posebej še „By Cross and Archov — S križem in sidrom“, ki je v pripovedni obliki napisan življenjepis o Baragi.

Stalno delovanje: Širjenje poznavanja Barage in neprestana molitve za njegovo beatifikacijo; ustanavljanje novih „Baragovih odsekov“ za vsako novo skupino; molitve za beatifikacijo na vsakem sestanku posameznih skupin; seznanjanje širokih ljudskih množic s svetniškim življenjem indijskega misijonarja; študij njegovega življenja na vsakem sestanku skupine, vsakič novo poglavje; razlaganje beatifikacijskega in kanoničnega postopka za cerkveno priznanje Baragovega svetništva.

Posebni načrt: Sodelovanje in polnoštevila udeležba žená „Baragovega Sveta“ pri vsakoletni proslavi „Baragovega dne“.

Ti kratki podatki nam utegnejo ustvariti nekakšno splošno podobo o delovanju in načinih delovanja te odlične severnoameriške ženske organizacije za Baragovo beatifikacijo. Nje članice so za stvar izredno vnete in so vse vesele, če se morejo srečati s Slovencem, ki mu je Baraga pri srcu kot njim. Vse, ki sem jih obiskal, so me prosile, naj se dopisujem z njimi o našem velikem škofu. Iz slehernega razgovora z njimi sem bolj in bolj spoznaval, kakšno važnost posvečajo pravilnemu prikazovanju Baragovega svetništva med ljudmi: v čem je pravzaprav svetništvo, kako se na svetnikih izkazuje in kako še posebej v vsem Baragovem življenju. Prizadevajo se, da bi pri vernikih vzbudile zaupanje do Barage v

dušnih in telesnih stiskah. Pri bolnikih skušajo s polaganjem Baragovih relikvij nanje in z opravljanjem devetdnevnice izprositi kak čudež. Doslej je noben čudež ni izpričan, pač pa pri mnogih bolnikih mirna in Bogu vdana smrt! Obžalujejo, da ni v teh krajih več potomcev tistih Indijancev, ki jih je Baraga krščeval in učil; saj ti bi, po njihovo, vedeli o Baragi največ vzpodbudnega povedati in bi se k njemu najbolj zaupno po pomoč zatekali.

Ko sem jemal slovo od članic te prizadevne organizacije, sem se sam pri sebi tesno vpraševal: „Ali bi ne mogli mi Slovenci še kaj več storiti za Baragovo zadevo? Vsaj Slovenci, ki smo v USA, Kanadi, Argentini in na Primorskem in Koroškem? Kaj nas ni božja Previdnost tudi zato pripeljala v druge dežele, posebej še v Ameriko, da bi roko v roki z Amerikanci samimi pospešili dan, ko bo naš veliki škof Baraga prištet med blažene? Delati bi morali za Baragovo beatifikacijo mnogo bolj goreče, posebno pa mnogo bolj sistematično in organizirano, kot smo doslej delali! Stopiti bi morali v tesno zvezo s tistimi ameriškimi katoličani marquetteške škofije, ki so posebej vneti za Baragovo stvar. Najti bi se moral nekdo, ki bi preiskal vse kraje, kjer je deloval indijanski škof, in jih popisal v knjigi, ki naj bi jo bogatila vrsta slik in fotografij, in takšno knjigo posredovati Slovincem, ki jim ni dano, da bi se s telesnimi očmi seznanili z geografskimi polji Baragovih prizadevanj.

Indijancev, pravih Baragovih duhovnih sinov, ki jih je on Bogu dal, ni več. Tudi potomcev tistih rodbin, ki so Barago štele med svojega najboljšega prijatelja, ne. Prav to je ena močnih zaprek za nagel in uspešen postopek pri Baragovi beatifikaciji: žive priče njegovega svetništva, ki jih ni. A prejšnje Indijance, pogane, ki jih je Baraga pripeljal v naročje Kristusove Cerkve, morajo in morejo, kot se to čudno sliši, nadomestiti izpreobrnjeni in krščeni pogani naših dni, pa naj so tudi Kitajci,

da, še prav posebno Kitajci. Kajti prav Kitajcem je bila dana milost, da so do nedavnega v vrsti drugih svetniških osebnosti, imeli svojega priprošnjika tudi v Baragi: slovenski misijonarji na Kitajskem so po zadnji vojni ustanovili in v upravo sprejeli od pristojnih cerkvenih oblasti svoj lastni misijon, ki so ga nazvali „Baragov misijon“. Ne brez osnove! Že v prejšnjem poglavju sem omenjal, da smo našli dokaze, kako se je Baraga pri vsem svojem univerzalno nastrojenem delovanju zanimal tudi za Kitajce. Sedaj naj Kitajci molijo za njegovo beatifikacijo!

Prepričan sem, da so ti članki o krajih, po katerih je naš Baraga deloval, vsaj skromno pomagali zmanjšati vrzel, ki nas je do zdaj v tem predmetu žalostila, pa da so vsaj nekoliko pomagali našim Slovencem do novih spoznanj in ljubezni do Barage, ki je nedvomno največji Slovenec in ki se mu v spoštovanju in iskrenem prizadevanju klanjajo plemenita srca še drugih narodov.

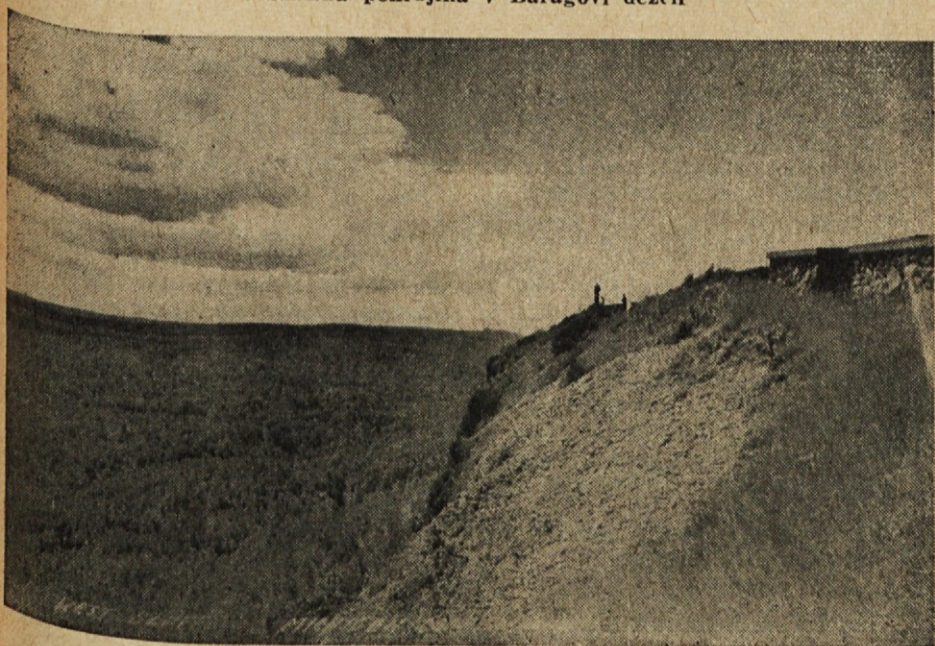

Zakonca Gerbec iz U. S. A.

Prošnja: Vse bralce „Katoliških misijonov“ iskreno prosim, naj se v molitvi spominjajo slovenske družine Gerbec v USA; ta družina mi je omogočila potovanje v „Baragovo deželo“ in mi tudi plačala vse potne stroške. Iskrena ji hvala, Bog ji bodi plačnik in Baraga naj ji izprosi obilne milosti in blagoslov!

Janez Kopač C. M.

Rudniška pokrajina v Baragovi deželi

BISHOP'S RESIDENCE

300 ROCK STREET

MARQUETTE, MICHIGAN

April 14, 1953

Dr. Aloyzjij Odar
Chairman, South American Baraga Union
Centralia: Calle Cochabamba 1467
Buenos Aires, Argentina

Dear Doctor Odar:

I was most happy to receive your letter of April 4, in which you informed me about the organization of the South American Baraga Union for the promotion of the Bishop Baraga canonization.

It will be of interest for you to know that I have appointed a Historical Commission for the informative process. We are most fortunate in having Mr. Joseph Gregorich as a member of this Commission. He has devoted many years in historical research and at present is engaged in completing an authoritative biography of Bishop Baraga. Under the auspices of our own Bishop Baraga Association he is now enroute to Europe, including Jugoslavia, for the purpose of consulting source material. Two weeks ago I read a lengthy report from him, in which he was very hopeful about the results of his trip to Europe.

One hundred years ago the Holy See appointed Father Frederic Baraga as Bishop in charge of the newly established Vicariate Apostolic of Sault Ste. Marie, Michigan. Subsequently, this Vicariate became a Diocese (1857) and is now known as the Diocese of Marquette. Hence, we are celebrating our Centennial this year. One of the features of this Centennial Celebration will be the observance of the Bishop Baraga Day at Sault Ste. Marie on October 26.

I am mailing a copy of this letter, together with your letter to the Right Rev. Monsignor Joseph L. Zryd, P.A., V.G., St. Paul's Church, Negaunee, Michigan, who is President of our Bishop Baraga Association. I am sure it will be most helpful for our Association to keep in contact with your South American Baraga Union.

Please inform the members of your Union that the Bishop of Marquette is most happy to learn about their establishment and imparts his Episcopal Blessing on their work. Please urge all to storm heaven with their prayers that the name of the great Bishop Baraga may be enrolled among the Saints of the Church.

With best wishes, I am,

Very sincerely yours,

Thomas L. Noa
Most Rev. Thomas L. Noa, D.D.
Bishop of Marquette.

SKOFIJSKA PALAČA
300 Rock Street
Marquette - Michigan

14. aprila, 1953

Dr. Alojzij Odar
predsednik Južnoameriške Baragove zveze
Buenos Aires, Argentina

Cenjeni g. dr. Odar!

Zelo sem se razveselil Vašega pisma z dne 4. aprila, v katerem me obveščate o ustanovitvi Južnoameriške Baragove zveze za pospešitev Baragove kanonizacije.

Morda Vas zanima vedeti, da sem že določil zgodovinsko komisijo, ki naj pripravlja informativni proces. Zelo smo srečni, da imamo med nami g. Jožefa Gregoriča, ki je tudi član te komisije. Gospod Gregorič je posvetil več let zgodovinskemu raziskavanju Baragovega življenja in sedaj je poverjen napisati avtoritativen življenjepis o njem. Po naročilu naše Baragove zveze je odpotoval v Evropo, vključno v Jugoslavijo, z namenom, da tam poišče in preišče še novo gradivo. Pred štirinajstimi dnevi sem bral daljše njegovo poročilo, v katerem upa na vesele rezultate te poti v Evropo.

Pred sto leti je sv. stolica določila Barago za škofa v novoustanovljenem apostolskem vikariatu Sault St. Marie — Michigan. S tem je ta vikariat postal škofija (1857), katero danes poznamo kot marquetteško škofijo. Torej slavimo letos stoletnico te škofije. Med slavnostnimi prireditvami k stoletnici je v načrtu tudi Baragov dan 26. oktobra v Sault St. Marie.

Kopijo tega pisma pošiljam skupaj z Vašim pismom mons. Josephu L. Zyrdu P. A., V. G., St. Paul's Church, Negaunee, Michigan, ki je predsednik naše Baragove zveze. Prepričan sem, da bo za našo zvezo stik z Južnoameriško Baragovo zvezo zelo koristen.

Prosim, povejte članom Vaše zveze, da je marquetteški škof zelo vesel njihove ustanove in vsem podeljuje svoj škofovski blagoslov. Prosim, rotite vse, naj „napadajo nebo“ z molitvami, proseč da bi bilo ime velikega škofa Barage kmalu vključeno med svetnike svete katoliške Cerkve.

Z iskrenimi pozdravi ostajam Vaš prevdani

Most Rev. Thomas L. Noa, D. D.
škof marquetteški

Levo fotokopija pisma marquetteškega škofa predsedniku Južnoameriške Baragove zveze mons. Odarju v angleščini, tu pa njega prevod v slovenščino.

SAMOTNO BIJE URA NEKJE

ZGODOVINSKI ROMAN O JEZUITU MISIJONARJU OČETU MATEJU RICCIJU
Napisal Fausto Montanari, za „Katoliške misijone“ iz italijanščine prevedel M. T.

XXIV. URA V NEPRODORNEM VRTU

Res je sedaj očetu Mateju življenje dokaj drugače potekalo, kot v tistih mršavih letih v Šao Čen, ko sta z De Almeida čemela na rogoznic v porušeni kolibi, vsa zvita od mrzlice, pa nista premogla niti psa, ki bi jima pomagal goltati pol kuhani riž. Zdaj je bila tudi že davno preč bojazen, da bi jih napadla sodrga; kajti tuji očetje so bili pri vseh tako spoštovani, da ga pač ni bilo med meščani mandarina, ki bi mirno gledal, če bi jih javno sramotili. Drugačne in vse bolj prikrite so bile zdaj težave in žrtve: tista nenehna, mučna razpravljanja, sprejemanje in vračanje obiskov, pisanje pisem in knjig, kjer so se trudili, da bi se iztrgali goli znanosti in modrovanju, pa se vzpeli slednjič prav do praga razodetih resnic. Pred vsem pa: oprezovati strpljivo za ugodno prilicnostjo, ki bi jim dala, da bi se z večjo srečo povrnili v Peking.

Ponižanja zdaj niso več prišla nadnje s kamenjem in z lažmi, marveč z nenehnim, žalostnim spoznanjem, da se jim vselej znova iz rok izmuzne, kar so mislili, da že trdó drže. Učeni možje so jim prihajali v obisk, razgovarjali so se, odhajali z velikim občudovanjem in vsaj na vid prepričani; pa glej! Jutri že so se vrnili spet, s taistimi ugovori prejšnjega dne, znova odhajali prepričani, da so se čez nekaj dni vrnili s starimi, vedno enakimi ugovori; tako je šlo brez konca in brez kraja.

Včasih je kateri teh obiskovalcev obljudil, da bo tuje povedel na pekinški dvor, a že naslednji dan je na svojo obljubo pozabil; pač pa je z ljubeznivim nasmeškom prosil očeta Mateja, naj mu napravi pahljačo in jo olepša s kakim lepim latinskim izrekom in s kitajskim prevodom zraven. Takšnele živopisane pahljače so namreč vzbujale splošno pozornost; mandarini so z velikansko vne-mo stikali z njimi.

Medtem pa je bilo misijonarjem tudi bivanje v Nankingu prav nestalno vse, dokler bi ne prejeli dovoljenja iz Pekin-ga.

— Bog moj, — je vzdihnil oče Matej, — mi je pa že ljubša kamena ploha!

Uslišan je bil. Pri najvišjih oblast-nikih si je bil izprosil posebno sprem-nismo in je 18. majnika 1600 v druž-
patra Diego Pantogia odšel proti Pekin-gu. Vozila sta se z udobno mandarinsko ladjo; na sleherni postaji so se jima prišli poklonit in jima zraven izkazo-vali vse mogoče časti. Nekaj milj pred Pekingom, v Tien Cinu pa je evnuh Ma Than, ki ju je vse doslej nenehno zago-tavljaj, naj bosta lepo brez skrbi, ne-nada odredil pregled prtljage v upanju, da bo našel tam skrite zaklade.

Misijonarja so odvedli v tiencinsko trdnjavo; tam sta bila pričú, kako so iz njunih skrinj vsevprek frčale knjige, zemljevidi in znanstveno orodje; ihta, ki je ta prevažni posel podžigala, je bila toliko večja, kolikor bolj je kopnelo ev-nuhovo upanje, da bi našel zaklade.

Zdaj so na dnu prve skrinje naleteli na lesen križ; krvave srage so bile po-slikane rožno rdeče; evnuh je uganil, da je to prav gotovo kak uročni pomo-ček, ki je naperjen proti kralju samemu. Brž je dal odpreti vse druge skrinje, ki so jih prevrnili kar povprek in med njih vsebino našli še druge križe.

Le kako naj bi v tistih trenutkih Ki-tajcem razlagal, da kristjani molijo kri-žanega Boga? Matej je dobro vedel, da bi mu ne verjeli. Opustil je tedaj to raz-lago, pa jih skušal dopovedati, da držé v rokah podoba velikega svetnika, ki so ga bili ničvredneži s takšno smrtjo kon-čali. Deželni namestnik, ki je prišel z evnuhom in ravnodušno opazoval vso to čudno preiskavo, se je vljudno nasmeh-nil; ni se protivil Matejevi besedi, a tudi osvojil si je ni; razsodil je slednjič, da je kaj neprimerno, če nosiš s seboj pred-mete takšne zlosrečne vsebine.

Odvzeli so jima zdaj spremno pismo in sploh vse, kar so našli med prtljago; oba misijonarja so skupaj s tremi brati pomočniki pridržali v trdnjavi in jim pretrgali vsakršno zvezo s svetom.

Kamenjali in šibali jih res niso, saj niso bili niti v zaporu, niti jih ničesar dolžili niso. A iz dneva v dan so trše z

njimi ravnali, posebe še, ko so čuvarji uvideli, da se nihče ne meni zanje. Odkazali so jim vlažno in smrdljivo sobo, kjer je mrgolelo mrčes vseh vrst. Kakokrat se je oče Matej skušal seznaniti z biriči: a povsem tuji naglas njih govorce in kaj borno znanje sta takšne podvige že koj spočetka obsodila na smrt; le o najbolj človeških opravkih so se sporazumeli.

Upanje je sahnilo iz meseca v mesec: minil je julij, avgust, september. Moj Bog, mučeništvo enega samega dne je nič! A umirati takole dolga leta v onemoglosti, ne da bi si svoje poslanstvo izpolnil, umirati s strtim srcem v te globni zavesti, da si napak gradil in da je porušeno vse! Le čemu smo ustvarjeni tako, da se nam smrt v trenutku zdi pravo zmagoslavje; da nam umiranje v pričakovanju ubije sleherno upanje?

Prijatelj mandarin iz Nankinga jim je zaupno poslal nasvet, naj uničijo križe in z novo spomenico poprosijo za milost vrnitve v — Macao. Preslišali so takšen áboten nasvet.

Minil je Božič, minilo Razglašenje. Zdaj že niso več molili za rešitev, marveč le še za srečno smrt. Čutili so, kako so zamazani, bedni, kot zapuščeni od Boga. Kajti to zdaj ni bilo žarno mučeništvo, o katerem je sleherni med njimi sanjal nekoč; to zdaj je bilo usihanje v temni luknji, ki jih je zatelo po kdo ve kakšni zgodi — Bog jo je dopustil, res — enako kot drugo vse, kar se v življenju nameri, pa samo po sebi prav nič ne služi Njegovi slavi. Sicer pa, kaj je zaprav slava božja?

Do dna prepričani, da bodo prav zaradi slave božje Kitajci lepega dne vsi, kar jih je, pred Njim klečali in Ga molili, so zdaj morali krepiti sami v sebi to vero, da jim je prav zaradi slave božje odmerjeno to počasno umiranje iz dneva v dan, ko so takole v nedostopni trdnjavi priprti.

Skoraj po Razglašenju pa so jim odprli vrata in jim veleli, naj se očistijo. Trdnjavski poveljnik jim je vrnil prtljago in jim povedal, da je sam prevzvišeni gospod cesar prebral njih poslanico, ki so jo nanj naslovili, ko so zapuščali Nanking. V bližnjih dneh, da bodo sprejeti na dvoru, njih darí pa bodo prišle v roke vélikemu, nevidnemu cesarju.

大明萬曆

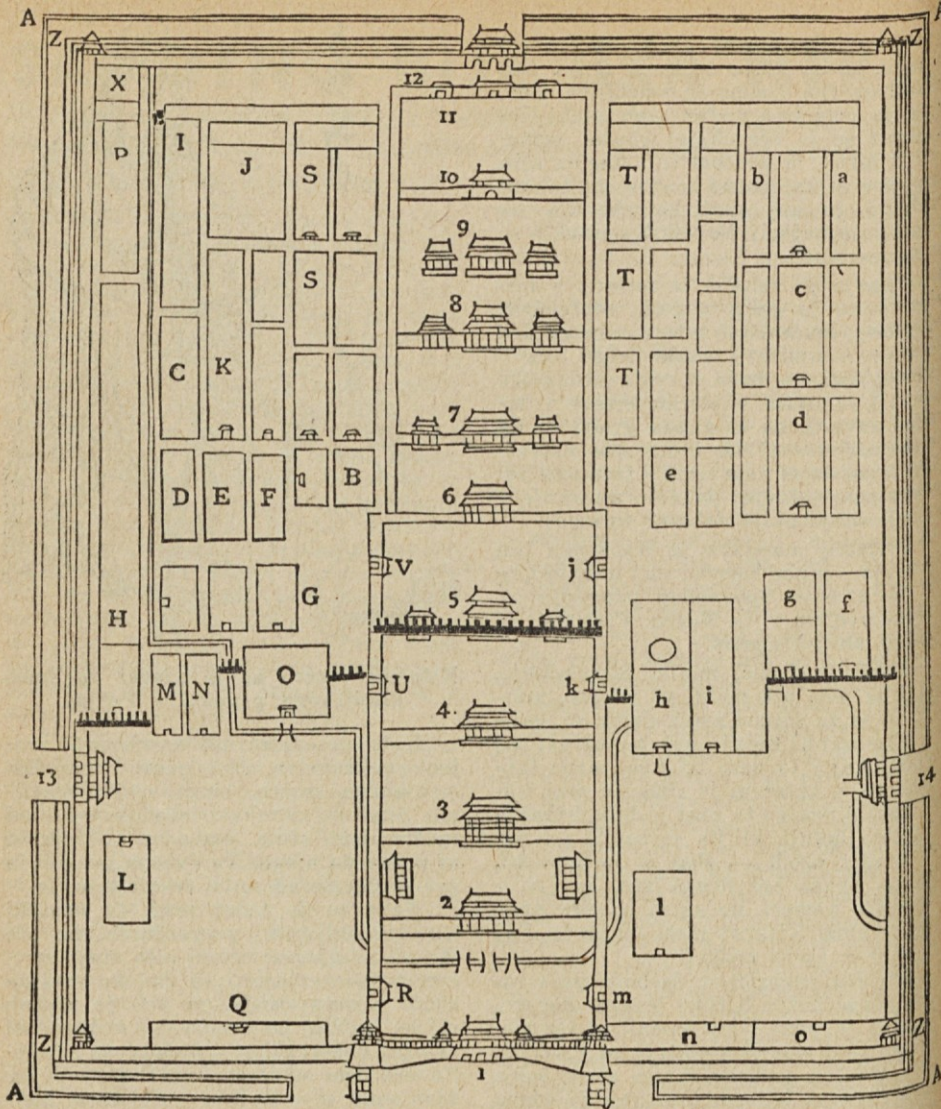
Kitajski cesar. ki je vladal za časa Riccijevega prihoda v Peking

Kajti cesar, zaradi vzvišenosti svojega veličanstva, živi prav v osredku cesarskega mesta, sredi svojih številnih žená in evnuhov, ločen povsem od vsakdanjega sveta. Navaden smrtnik še ni prišel do njega. To dvorno pravilo je pač močnejše od same cesarske volje.

Kako se je tedaj prav ta nebeški sin domislil njih, preganjanih, ne oče Matej, ne njegovi nikoli niso mogli povsem točno razjasniti; a slej ko prej so živeli v prepričanju, da jim je takšna milost prišla po molitvah, s katerimi vesoljni krščanski svet že izdavná spremlja vse delo misijonarjev. Prav zato pa tudi sami niso nobene priložnosti opustili, da bi ne molili za to vesoljno krščanstvo, kot v povračilo za dobroto.

V zimskem jutru nekoč je presijajni cesar skoz veliko okno svoje sobane gledal snežinke, ki so se igrale tam zunaj: skrbno zavít v svoj bogati plašč je s slastjo srkal mrzlo sapo in sanjaril z molkom svojih osamelih vrtov. Pa se je sredi te skrivnostne tišine nenadoma okrenil k bližnjemu dvornemu veljaku, kako da mu še vedno niso pokazali tistega čarnega zvona, ki sam od sebe zvoní,

NAČRT CESARSKEGA MESTA V PEKINGU

1. Glavna vrata v mesto. — 2. Vrata Vzvišenega Soglasja, ki vodijo k najvažnejšim cesarskim poslopjem. — 3. Velika palača Soglasja s prestolno dvorano za najslavesnejše avdijence. — 4. Palača za navadne avdijence. — 5. Palača za isti namen. — 6. Vrata Nebeške čistosti, vodi iz cesarskih bivališč v dvorane avdijenc. — 7. Palača Nebeške čistosti za slovesne prireditve. — 8. Ženitna palača s shrambo cesarskih pečatov. — 9. Palača cesarice, kasneje družinski tempel. — 10. Cesaričina vrata. — 11. Cesarski vrt. — 12. Vrata boga vojne. — 13. — 14. Vrata. — A. Zid in bivališče dvorne straže. — B. Palača ex-cesarjev. — C. Skladišče. — D. Stanovanje evnuhov. — E. Cesaričino bivališče. — F. Palača dedičev. — G.

ure, o kateri govori spoštljiva poslanica, ki jo je bil že precej dolgo tega prejel od učenih tujcev. Pa so mu povedali, da so ti znameniti tujci obtičali v Tien-cinu. Ni trenutek več ni pomišljal vzvišeni cesarski gospod: ukazal je marveč, naj jih brez odlašanja pošljejo v Peking.

Tako se je zgodilo, da so oba patra, ko so jima za takšno sijajno pot skrbno osedlali najplemenitejšega konjiča, med glušečim vriščem piščali in mamljivim štrobotom ropotulj 24. januarja pospremlili prav tja do notranjega osrčja samega cesarskega doma v Peking. Naprej, razen najzaupnejših, nihče ni smel. Evnuhom, ki so bili v to posebe odločeni, sta misijonarja izročila kralju namenjene darove; kot najvrednejše darilo pa veliko uro na uteži, ki je sleherni dnevi in nočni čas sama od sebe naznanjala.

Kovinsko kolesje je tičalo v veliki škatli iz pozlačenega lesa, ki je predstavljala majhen tempelj. Štirje stebriči so nosili veliko, težko kupolo, čez in čez posejano z zobčastimi okrajki; kot krona se je z njenega temena razgledovala sijajna svetilka. Razkošje pa je večalo brezkončno število rezljanih cvetic, lističev in kitajskih zmajev z režečimi žreli, ki so se lesketali v zlatu in sijajni modrini. S plošče, kjer so bile po kitajsko zarisane ure, je z razprtimi krili in ponosnim pogledom kazal ure velik orel. Vsako četrto je skrivnostni stroj mimo udarca ponovil tudi vabljivo melodijo.

Dolge mesece se je oče Matej ubijal z načrti in izdelavo te mojstrovine.

— Kaj se mu zdi, — je često vpraševal patra Pantogia, — bo dobro tekla?

In sleherni dan so uri kaj dodali in odvzeli.

Dvorni veljak, določen, da darove sprejme, je očitno izkazoval svoje globoko občudovanje nad uro in nad vsem, kar

sta misijonarja prinesla; zagotavljal ju je, da bodo sleherni stvar z vnetim pripročilom poklonili vzvišeni dobrohotnosti gospoda cesarja. A ko je povzel besedo oče Matej in poprosil za dovoljenje, ki naj mu nakloni možnost stalnega bivanja v Peking. Uro pa so postavili v notranji vrt, na vrh pozlačenega stolpiča; v skrivnostno osamelost njegovo je od tistih dob s svojim zvonjenjem naznanjala čas in ga slajšala s svojo toplo melodijo. Ura je ostala tako v neprodirnem vrtu, kamor misijonarjeva noga še nikoli stopila ni in morda nikoli ne bo. Namesto misijonarja je bilo zdaj tam to znamenje, ki je z nenehnim potrpljenjem udarjalo ure, drugo za drugo; morda jih bo s ta isto strpljivostjo še vedno udarjalo, ko njega že zdavnaj več ne bo. Moj Bog, resnično: zgodi se po Tvoji volji!

Pozneje šele sta izvedela, da je sijajni cesar z velikim zadovoljstvom sprejel darila, da je cesarici-materi poslal podobo Matere božje, sebi pa zadržal podobo Odrešenikovo in zažigal pred njo kadilo in dišave.

Uro pa so postavili v notranji vrt, na vrh pozlačenega stolpiča; v skrivnostno osamelost njegovo je od tistih dob s svojim zvonjenjem naznanjala čas in ga slajšala s svojo toplo melodijo. Ura je ostala tako v neprodirnem vrtu, kamor misijonarjeva noga še nikoli stopila ni in morda nikoli ne bo. Namesto misijonarja je bilo zdaj tam to znamenje, ki je z nenehnim potrpljenjem udarjalo ure, drugo za drugo; morda jih bo s ta isto strpljivostjo še vedno udarjalo, ko njega že zdavnaj več ne bo. Moj Bog, resnično: zgodi se po Tvoji volji!

Nekaj sta pa misijonarja le dosegla: s pretvezo, da bo dvornim fizikom razložil ustroj kraljevske ure, se je Matej še tri dni zadržal na dvoru in razpravljal z modrijani in evnuhi. Z njih pomočjo je skušal od kralja zadobiti dovoljenje za stalno bivanje.

Za zdaj sta patra ostala v Peking. Najela sta si celo hišico ob vratih, ki vodijo v cesarsko mesto; tam sta se seznanila s služabniki evnuha Ma Than; delila sta jim tolarje, da bi po mestu in na dvoru ne govorili grdo o učenih tujcih. Pozneje se je namerilo, da je nekajkrat na dvor prišel tudi oče Pantogia.

- Dvorna krojačnica. — H. Dvorna uprava. — I. Tibetanski tempelj. — J. Vrt. — K. Lamaistična pagoda. — L. Mala dvorana s portreti prejšnjih cesarjev. — M. Cesarjeva šola. — N. Cesarska oblačilnica. — O. Tiskarna. — P. Živilska uprava. — Q. Glasbeni konservatorij. — R. Velika stranska vrata. — S. in T. Palača priležnic. — U. in V. Velika stranska vrata. — X. Pagoda boga-zaščitnika Neprodirnega mesta. — Z. Obzidni vogalni paviljoni. — a. Kraj za gledališke predstave. — b. Palača odstopivših cesarjev. — c. Cesaričina zakladnica. — d. Mala dvorana. — e. Dvorana za čaščenje duhov pokojnih cesarjev. — f. Dvorana letopisov, pisarna. — g. Preizkuševalnica lokostrelcev. — h. Knjižnica. — i. Konfucijev tempelj. — j, k. in m. Stranska vrata. — l. Shramba zaseženih stvari. — n. Cesarska zakladnica. — o. Palača cesarskega sveta

gija, ki je štiri evnuhe glasbenike učil igranja na spinet,* tudi to glasbilo sta misijonarja kot darilo poklonila kralju.

No, ko so se evnuhi privadili igranju prve melodije, so uganili, da jim kakšno večje znanje zares ni več potrebno, pa da bo tista prva napevčica kar zado- stovala i njim i vsem, ki jim bodo sledili. Tedaj pa se jih je lotil oče Matej; zložil jim je osem novih napevov, da bi tako znova predramil njih počasni glasbeni čut: te nove melodije so opevale neka- tere npravne misli, ki jih je povzel iz krščanskih knjig; misijonarja sta se znova začela ubadati z dvornimi muzi- ki; s takšnim prizadevanjem pa je bolj in bolj rasel na dvoru tudi ugled zapadne kulture.

Misijonarja sta bivala tedaj ob vra- tih, ki vodijo v cesarski dvorec. Pre- nekatero priložnosti sta se poslužila, da sta prišla vsaj v prvo dvorno okrožje in se tam razgovarjala s cesarskimi ve- ljaki in uradniki. Seveda ju evnuh Ma Than ni izpustil izpred oči; čeprav ved- no nasmejan in do skrajnosti dvorljiv v njuni navzočnosti, je vendar ukazal svo- jim biričem, naj jima bodo vneto za pe- tami; bal se je namreč, da bi se redov- nika ne sukala preveč samovoljno po Peking.

Seveda tudi Ma Than ni bil vsega kriv; resnici na ljubo povedano: vseh sitnosti prav gotovo ni on zagrešil. Rajši nasprotno! Kajti kadar je sitnostim en sam človek vzrok, jih je vedno bore malo. Kar precej pa jih je, če jih cel svet in celo zgodovinska izročila grma- dijo pred nas.

Tako se je namerilo, da je dal uprav- nik tujcev, iz same jeze do evnuha, le- pega dne s svojimi biriči prijeti oba mi- sijonarja, češ da ju je bil kraljevi skop- ljenec privedel v Peking, ne da bi se, kot je bilo v navadi, poklonila prej pristojnemu oblastniku. Res, s čuvarji jav- nega reda je najbolje živeti v miru in v zgledni poslušnosti njih ukazom. No, visoki oblastnik je bil do peterih tujcev še kar ljubezniv, a hlapčevsko vdan dolž- nosti in nezmakljivim, starodavnim iz- ročilom, jih je navkljub vsemu vtaknil pod ključ, v poseben grad za tujce.

* spineta, predhodnik današnjega klavirja, evropsko glasbilo v Riccijevih časih.

Tale kaj čudni gradič je bila mrač- na stavba, brez oken, z majhnimi, uma- zanimi celami, v katere so vodila ena- sama vrata sredi dolgih hodnikov. Bile so brez postelje, brez stolov in miz; le- tod pa tam kak otep slame. Pater Matej se je tedaj drznil in s težko resno b v glasu vprašal, če so jih morda obsodili, da so vredni takšne ječe. A prav tisti- krat je visoki oblastnik že izdal posebe- ukaz: vseh pet nastaniti v stranski uti- ki so jo bili pravialašč zanjeuredili.

Po treh dneh takšne pol smešne lo- čitve od sveta pa so jih oblastniki spor- znali za vredne, da obiščejo cesarski dvor: tam so res že prenekaterikrat bili, a vplivnega gospoda to ni motilo, da bi jih ne odpravil na dvor, kot da prvič stopajo skoz njegova sijajna vhodna vrata. Pravzaprav pa še vedno niso iz- polnili naglavne dolžnosti, ki veže vse: počastiti namreč cesarski prestol, koj- tam za prvim obzidjem.

Prestol stoji visoko v niši, ki se raz- gleduje čez prostorno dvorišče pod njim. V starih časih je cesar s tistega trona sprejemal vse, ki so se mu prihajali poklonit in so ga z vzkliki pozdravljali spodaj na dvorišču. Zdaj pa te sloves- nosti ni bilo več: a vendar so dan na dan vodili na dvorišče na tisoče poda- nikov, da so počastili cesarski prestol, pomenilo nevidnega cesarja.

Ob zori široko odpró visoka vrata, ki vodijo na prestolno dvorišče; koj nato prikorakajo odtam vojaki nočne straže, ki jih oznanja bleščeč sprevod slonov. Zdaj vstopajo, v spremstvu drugih vo- jakov brezštevilni cesarjevi častilci, od- nog do glave zaviti v bogate slovesne plašče. Prav pod nišo, kjer gospoduje prestol, se sleherni vrže na kolena in se trikrat globoko pokloni tako, da se s čer- lom dotakne tal. Potem pa, še vedno kleč, z majceno slonokoščeno deščico pred usti, da bi nevrudna sapa smrtni- kova ne oskrunila vzvišenega prestola, ki čakajo na ukaz obrednega mojstra, ki jim bo velel, kdaj naj ponové poklone in pozdrave. Tam zadaj za štebri pa ope- zujejo nekateri nižji uradniki za napa- kami in pomotami, ki jih ta ali oni obi- skovalec zagreši, da bi ga potem zašili s krepkimi globami.

A misijonarji so skrbno preučili ves obred; ogleduhi jih nakljub vsej svoji skrbni prizadevnosti niso ujeli.

„KATOLISKI MISIJONI“ 1953

izidejo v 10 zvezkih na skupno 650 straneh

in stanejo: v Argentini 25 pesov, v USA in Kanadi 2 dolarja, v Avstriji 40 šilingov, v Italiji in Trstu 1000 lir, v Franciji 700 frankov, v Angliji in Avstraliji 1 funt, v drugih deželah 2 dolarja

Naročajo in plačujejo se „Katoliški misijoni“ na sledečih naslovih:

Argentina: Lenček Ladislav C. M., Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires

— Loboda Marjan, Misijonska pisarna, Granaderos 61, Buenos Aires

U. S. A.: Wolbarg Karl CM, 500 East Chelton Ave, Philadelphia 44, Pa

— Rudi Knez, 990 E. 63 St., Cleveland 3, Ohio — Tushar Anica, Box 705, Gilbert, Min.

Kanada: Kopač Janez C. M., 210 Mc Caul Et., Toronto, Kanada — Turk

France, 263 Oakwood Ave, Toronto, Ontario.

Trst: Starko Janežič, Mačkoviče 7, Dolina, Trst

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte S. Ilario 7, Gorizia.

Avstrija: Luskar Alojzij, Kamen 14, P. Tainach, Kärnten.

V ostalih deželah sprejemajo iz prijaznosti naročnino slov. dušni pastirji

PROSIMO, PORAVNAJTE NAROČNINO!

K slikam na ovitku: Naslovna slika: Prefekt Kongregacije za širjenje vere kardinal Fumasoni-Biondi. — Zadnja stran: Takole so na Formozi počastili misijonarje, s križem na slavaloku (poslal dr. Janež)

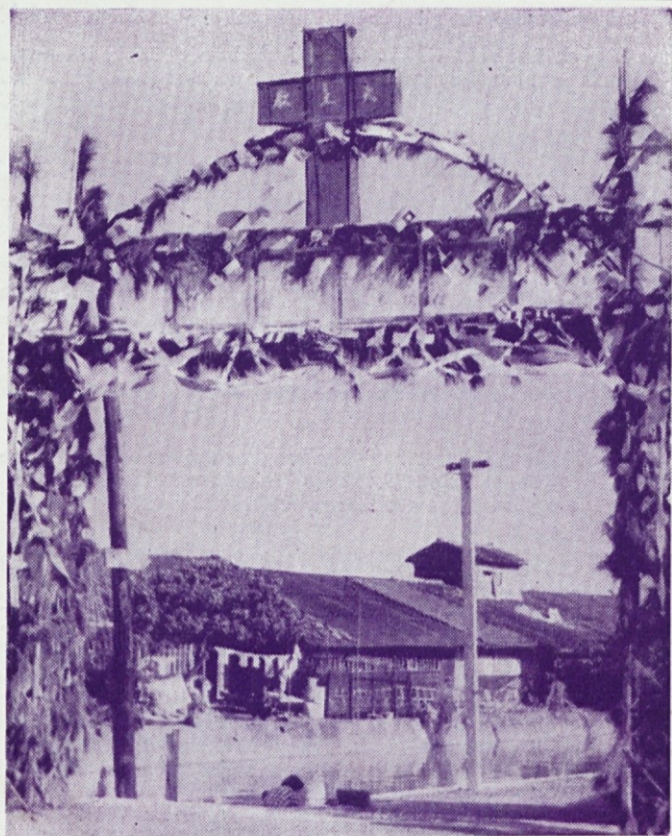
KAZALO „KATOLIŠKIH MISIJONOV“ — JUNIJ, JULIJ 1953

Pismo Kongregacije za širjenje vere „Katoliškim misijonom“: 350 — Nuestro trio chino (—nj—): 352 — Spomini na „Katoliške misijone“ (Karel Kerševan CM): 353 — Očetova brseda; Problematika socialnega vprašanja (Pij XII — Wolbarg CM): 357 — V ognju Mau-Mau (Aladin): 363 — Sredi rdeče poplave France Jereb CM): 369 — Po potih misijonarja Mesarja (Andrej Majcen SDB): 384 — Razmere v Srbski pravoslavni Cerkvi („Pregled“): 386 — Misijonarji pišejo (Magdalena Kajnc, Janez Germek, Joško Kramar, Starko Pavlin, Alojzija Šteh in Benigna Šteh): 390 — Po misijonskem svetu: 394 — Akcije Slovenske misijonske zveze v letu 1953: 398 — Mladi misijonar (Glej to Sreč; Sveta brata; Misijoni v Ameriki; Slovenske misijonarke v Južni Ameriki; V Lao Ting; Rešitve; Naša pošta): 405 — Barago na oltar! — Po Baragovih potih (Janez Kopač CM): 413 — Pismo marquetteškega škofa Južnoameriški Baragovi zvezi: 416 — Samotno bijo ura neke (Montanari): 418.

„Katoliški misijoni“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb slovenskih misijonarjev, „Slovenske misijonske zveze“ in „Južnoameriške Baragove zveze“. Izdajajo ga slovenski lazaristi. Za izdajatelja, uredništvo in uprovo: Lenček Ladislav CM. Naslov uredništva in uprav: Calle Cochabamba 1467, Bs. Aires, Argentina. — Tiska Grote, Montes de Oca 320, Bs. As. — S cerkvenim odobrenjem.

GRADIMO CERKEV

TRIDESET LET

Slovensko okno v svet

SVET KRISTUSU